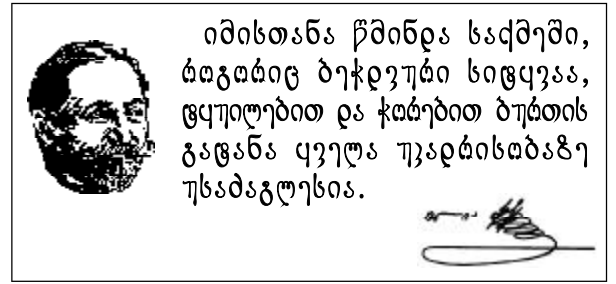

საქართველოს

იმისთანა წმინდა საღმრთო,
ბედგაბიერ ბეჭდუდ სიფაფა,
ფაფილებით და ჭაბუბით ბუბთის
გაფანა ყულა უკადრისბაზე
უსაბაგლესია.

დაარსებულია
1918 წელს.

შაბათი, 29 დეკემბერი, 2012 წელი.

№251 (7127)

რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge

ფასი 50 თეთრი.

გილოცავთ ახალ,
2013 წელს!
მრავალს დაესწარი!

როგორ სვდებიან
ახალ წელს
მსოფლიოს
ქვეყნებში

10

იტყუებენ
თავს და 11
ატყუებენ
სხვებსაც

მიუა, 6
ერთხელ
გაინც
მოიქაფი
კაცურად!

ბიძინა ივანიშვილი:

საქართველო იდეოლოგიაზე
დაფუძნებული სისტემის
მსხვერპლია თვითონ
საქართველო... 2-3

გუშინ, 27 დეკემბერს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა ვრცელი ინტერვიუ მისცა ტელეკომპანია „იმედის“ საინფორმაციო პროგრამა „ქრონიკას“. მრავალი მკითხველის თხოვნის გათვალისწინებით, მცირედი შემოკლებით ვაქვეყნებთ ამ ერთობ საინტერესო და მნიშვნელოვან ინტერვიუს.

„პარლამის ჩაქოლუხი“
დასასრული 7

გურამ ოდიშარია

„სულის
გადასხმა“ 8

„საბჭოში გვაქვს დანაშაულებრივი სისტემასთან, რომლის მსხვერპლი გახდა ბევრი ჩინოვნიკი და თავად სააკაშვილი“, — განაცხადა საქართველოში პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა ტელეკომპანია „იმედთან“ ექსკლუზიურ ინტერვიუში. როგორც პრემიერმა აღნიშნა, იმის დასაბუთებას, რომ ეს სისტემა დანაშაულებრივი იყო, იგი დიდხანს ცდილობდა. პრემიერის თქმით, ის შეგნებულად აკეთებდა „ამის პროვოცირებას“, ანუ „მაქსიმალურად არ უშლიდა ხელს პროცესებს“, თუმცა, მისივე განმარტებით, ევროპელების და ამერიკელების შეფასებებს უწევდა ანგარიშს.

— რაც შეეხება ადგილობრივ თვითმმართველობას, მისიელ სააკაშვილმა ამ სიტუაციას უწოდა პროვინციული დიქტატურა და საქართველოს ქორეგულიზაცია. თქვენ როგორ შეაფასებთ ამას და ასევე: საქართველოში არსებული 64 თვითმმართველობიდან 30-ში ნაციონალური მოძრაობა არ არის უმრავლესობაში, საუბრობენ იმაზე, რომ ეს პროცესები პროვოცირებულია მთავრობისგან, თქვენ როგორ შეაფასებთ?

— ძალიან კარგი და დროული კითხვაა და მინდა, საერთო ანალიზი გავაკეთო, რას უკავშირდება მათი ასეთი განცხადებები, რომლებიც ძალიან ბევრ კითხვას ბადებს, და აშკარად ჩანს, რომ სააკაშვილმა ახალი აგრესია გამოავლინა, აშკარად ჩანს რაღაცისთვის მზაობა. არ ვიცი, ვინ როგორ გრძნობს, მაგრამ საზოგადოებიდან ბევრი კითხვა მომდის, და მოვახერხებ, რომ განვიმარტო, საერთოდ რა ხდება. დავინყებ იმით, რომ საქმე გვაქვს სისტემასთან, რომელიც შეიძლება დანაშაულებრივ სისტემად ჩაითვალოს, და ამ სისტემის მსხვერპლი ძალიან ბევრი ყოფილი ჩინოვნიკია.

კიდევ გავიხსენებ, რომ პირველ წლებში მეც ძალიან ახლო ურთიერთობა მქონდა სააკაშვილთან, მეც ბევრს ვესმარებოდი, ბევრ რჩევას ვაძლევდი. მას შემდეგ, რაც დავრწმუნდი, რომ ის ძალიან ბევრ შეცდომას უშვებდა, განსაკუთრებით 7 ნოემბერს და თქვენს ტელევიზიაშიც როგორ შეიტყვნენ, როგორ დაარბიეს, როგორ მიისაკუთრეს. მხოლოდ ახლა დაიბრუნა მეპატრონემ, როდესაც ჩვენ მოვედით ხელისუფლებაში. ამის შემდეგ მე მასთან შევეწყვიტე ურთიერთობა, და ეს თავისუფლად მოვახერხე, მაგრამ გუნდის ძალიან ბევრმა წევრმა, ვინც ისევ მას ენდობოდა, ისევ მიჰყევოდა, როგორც მე პირველ ეტაპზე ვესმარებოდი, ვერ მოახერხა და არ იყო იოლი ასე მარტივად გამოსვლა ამ გუნდიდან. ამ პირვანდელი გუნდის (მთავრობის გუნდის წევრები მყავს მხედველობაში) შემდგომ წევრებს დამატებენ ნიხა ხელისუფლების წარმომადგენლებიც...

ჩემი აზრით, დანაშაულებრივი სისტემა ჩამოყალიბდა და ამ სისტემის მსხვერპლი ძალიან ბევრი ყოფილი ჩინოვნიკი გახდა. ჩემი აზრით, ამ სისტემის მსხვერპლი არიან დღეს თვითონ მისი ძირითადი დამფუძნებელი სააკაშვილი და მისი ძირითადი იდეოლოგებიც.

იმის დასაბუთებას, რომ ეს არის დანაშაულებრივი სისტემა, არჩევნების პროცესში და არჩევნების შემდგომაც ძალიან დიდხანს ვცდილობდი — თუ გასსოვთ რეაქცია, ჩვენი დღევანდელი ოპოზიციის აგრესიული დამოკიდებულება პირველი დღიდან, პირველი დაპატიმრებებიდან — ყველა დაპატიმრება პოლიტიკურად ითვლებოდა, ყველა ჩვენი ქმედება შერჩევით სამართალად მიიჩნეოდა და მაქსიმალური აჟიტირება ხდებოდა ამისა.

ბიძინა ივანიშვილის განცხადებით, მას ყოფილი მაღალჩინოსნების დაკავებათა შეფერხება შეეძლო, მაგრამ ამის პროვოცირებას შეგნებულად უწევდა.

შეგნებულად ვუკეთებდი ამას პროვოცირებას. შეგიძლიათ ეს სიტყვა გამოიყენოთ, მაგრამ აქვე განვმარტავ — მხედველობაში მაქვს ის, რომ მაქსიმალურად არ ვუშლიდი ხელს პროცესებს. შემეძლო შეფერხება, მეთქვა, რომ პოლიტიკურად არაა გამართლებული, მოვეუსმინოთ ევროპელებს და ამერიკელებს, ჯობია ეს დროში გავწელით და ნუ გამოვიწვევთ ახალ საშინელებას-მეთქი.

„ჩემი მიზანი იყო ამ დანაშაულებრივ სისტემასთან ბრძოლა, ჩემი მიზანი იყო და დღესაც იგივე რჩება — არასდროს არ ყოფილა ჩემი მიზანი ხელისუფლებაში საგარძლისთვის მოსვლა, რისი ეჭვი კიდევ დარჩათ ვიღაცებს, მაგრამ მე მგონი, ასეთი მოსახლეობა ცოცხალა დარჩა. და არც ვინმეს დასჯა და შურისგება არ არის ჩემი ხასიათი. არ ვარ ისეთი პიროვნება, რომ შური ვიძიო და ვინმეს დასჯისთვის გავისარჯო. მინდა, რომ საზოგადოებამ და საერთაშორისო თანამეგობრობამაც კარგად დაინახოს ეს დანაშაულებრივი სისტემა, რომელიც აიგო ამ რვა წლის განმავლობაში ამ გუნდის მიერ, რომელსაც სააკაშვილი ხელმძღვანელობდა და უნდა, რა თქმა უნდა, არა მარტო დევანახვო, არამედ უარი ვათქმევინო ყველას, ვინც ამ სისტემას მხარს უჭერს. ეს არის, რა თქმა უნდა, ძირითადი — უარი ვთქვათ ამ სისტემაზე და უნდა მოვახერხოთ, როგორმე გამოვიყვანოთ ქვეყანა ამ სისტემიდან და გამოვიყვანოთ ის წევრებიც, ვინც მონაწილეობდა მის აშენებასა და იდეოლოგიაში და რომლებიც თვითონვე ხდებიან მსხვერპლნი იმ სისტემისა, რომლის აგებაშიც მათ ძალიან დიდი დრო დახარჯეს. საკუთარ იდეოლოგიაზე დაფუძნებული სისტემის მსხვერპლია თვითონ სააკაშვილიც.

ბიძინა ივანიშვილის თქმით, მედიკინის და, განსაკუთრებით, არატრადიციული მედიკინის მეთოდი ასეთი, თუ დაავადების მკურნალობა გინდა, სწორი მკურნალობის პროცესში ის დაავადება მაქსიმალურად პიკზე ადის, მაქსიმალურად გამოიყვანება და იჩენს თავს, და შემდეგ ხდება მისი უგულებელყოფა და განეიტრალება. „დაახლოებით ამას

მივდევდი მეც, ამიტომაც არ ვერეოდი პროცესებში, და გარწმუნებთ, რომ გუნდის ბევრმა წევრმა, სამართალდამცველებმა, არც სხვა პოლიტიკოსებმა არ იცოდნენ ამის თაობაზე უსუფაშვილის გარდა. უსუფაშვილს ორი დღის წინათ ვუთხარი და ტელეფონზე დღესაც ვესაუბრე, შეიძლება კომიტეტის წევრების რაღაც ნაწილს გაცნო ამის შესახებ, რაც მე მქონდა მხედველობაში და ახლა შევეცდები, ეს ყველას ავუხსნა — ევროპელები, ამერიკელები მოგვინწოდებდნენ და

„საკუთარ იდეოლოგიაზე მსხვერპლია თვითონ

საქართველოს მოსახლეობის დიდი ნაწილიც აგრესიულად მოითხოვდა უმცირესობის მხრიდან, რომ უნდა შეჩერებულიყო დაჭერები, მომხდარიყო კომპაზიტაცია, და პოლიტიკურად ამას ითხოვდნენ აშკარად ჩემგანაც. მე არ ვერეოდი და დაავადების მაქსიმალურად გამოიყვანებაში ამას ვეულისებო. მე არ ვერეოდი პოლიტიკურად, თუმცა კეკელუცობას არ დავინყებ, ბერკეტები მქონდა, რომ პოლიტიკურად მომენოდებინა, ჩვენ შეიძლება გაგვეწვავებინა დაავადება. ხელი არ შევუშალე ამ დაავადების გამწვავებას, რაც უკვე ემჩნევა ჩვენს პრეზიდენტს. აი მოვიდა იქ, სადაც მე მინდოდა ზუსტად და გამოამჟღავნა. ახლა თუ მის გამოთქვამებს გავაანალიზებთ, ყველა დაინახავს და ნაიკითხავს, თუმცა, საუბედუროდ, საზოგადოებაში ვერაზინ ვერ ახერხებს ამ ანალიზის გაკეთებას, ვერც ერთი პოლიტოლოგისა და ექსპერტის ანალიზი ვერ ვნახე, მაგრამ მე შემიძლია ახლა დავალაგო ყველაფერი.

— თქვენი ანალიზი რა არის?

— დიას, აი მეც ზუსტად აქ ვარ, ზუსტად, მაქსიმალურად ვაჩვენე იმ დაავადების ყველაზე მწვავე ადგილი და პროცესი, რომ ყველასთვის გასაგებო იყოს, რა სისტემა ააშენა ამ ხალხმა, და რა სისტემის იდეოლოგი გახლდათ სააკაშვილი. აი, რას აპირებს ეს კაცი და რისთვის აქვს მზაობა — ყველაზე ცუდი, რაც მათ გააკეთეს, არის ის, რაც კონსტიტუციას დამართეს და რა მუხლებიც ჩადეს მასში.

ნახეთ, რა იოლად გადაიტანა და დაივიწყეს საერთაშორისო თანამეგობრობამ, საქართველოს მოსახლეობამაც, პოლიტიკოსებმაც, რაც კონსტიტუციას დამართა ჩემთან დაკავშირებით. ჩემთან დაკავშირებით კონსტიტუციაზე საუბარს პირდაპირ ანგარიშსწორებად ჩათვლიან და ეს არ არის არსებითი. არსებითი და ყველაზე ცუდია, როგორც მოირგო ამ კაცმა კონსტიტუცია და კონსტიტუციაზე დაფუძნებული ის სისტემა, რომლის მსხვერპლიც თვითონაც გახდა და რასაც აპირებს ახლა ამის შემქმნელი კაცი. საკუთარი შექმნილი სისტემა როგორ ამუშავებს და როგორ შეიძლება ტრაგედიამდე მიიყვანოს, უპირველეს ყოვლისა, თვითონ სააკაშვილი.

ამ კაცს ახლა აქვს მზაობა, და აღარ და ველარ ფარავს, თუმცა, როგორმე უნდა, რომ შეფუთოს, მაგრამ ამის საშუალებას არ ვაძლევ. და მოვიყვან ამის მაგალითებს.

კონსტიტუციაში ჩადეს, მოახერხეს და დააფიქსირეს ის, რისი მსგავსიც არც ერთი ქვეყნის კონსტიტუციაში არ არსებობს, ვინც კი არჩევენებს ატარებს. როგორც წესი, ახალარჩეულმა პარლამენტმა უნდა აირჩიოს და დაამტკიცოს ახალი მთავრობა. სააკაშვილმა მოახერხა აბსოლუტურად მართვადი გუნდისაგან და მონაწილეებისგან, რომლებიც მსხვერპლნი გახდნენ ამ დანაშაულებრივი სისტემისა, რომ პირველად კონსტიტუციაში, რომელსაც არჩევენებზე აქვს პრეტენზია, ჩადებულიყო და გატარებულიყო ის, რასაც საზოგადოება საერთოდ არ აქცევს ყურადღებას, არავინაც არ იცის და არ აანალიზებს, და ამით ყველგანობს დღეს პრეზიდენტი, და ამისივე მსხვერპლი უნდა რომ თავადაც გახდეს.

პრეზიდენტს, რომელმაც წააგო არჩევნები, ჩვენი დამტ-

კიცების მეორე დღიდან უფლება ჰქონდა დაეთხოვა ხელი სუფლესა ჩემი მეთაურობით, ჩემიდან დაწყებული მთელი ხელისუფლება დაეთხოვა. ამის გაკეთება დღესაც შეუძლია.

გარდა ამისა, ინტერვიუში ივანიშვილი თვითმმართველობებთან დაკავშირებით შექმნილ ვითარებას და პრეზიდენტ სააკაშვილის მიერ იმის მტკიცებასაც ეხმაურება, რომ ალენიშული პროცესი „ქართული ოცნებისა“ და პირადად პრემიერ-მინისტრის კოორდინაციით ხდება. ივანიშვილის აზრით, აშკარად ჩანს, რომ სააკაშვილი რაღაცისთვის ემზადება. აშკარად ჩანს, რომ სააკაშვილმა ახალი აგრესია გამოავლინა და აშკარად ჩანს მისი რაღაცისთვის მზადება.

ბიძინა ივანიშვილმა განაცხადა ისიც, რომ უმრავლესობა შესაბამის კანონპროექტს ამზადებს. პრემიერი ეჭვობს, რომ მისიელ სააკაშვილი მთავრობის გადაყენებისთვის ემზადება, თუმცა, კანონის მოქმედი რედაქციით, პარლამენტის მიერ ახალი მინისტრთა კაბინეტისთვის ნდობის არგამოცხადების შემთხვევაში პრეზიდენტი პარლამენტის დათხოვნას 6 თვის განმავლობაში ვერ შეძლებს. პრემიერი მზადაა, პრეზიდენტს „დაეხმაროს“ და, მთავრობის გადაყენების შემთხვევაში პარლამენტის დათხოვნის შესაძლებლობაც მისცეს, საქართველოს პრეზიდენტს პარლამენტის დათხოვნის უფლება, მისი არჩევიდან 6 თვის ნაცვლად, შესაძლოა 3 თვეში მიეცეს.

მე მაქსიმალურად ვაჩვენე, რა სისტემა ააშენა სააკაშვილმა და რა სისტემის იდეოლოგი იყო ის. მან განაცხადა და შემდეგ ეს ბოკერიაშვილი გაიმეორა, რომ კრიზისის შექმნა შეუძლიათ, მაგრამ ამას არ აკეთებენ — ე.ი კარგი ბიჭები ვართო. ამის ასე მიჩქმალვა არ მინდოდა და მინდოდა საქმე აქამდე მოსულიყო, რომ ყველას საქართველოშიც და მათ შორის საერთაშორისო საზოგადოებას ენახა, სინამდვილეში რა

ხდება. თუ გავაანალიზებთ სააკაშვილის მიერ ბოლო ერთ კვირაში გაკეთებულ გამონათქვამებს, ეს კაცი მზადაა, გადაიხვეწოს თვითონ და ჰგონია, რომ მთელ საქართველოს წაიყვანს, მაგრამ საქართველოს ვერ წაიყვანს. პროცესი ავიოდა აპოგეაში, მიაღწია პიკს, და ახლა ვაპირებ მის განუზრუნებას, ამიტომაც მინდა ჩემს გუნდსაც გავაცნო, რასაც ვაპირებ, გაიგოს მანაც და გაიგოს უმცირესობამაც, რომ მე ეს ძალიან კარგად ვიცი, ყველაფერი მოვახერხებ და ყველაფერი მივიყვანე გამწვავებამდე და ახლა ვაპირებ პრევენციას. — სააკაშვილის განუზრუნებას ვაპირებ. მინდა გავფიქრო ხალხმა, რომ არც სააკაშვილმა მოიტყუოს კისერი და, მით უმეტეს, საქართველოც არ შეარცხვინოს.

ბიძინა ივანიშვილის თქმით, სამართლიანობის აღდგენის პროცესი მიდის, მაგრამ ევროპელებსაც და ამერიკელებსაც ასე არ სურდათ.

მათი ნება იყო, ის დაავადება, რაც არსებობდა, მიგვეჩქმალა და დაგვეტოვებინა იქ, სადაც იყო. ამას მოითხოვდნენ ჩემგან გარედანაც და ამას ითხოვს ოპოზიცია დღესაც. გარკვეულ ეტაპამდე ითხოვდნენ, და ახლა წავიდნენ ვა ბანკზე. ეს ვერ მოხერხდა, მე მიჩქმალვაზე არ დავთანხმდი, მათ უნდოდათ, პოლიტიკურად არაფის არ შევხებოდი, რამეთუ სააკაშვილს არ გამოეყენებინა ის, რაც ჩადო კონსტიტუციაში. პირიქით, ყველაფერი გავაკეთე, რომ გამწვავებამდე მიმიყვანა,

მან აჩვენა, რომ მზადაა და თანახმაა, გამოიყენოს ყველაზე დიდი დარღვევა და უსამართლობა, რაც ჩადო კონსტიტუციაში. მან დაითოვა უფლება, დაითხოვოს მთავრობა როცა უნდა, თუნდაც მეორე დღესვე ჩვენი მოწვევიდან, დანიშნოს იგივე მერაბიშვილი ან უგულავა, ახლა არჩევანი მიდის, შეიძლება ახალიაიც გამოუშვას ციხიდან და დანიშნოს ისევ შინაგან საქმეთა მინისტრად. ეს შეუძლია ერთ კაცს, და პარლამენტის დამტკიცებას მნიშვნელობა არ ჰქონია. ეს არის ყველაზე მწვავე, რაც ჩადებულია კონსტიტუციაში.

მას შეუძლია ახალ პარლამენტს სთხოვოს ახალი მთავრობის დამტკიცება, პარლამენტმა უარი უთხრას, მან მაინც დანიშნოს, თუმცა პარლამენტს ვერ დაითხოვს — 6 თვე ჯერ არ გასულა.

ამ ერთ კაცს კონსტიტუციაში აქვს ჩანერილი, რაც არც ერთი ქვეყნის კონსტიტუციაში არ წერია. მას შეუძლია დაითხოვოს აი ამ სისტემით, რომელიც დააფუძნა, ამის მსხვერპლია ზუსტად და ამის გაკეთებისთვის არის მზად, რადგან სხვა გამოსავალს ვერ ხედავს. დაავადების განუზრუნების სხვა გამოსავალი მან ვერ ნახა, პროცესი ბუნებრივად გაუშწავდა. მე როგორც პოლიტიკურ ლიდერს, შემეძლო გუნდისთვის მერჩია, რომ მიგვეჩქმალა ეს დაავადება, რასაც უცხოელეები, ევროპელები და ამერიკელები მორჩევდნენ. ამის გაკეთება შეგნებულად შემეძლო, მაგრამ არ ვერეოდი და ხელს არ ვუშლიდი პროცესებს.

ბიძინა ივანიშვილის თქმით, სააკაშვილს აქვს უფლება და ეს არის მთავარი დანაშაული, რომ ახალარჩეულ პარლამენტის საწინააღმდეგოდ, 6 თვეც არ შეუძლია დააცადოს, და დაითხოვოს მთავრობა, დანიშნოს, ვინც უნდა და დატოვოს, რამდენიც უნდა. „და აი ეს არის ყველაზე დიდი დანაშაული, იმ სისტემის ნაწილი, რაც მათ შექმნეს, აი ამის გამო მომჟღავნების საშუალება მივეცი და მაგის მზაობა რომ მაქვს, ნებისმიერ ანალიტიკოსს დაეუბნევიან და დიდი მტკიცებულებებიც არ სჭირდება“.

— ჩაგვეთხვებით. თქვენ ასხენთ შიდა პოლიტიკური პროცესები. მრჩება შთაბეჭდილება, რომ თქვენ გაქვთ გეგმა. გაქვთ თუ არა გათვლები, როგორ უნდა დასრულდეს ეს გეგმა?

— მე ხელს არ ვუშლიდი პროცესების განვითარებას. როგორც პოლიტიკურ ლიდერს, არც პარლამენტის, არც მთავრობის წევრების არასდროს არ მომიწევია და არ მოთხოვია, რომ როგორმე თქვენ ეს შეაჩერეთ, დაავადების მისაჩქმალავად, რომ არ გამოიშვლავნდეს ეს ძირითადი დაავადება. სააკაშვილს შეუძლია სვალზე დაგვითხოვოს, ერთი თვის მერე შევძლო, ერთი კვირის მერე, მეორე დღესაც შევძლო დათხოვნა. აი ესაა მთელი პრობლემა, რომ ეს ჩაიდო კონსტიტუციაში.

სააკაშვილი მთავრობის დასათხოვად მზადაა, რადგან სხვა გამოსავალი ვერ ნახა. რაც შეეხება პრევენციას, თუ რას ნიშნავს, პირველ ყოვლისა, ამის შესახებ ვისაუბრებ, მეორე — ჩვენ ვამზადებთ კანონპროექტს (უსუფაშვილმა ის უკვე განიხილა ვინრო გუნდთან და უმცირესობის ნაწილთანაც, რადგან კონსტიტუციური უმრავლესობა სჭირდება ამის შეცვლას), და მე დავინყებ ზუსტად ამ ნაწილის შეცვლას, თანაც დავინყებთ არა პრეზიდენტის სანინაღმდეგოდ, არამედ სასარგებლოდ, რომ მას 3 თვეში შეეძლება პარლამენტის დათხოვნა.

სააკაშვილს მიეჩიება უფლება, თუ არ მოსწონს, დაითხოვოს მთავრობა და გააყლოს პარლამენტიც, რის მერეც დაინიშნება ახალი არჩევნები. ოღონდ დაინიშნება ისე, როგორც ეს არის ყველა ნორმალურ ქვეყანაში. ელცინის რუსეთსაც კი ვიხსენებ, რომელმაც უფრო ადრეული დემოკრატია დაიწყო რუსეთში და იქაც კანონმდებლობა არ იყო დახვეწილი, იქაც კი, თუ ვინმე გაიხსენებს, როდესაც კრიზისი შეიქმნა და ჩერნომირდინს, რომელსაც პარლამენტის დათხოვნა ჰქონდა გამაყვებელი, არ ამტკიცებდნენ პრემიერ-მინისტრად. იქაც, ახალი დემოკრატიის პირობებშიც კი, რუსეთის კონსტიტუციის მიხედვით, არსებულ ხელისუფლებას პრე-

მე გუნდისთვის უნდა გამეცხადებინა — აი სააკაშვილმა შეიძლება რაღაც უბედურება დაატრიალოს, ამიტომ შეჩერდით და არავის არ შეეხოთ. ამას ცდილობდნენ. მე თავს ვიღებოდი, ვერ ვხედავდი. გუნდის წევრები, ჩემდა საუბედუროდ და სირცხვილად, ვერ ხედავდნენ და ბოლომდე აწევდნენ, მაგრამ გაგება არ ჰქონდათ და ეს ცოტა სირცხვილია. შეიძლება ვილაცას ჰქონდათ გაგება და ისინიც ისევე გეგმავდნენ როგორც მე,

ამის შემდგომ მე პოლიტიკურ განცხადებასაც გავაკეთებ. და რას ვეძახი პრევენციას:

გარდა იმისა, რომ პარლამენტში დაინყება ხელმონერები, დარწმუნებული ვარ, რომ ორი მესამედის და სამი მეოთხედის პრობლემა არ გვექნება, რამდენადაც იქ ბევრი გონიერია. უმცირესობაში ძალიან ბევრი გონიერი დეპუტატია და მათთვისაც ეს გასაგებია და არავის არ სურს, ამ კაცს გადაყვეს. ეს კაცი თანახმაა დღეს ეს გააკეთოს და, რა თქმა უნდა, ბოლომდე გაიუბედურებს თავს, დაიჩქარებს და მიიღებს კატასტროფას. მართალი გითხრათ, სააკაშვილზე ზრუნვა არ არის ჩემი ძირითადი საგანი, თუმცა არც სააკაშვილის დაღუპვა ჩემთვის სასიამოვნო და საინტერესო. ქვეყნის იმიჯი შეილახება რაღაც მოკლე დროში, და ამის აღდგენას დასჭირდება დრო, მოხდება კონსტიტუციური კრიზისი, ამის გაცხადების საშუალება მას აქვს ფორმალურად. და ამის გაცხადების საშუალებას ვუსპობ ახლა ჩემი განცხადებით.

რამდენადაც ყველას ყველაფერი გაუხსენი, პარლამენტშიც ხელმონერები გროვდება, ჩვენ მას ვთავაზობთ, ექვსი თვეც არ მოიცადოს, ჩვენი არჩევნიდან და დამტკიცებიდან 3 თვის შემდგომ მას უკვე საშუალება ექნება, თუ არ მოსწონს ჩვენი გუნდი, გამოიყენოს კონსტიტუციური უფლება, რომელსაც დამატე-

ავადების დატოვება, რომ ეს კაცი შეიძლება დასაჯეს და რატომ დასაჯეს, გაუგებარია. განსაკუთრებით ევროპას და ამერიკას გაუჭირდებოდა, არავითარი იმპიჩმენტი. ჩვენ ახლა კანონმდებლობაში ვცვლით ყველაზე დიდ დარღვევას, რაც კი მათ კონსტიტუციაში ჩადეს, ყველაზე დიდ უმეცრებას, რაც გამოიყენეს ამ სისტემაში, ყველაზე დიდ დარღვევას, პიკს. კონსტიტუციონალისტები, იურისტები ყველანი გეტყვიან ამას, თუმცა საქართველოს საზოგადოებრიობა ვერ აანალიზებს ამას და რაღაც პროცესებს ელოდებიან. აი ეს არის ჩვენი მოუწმიფებლობა, თუ გნებავთ, ამასაც გადავწვდები, რომ პოლიტიკურად ვართ მოუწმიფებლები და არავინ ზუსტ აქცენტებს არ აკეთებს. აი აქ მოვიყვანე ხელოვნურად. არავის ილუზია არ დარჩება. არავითარი იმპიჩმენტი, რა საჭიროა იმპიჩმენტი, ეს პატარა ნაწილი შეიცვლება, ამას სათამაშო აღარ აქვს და ხელად გაჩერდება. სათამაშო ჰქონდა და ამით ყელყვლაობდა, რომ აი ის დანაშაულებრივი სისტემა, რაც შექმნა, იმაზე გადახტომას აპირებდა. ვერსად ვეღარ გადახტება და არსად აღარ გადახტება, გაარწმუნებთ. ყველაფერი დალაგდება, ჩან ყნარდება. იქ, უმცირესობაში, ძალიან ბევრი ჯანსაღი ხალხია. დარწმუნებული ვარ, ძალიან ბევრს გაუხარდება, რადგან მე ძალიან კარგად მესმოდა, ყველა დაძაბული იყო, ყველა რაღაც უბედურებას ელოდებოდა, აი სათქმელი რომ არ დარჩენი, რომ იქ დემოკრატია იყო, აი აქ მოვიყვანე, ვაჩვენე და ამის შემდგომ საშველსაც მე ვეძებ, რომ გამოვიდეს და დაწყნარდეს საზოგადოება.

— ბაქოში ვიზიტისას მთავარი თემა ყარსი-ახალქალაქის რკინიგზის მშენებლობა იყო. ამას რამდენიმე კრიტიკული მოსაზრება მოჰყვა საქართველოშიც და აზერბაიჯანშიც. თქვენ თავდაც აღიარეთ, რომ თქვენი მოსაზრება პოლიტიკურად გაუმართავი იყო, ვიზიტის შედეგე დაგრწათ თუ არა კითხვები, რომ შეგვიფასოთ ეს ოფიციალური ვიზიტი ბაქოში, რომელიც ევროპის შემდეგ მეორე იყო.

— მე არასდროს კითხვის ნიშნის ქვეშ არ დამისვამს რკინიგზის მშენებლობის საკითხი. გეოპოლიტიკურად ეს ძალიან საინტერესოა, ეკონომიკურად — პირველ ეტაპზე. ახლაც შემიძლია იგივე გავიმეორო. შეიძლება რაღაც კითხვები დარჩეს, მაგრამ ეს კითხვები ძალიან იოლად მოგვარებადი და დარეგულირებადია ჩვენს, ორ პარტნიორს შორის და არავითარ გამწვავებას არ იწვევს. ოპონენტებს გაუჩნდათ სურვილი გამწვავებისა და ამიტომაც ასე დაატრიალეს ეს თემა. თუმცა კორექტული ვიყავი ყველა გაცხადებაში და დღესვე შემიძლია ეს გავიმეორო, რომ ეს არის გეოპოლიტიკურად ძალიან კარგი პროექტი, ეკონომიკურად, საქართო ჯამში, იქნება ძალიან მომგებიანი და საინტერესო პროექტი, პირველ ეტაპზე, კიდევ ვიმეორებ, ამოქმედების პროცესში დასჭირდება დარეგულირება და ის კითხვები, რაც მე ვთქვი, არავის არ ძაბავს, არ იძაბებიან აზერბაიჯანელები, გაგებით მოეკიდნენ და არავითარი კითხვა არ რჩება ამასთან დაკავშირებით.

— გაზის ტარიფზე შეთანხმდით თუ არა აზერბაიჯანულ მხარესთან?

— ტარიფზე აღარ მისაუბრია. თუ გაიხსენებთ პრესკონფერენციას, როდესაც აზერბაიჯანელმა ჟურნალისტმა დამისვა შეკითხვა, მე იქ გავეცი პასუხი, რა თქმა უნდა, მადლიერებას გამოვხატავთ აზერბაიჯანის მთავრობის მიმართ,

და რა თქმა უნდა, ჩვენ ძალიან კარგ ფასად ვღებულობთ, და არ ვაპირებთ მეთქი გაზის ფასებზე ვაჭრობას.

და აქვე არ შემიძლია ხაზი არ გავუსვა დამოკიდებულებას ორ ქვეყანას შორის და კიდევ დავარწმუნო საქართველოს მოსახლეობა, რომ აზერბაიჯანთან ჩვენ სტრატეგიული ურთიერთობა გვექნება, და არა მარტო მეგობრული. ორი ქვეყნის ურთიერთობა უნდა ავიყვანოთ ისეთ დონეზე, რომ ურთიერთშეთანხმების გარეშე არც ერთი ქმედება არ განვახორციელოთ მეორე ქვეყნის ინტერესების საინაღმდეგოდ. აზერბაიჯანიდან ძალიან დიდი რაოდენობის გაზს გვანვდიან, არვინ არ გვეკითხება, ვუხდით იმდენს, რამდენსაც მოვიხმართ. ის, რომ ხელშეკრულებით გათვალისწინებულს ვერ ვხარჯავთ ზაფხულის განმავლობაში, არც იქ არავინ არ გვეკითხება. რამდენსაც ვხარჯავთ, იმდენს ვინდით. აქაც დამოკიდებულება ჩანს და ერის მინდა კიდევ ხაზი გავუსვა, — აზერბაიჯანელი ბიზმესმენების საერთო დამოკიდებულებას საქართველოს მიმართ, გარდა ინვესტიციებისა, არსად, არაფერში არ შეიმჩნევა, რომ იმაზე მეტი მოითხოვონ, რაც მათ ეკუთვნით, თუმცა უდიდეს ინვესტიციებს ახორციელებენ. აბსოლუტურად კორექტული დამოკიდებულება აქვთ, აბსოლუტურად კორექტულად ექცვიან ჩვენს სახელმწიფოს, არ ცდილობენ, აილონ იმაზე მეტი, მე არ მაქვს მხედველობაში მხოლოდ ბიზნესი, იციან, რომ ქვეყანას აქვს საკუთარი კულტურა, საკუთარი საზღვრები, აქვს საკუთარი ტრადიციები. ამას ყველაფერს განუხრელად პატივს სცემენ და ექვემდებარებიან, და არავითარი საეჭვო დამოკიდებულება მათი მხრიდან არ იგრძნობა.

ჩემი განცხადების გამწვავების სურვილი მხოლოდ ოპოზიციას გაუჩნდა ბაქო-ყარსი-ახალქალაქის პროექტთან დაკავშირებით ჩემი კითხვების გამო აზერბაიჯანელები არ იძაბებიან.

ვიზიტი იყო საინტერესო. მადლობა ილჰამ ალიევს ასეთი თბილი მიღებისთვის, იგრძნობოდა პატივისცემა ჩვენი დელეგაციისადმი. აღფრთოვანებული ვარ მისი ნიჭიერებით. მადლიერებას გამოვხატავთ აზერბაიჯანული მთავრობის მიმართ, რომ კარგ ფასად ვღებულობთ გაზს და არ ვაპირებთ ფასებზე ვივაჭროთ, — განაცხადა პრემიერმა.

დაფუძნებული სისტემის სააკაშვილის...“

ზიდენტი ვერ შეცვლის. ის უნდა შეცვალოს და დამტკიცოს ახალმა პარლამენტმა.

თუ უშვებ მთავრობას, ის უნდა გაუშვას მხოლოდ პარლამენტთან ერთად, მაგრამ სანამ არ მოვა ახალი პარლამენტი, ის ვერ დაამტკიცებს მთავრობას“, — განაცხადა ბიძინა ივანიშვილმა და აქვე დასძინა, რომ ამ კაცს შეუძლია 2 თვის შემდგომ დაითხოვოს მთავრობა, დანიშნოს თავისი ძველი მთავრობა, იმის მიუხედავად, რომ პარლამენტი არ დაუმტკიცებს, არა აქვს ამას მინიშნულობა, მაინც ამტკიცებს და მაინც იფუნქციონროს ამ მთავრობამ. ასეთი ნონსენსი არც ერთ კონსტიტუციაში არსად არ წერიაო.

— რამდენად მზად არის საქართველო ისევ ახალი არჩევნებისთვის?

— აი პრევენცია ზუსტად ესაა. პარლამენტშიც შეგროვდება ხელმოწერები. იმ გუნდშიც, უმცირესობა მაქვს მხედველობაში, ძალიან ბევრი სალი გონების ადამიანია. ამ პროცესებს უკვე ვაკვირდები, და ძალიან ბევრი სალი გონების დეპუტატია, რომელიც ამას ყველაფერს კარგად გაიგებს და ძალიანაც გაუხარდება, თუმცა იქ 10-20 კაცი მაინც ყველაფერზე წამსვლელია. შესაბამისად, პარლამენტში ხვალ-ზედ დაინყება პროცესი, და პრევენცია რას ნიშნავს? დაინყება ხელმონერები, და ჩვენ ვთავაზობთ უმცირესობას და უმრავლესობას, შევცვალოთ კანონი და ეს მოვიყვანოთ წესრიგში. თანაც პრეზიდენტს ვაძლევთ უფლებას, რაც 6 თვის შემდეგ შეიძლება მან გამოიყენოს, რომ დაითხოვოს მთავრობა და თუ პარლამენტი მას არ დაუმტკიცებს სამი ცდის შემდგომ, დაითხოვოს პარლამენტიც, და ეს უფლება დევს კონსტიტუციაშიც. ჩვენ ამას აქვთ გადმოგვით. რაც მე ჩემს განცხადებებში რამდენჯერმე გავაკეთე. ეს მქონდა მხედველობაში. რამდენჯერმე მივანიშნე პრეზიდენტს, რომ როცა უნდა მაშინ გავყვები. აი ახლა ამის საშუალებას ვაძლევთ კონსტიტუციურად. მაგრამ მოვუხსნით იმ საშუალებას, ყველაზე მწვავე დარღვევას, რაც მან მოახერხა, დანაშაულებრივად მოახერხეს და ჩადეს კონსტიტუციაში, და შექმნეს ეს დანაშაულებრივი სისტემის პიკი.

ახლა ჩვენ ვთავაზობთ ასეთ რამეს — 6 თვის, 3 თვის შემდგომაც შეუძლია მთავრობის დათხოვნა და ამის თაობაზე პარლამენტისადმი მიმართვა. თუ პარლამენტი არ დაუმტკიცებს ახალ მთავრობას, მას შეუძლია პარლამენტის დათხოვნა. მაგრამ ძველი მთავრობა შეასრულებს ახალი პარლამენტის არჩევამდე, რაც ყველაფერს გასაგებია, ვისაც დემოკრატიაზე აქვს პრეტენზია. ძველი მთავრობა შეასრულებს მოვალეობას ახალი პარლამენტის არჩევამდე, და მას 3 თვის შემდგომ ექნება უკვე ახალი პარლამენტის არჩევამდე ამის საშუალება, და ახალმო-

სული პარლამენტი დამტკიცებს ახალ მთავრობას.

აი ყველაზე დიდი სიმახინვე რაც იდო. ის არ ელოდება ახალ პარლამენტს, მას შეუძლია ხვალვე გააკეთოს ეს. აი ამისთვის წვალობს, მაგრამ ვერ შეუფუთავს და წვალობს. ხან ჭორვილიზაციას მოიგონებს, ხან მოიგონებს, რომ სასამართლოს უნგრევენ, ხან მოიგონებს, რომ მას დაცვას ართივენ. ამერიკის ელჩი მოვიდა ჩემთან, არადა ძალიან წესიერი და პატიოსანი კაცია, და ცდილობს, დაგვეხმაროს, მართლა ვერ გაიგო, თუმცა მე კარგად გავიგე. უკაცრავად ბატონო ნორლანდთან, მაგრამ მასაც არ გაუხსენი ბოლომდე. ჩემთან მოვიდა ზუთშაბათ საღამოს, ვერ გავიგეო, ამბობს, რომ საერთოდ აღარ მინდა დაცვა, მე ისე გავალ ხალხში, დედაჩემის მანქანით... ამით როგორც გითხარით, უნდა როგორმე შეფუთოს, რომ მას აზიანებენ და ის იძულებულია, დაითხოვოს მთავრობა, თუმცა ამის გამჟღავნების დიდხანს ეშინოდა. რაც ჩადო კონსტიტუციაში, ამას ცდილობდა. და

ბით ვანიჭებთ ჩვენ, სამი თვის შემდეგ შეუძლია დაითხოვოს მთავრობა და გააყლოს პარლამენტი. დაინშოს ახალი არჩევნები, მაგრამ ხალხს უნდა შეეკითხოს.

რა თქმა უნდა, მას არ მოეწონება, რომ საკუთარი დანაშაულებრივი სისტემის გამოყენების საშუალებას არ ვაძლევთ, მაგრამ თვითონაც კარგად გაიგებს, რომ მას აღარ ვაძლევთ საშუალებას მსხვერპლი გახდეს თვითონ პირველ რიგში და მიიღოს ტრავმები ამ სისტემის გამოყენებით. და პირველი და მთავარი ჩემთვის ისაა, რომ არ შეუღახოს იმიჯი ჩვენს ქვეყანას. გარკვეულ დროს, რაღაც პრობლემა იქნება, მაგრამ, რა თქმა უნდა, მარტივი, დასაშვლი, იოლი გამოსასწორებელი იქნება ეს საქართველოს იმიჯისთვის, მაგრამ კატასტროფა იქნება მისთვის და მათთვის, ვინც მათ მხარს დაუჭერს.

გარდა პარლამენტში ხელმონერებისა, მე მქონდა უსუფაშვილთან საუბარი. მისივე ინიციატივა იყო, რაღაც ამნისტიის მსგავსი მოგვეფიქრებინა ჩვენ, რაც მას მოეწონე, მაგრამ ფორსირება არ გამოკეთება.

პატრიარქის აღსაყდრების დღეს ჩვენ ვისაუბრეთ ამ თემებზე და ავუსხენი და ყველაფერი, რასაც ვფიქრობდი, მათ რიცხვში ვთხოვე პროცესის დაჩქარება, რომ სამართლებრივად მოეციოთ ამნისტიის ვარიანტი, რომ იმ ხალხს, მათ რიცხვში უმცირესობიდან, ვისაც არ აქვს მძიმე სამართლდარღვევა, როგორც იყო, ვთქვით მკვლელობები და ციხის დიდი აგრესია...მაქსიმალურად მოვასეროთ და შემოვიღოთ ისეთი ამნისტია, მსგავსი რამე კანონი, რომ ამ გუნდის აბსოლუტური უმრავლესობა გავათავისუფლოთ პასუხისმგებლობისგან. მხედველობაში მაქვს ყოფილი ხელისუფლების გუნდი, რომ როგორმე მოგვასეროთ და დავაბნაბნოთ და ფსიქოლოგიური ბალანსი აღვადგინოთ ქვეყანაში და მოვასეროთ ეკონომიკური და სხვა ტიპის ქვეყნის განვითარება, და არა ამ პროცესების მუდმივი მართვა. როგორმე შეწყდეს ეს პროცესები. აი ამის მზაობა გამოჩნდა დღეს ბოლომდე და ამის დროც დადგა. იმის შემდგომ, როდესაც ვაჩვენე, რომ ეს კაცი მზად არის, ამაზეც წავიდეს, რომ ყველაფერზეც წამსვლელია და მისი გამონათქვამებიდან ეს ძალიან თავისუფლად დგინდება.

უსუფაშვილს ვესაუბრე და პირველი შეხვედრები უკვე გვექონდა, გაგრძელდება კონსულტაციები ორივე გუნდისა უმცირესობისა და უმრავლესობისა, და მე დარწმუნებული ვარ, ძალიან ბევრი საღად მოაზროვნე უმცირესობიდან იმუშავებს ამნისტიის პროექტზე, რომ პროცესი როგორმე პრევენციის სახით შევაჩეროთ და საზოგადოებაც დაწყნარდება.

— და პრეზიდენტის იმპიჩმენტის საკითხი...?

— აი რა კარგი კითხვა დასვით. ზუსტად რომ იმპიჩმენტი არ მინდოდა და ვერ გაიგებდა ვერავინ. გაუგებარი გახდებოდა, ევროპელები, ამერიკელები ვერ გეპულობდნენ. გაუგებარი იქნებოდა ძალიან ბევრისთვის საქართველოშიც. არ გავაკეთეთ ეს. იმპიჩმენტი იქნებოდა მაგათთვის იმ და-

© „დროში მოგზაურობა“

800წუთა 2012 და საქართველოს უახლესი ისტორიის ქართველიან ფურცლებზე დიდი ძვრების, ცვლილებების, გაცრუებულ-ლი თუ ახდენილი ოცნებების წლად დარჩა.

როგორი შესავალია? კარგია ხომ? ისე, რაც მართალია-მართალია, „ჩემი სტილისგან“ ოდნავ განსხვავებულია, მაგრამ თუ დაფიქრდებით და გასულ თორმეტ თვეს თვალს კარგი პიანისტის მიერ შესრულებული გამის სისწრაფით გადავავლებთ, ვიტყვით, რომ ასეთი პათეტიკა ნამდვილად შესაფერისია.

მე მგონი არ ღირს თვეების მიხედვით ჩამოვთვალოთ და განვიხილოთ ის მოვლენები, რომლებიც გასულ წელს საქართველოში მოხდა. არ ღირს, თუნდაც იმიტომ, რომ ყველას ყველაფერი კარგად გვახსოვს და ამ ყველაფერზე ჩვენი აზრიც გვაქვს.

რა თქმა უნდა, ის შეხედულებები, რომლებიც საქართველოს მოსახლეობას 2012 წლის მიმართ აქვს, რბილად რომ ვთქვათ ორ პოლუსზეა პოლარიზებული და თუ დიდი ნაწილი თვლის, რომ 2012 წელს საქართველომ საკმაოდ შედეგიანი ნაბიჯი გადადგა ნორმალური ქვეყნის მშენებლობის დასაწყებად, მეორე, მცირე ნაწილი „მუხლჩაუხრელად“ ამტკიცებს რომ ქვეყანა ნგრევის რეჟიმში გადავიდა.

პრინციპში 2012 წელს ძალიან ბევრი ისეთი რამ მოხდა, რომლებმაც საკმაოდ დიდი კვალი დატოვა ჩვენს ქვეყანას და პირადად ცხოვრებას.

ამ მოვლენებში ყველაზე დიდ „მიღწევად“ კალენდრის ცვლილება შეიძლება ჩაითვალოს.

დაიხს, კალენდრის ცვლილება, რადგანაც რაღა დაგიმალოთ და ძველმა და ახალმა ხელისუფლებამ დღემდე არსებული კალენდარი, ფაქტობრივად, შეცვალა. ყოველ შემთხვევაში შეეცადნენ, მაგრამ აქაც ცოტა ლაფსუსი მოუვიდათ. თუ ახალმა ხელისუფლებამ 2013 წელი 1 ოქტომბერს „მოიყვანა“, ძველმა 2004 წელი 30 სექტემბრამდე „განელა“.

ბუნებრივია, რომ „დროში მოგზაურობა“ და თანაც ასეთი სისწრაფით გადასვლა გარკვეულ რყევებს იწვევს. ეს ძვრები ძველი ხელისუფლებისა და მათი მომხრეებისთვის პროკურატურაში დაბარებებით გამომჟღავნდა, ხოლო ახალი ხელისუფლების მომხრეებისთვის მცირე იმედგაცრუებაში გამოიხატა.

თუ ყოფილი ხელისუფლების მაღალჩინოსნებისთვის პროკურატურის კართან დგომა და ნებისმიერი იქაური თანამშრომლისთვის მლიქვნელური ღიმილით ცქერა მაინცდამაინც მოულოდნელი არ ყოფილა (სადაცაა გულის სიღრმეში ისინი ნამდვილად ელოდნენ, რომ მათს თავზეც დარეკდა უბედურების ზარი), ახალი ხელისუფლების მომხრეებს იმედები გარკვეულწილად გაუცრუვდათ.

იმ ხალხის გირაოთი გათავისუფლება, რომელთა დანაშაულობები არამც თუ პროკურატურის გამოძიებლებმა, პატარა ბავშვებმაც კი იციან, ამ იმედგაცრუების ერთ-ერთი მცირე რგოლია.

ეს ძალიან კარგად იცის იუსტიციის მინისტრმა თეა წულუკიანმა, რომელმაც პრესის საშუალებით განმარტა, რომ დავებულ ყოფილ ჩინოვნიკებს სააკაშვილ-კუბლაშვილის სასამართლო ათავისუფლებს, მაგრამ მალე ყველაფერი კარგად იქნება (სხვათა შორის თეა წულუკიანზე სოციალურ ქსელ ფეისბუქში ასეთი საინტერესო სტატუსი დაიდო: — მომეცით მთავრობაში კიდევ ორი თვა წულუკიანი და ერთ წელიწადში ქვეყანას ავაყვავებ!).

იმედგაცრუების ჯაჭვის ერთ-ერთ რგოლს სახელმწიფო სტრუქტურებში შემორჩენილი ყოფილი ხელისუფლების მესობებე-ჩინოვნიკუნებიც იკავებენ.

ყველამ კარგად ვიცით, რომ იმ ხალხის დიდი ნაწილი, რომლებითაც სახელმწიფო დანესებულილები დაკომპლექ-

ტდებოდა, შერჩეული იყო არა პროფესიონალიზმის, არამედ ნაცორო-დინატორისა, თუ ნაცმუშაკის რეკომენდაციის საფუძველზე.

დაკომპლექტების ასეთმა წესმა გამოიწვია ის, რომ მიუხედავად გარეგანი „ბრწყინვალე-ბისა“, საამშენებლო პროექტები „ნახა-ზის კი არა, ნახატის სახით იყო წარმოდგენილი“. რამაც გამოიწვია ის, რომ ქვეყანა წინსვლის ნაცვლად, უფრო და უფრო ეფლობოდა ეკონომიკური სტაგნაციის ქაობში.

თუ კარგად დავაკვირდებით, ამ ყველაფრის თავიდათავი ის კანონმდებლობა და ის კონსტიტუციაა, რომელიც თავის თავზე მოირგო კაცმა, რომელიც რატომღაც ჯერ კიდევ საქართველოს პრეზიდენტად მუშაობს.

ის და მისი „გუნდის“ წევრები ვითომდა მანიპულირებენ საკონსტიტუციო უფლებით, რომელიც პრეზიდენტს მთავრობის დათხოვნის უფლებას აძლევს და აპრილში ვითომდა რევანშისთვის ემზადებიან.

ამ მართლაც ძალიან საჭირობოტო საკითხთან დავკავშირებით, კომენტარი გააკეთა პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა: „**პრეზიდენტ მისილი სააკაშვილს, რომელმაც არჩევნები წააგო, შეუძლია, დაითხოვოს მთავრობა და მათ შორის მეც, შეუძლია, ეს დღესაც გააკეთოს. ოდესღაც მან გააკეთა ასეთი განცხადება და მგონი გიგა ბოკერიაშვილმა, რომ ჩვენ შეგვიძლია კრიზისი შევქმნათ, მაგ-**

რამ ამას არ გაგაკეთებთო, ე.ი. კარგი ბიჭები ვართ... ყველასთვის ყველაფერი გასაგები იქნება, რომ ეს კაცი მზად არის, გადაიხვეწოს თვითონ და ჰგონია, საქართველოს წაიყვანს, მაგრამ საქართველოს ვერ წაიყვანს. აქაც ბოლომდე არ იცის, რა ხდება. მგონია დაავადებამ პიკს მიაღწია და ახლა მე მისი პრევენცია უნდა მოვახდინო... ყველაფერი გაგაკეთეთ და მივიყვანე გამწვავებამდე და ახლა მინდა, პრევენცია — გაფინო ხალიჩა, რომ არც სააკაშვილმა მოიტეხოს კისერი, და მით უმეტეს, საქართველო არ შეარცხვინოს. ქვეყანაში სამართლიანობის აღდგენა მინდა, მაგრამ მათ ასე არ სურდათ, ასე არ სურდათ ევროპელებსა და ამერიკელებსაც. მათი ნება იყო, რომ ის დაავადება, რაც არსებობდა, უნდა მიგჩქმალა და დაგვეტოვებინა იქ, სადაც იყო. ამას მო-

ლეობის კიდევ უფრო დასაბნევადა, საპარლამენტო უმცირესობამ და მათთან ასოცირებულმა ე.წ. „სამოქალაქო სექტორის“ წარმომადგენლებმა სიტყვა „კოპაბიტაცია“ მოიგონეს. მოიგონეს და მთელი ქვეყანა კოპაბიტაციის რეჟიმში ჩააყენეს.

სწორედ ამიტომ თამამად შეიძლება ითქვას, რომ 2012 წლის ერთ-ერთ „უდიდეს მონაპოვრად“ და დასავლეთთან ინტეგრაციის გზაზე გადადგმულ ნაბიჯად სიტყვა „კოპაბიტაცია“ და მისი ყოველდღიურ ცხოვრებაში დანერგვა ჩავთვალოთ.

ბუნებრივია, ამ სიტყვის შემოღებას სხვადასხვა სახის გამომხატურება მოჰყვა, როგორც პრესაში და სოციალურ ქსელებში, ასევე ქუჩაში, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში და, თქვენ წარმოიდგინეთ, საძინებლებშიც კი.

მიუხედავად იმისა, რომ „ყოფილები“ წამდაუნუმ გაჰყვიან, „კოპაბიტაცია“ ირლევად, ფეისბუქზე დადებულ ერთ სტატუსს გაგაცნობთ, რომლითაც ზუსტად არის ნათქვამი მათი დამოკიდებულება საპარლამენტო უმრავლესობის, ახალი მთავრობისა და მოსახლეობის იმ ნაწილის მიმართ, რომლებმაც პირველ ოქტომბერს არჩევანი ნაციონალების საწინააღმდეგოდ გააკეთეს.

„ტიპმა 1 თვე ვერ გაძლო კოპაბიტაციობა ეთამაშა. შინაგანი ჭინთვები ჰქონდა, ჩვეული ტერმინოლოგიით რომ ვერ ილაპარაკებოდა. ახლა ერთიანად გაანალიზა რამდენ კითხვაზე მოუწევს პასუხის გაცემა (ტერიტორიების დაკარგვაზე, მკვლელობებზე, ელიტარული კორუფციის უამრავ ფაქტზე, სახელმწიფო ქონების მითვისებაზე, დამნაშავე მაღალჩინოსნების მფარველობაზე, ბიუჯეტის გამოხვრებაზე... ცაქ დალე) და ამოხეთქა გაჭედილი კანალიზაციასავით“.

2012 წელს მომხდარი მოვლენების სრული ჩამონათვალი და მათი ანალიზი ძალიან შორს წაგვიყვანს, მაგრამ შეუძლებელია, გვერდი ავუაროთ იმ დიდ „მოლოდინს“, რომელიც ასტეროიდ ნაბირუს სახით უნდა „სტუმრებოდა“ დედამიწას.

ის გულარსეინობა, რომელიც ქართვლებმა დანარჩენი მსოფლიოსგან განსხვავებით გამოვიჩინეთ, ყოფილი ხელი-სუფლების ერთ-ერთ „დამსასურებად“ შეგვიძლია ჩავთვალოთ.

ყოფილმა ჩინოსნებმა, ისე მიგვაჩვიეს ყოველგვარ უბედურებას, რომ ასტეროიდი არაფრად მიგვაჩნია.

ფეისბუქში კი 22 დეკემბერს ერთი ძალიან საინტერესო სტატუსი გაჩნდა: — **სომ მაგრად მოგატყუეთ — მაიას ტომი.**

ამ მხიარულ ნოტაზე დავამთავრებ საახალწლო წერილს.

გილოცავთ 2013 წლის შემობრძანებას და გისურვებთ, რომ ყველა სიკეთის ასრულება, იმ სიკეთების ასრულება, რომელზეც გვიოცნებია, 2013 წლის პირველივე დღეებიდან დაიწყოს.

მრავალს დაესწარი!

გიგა ბაბრიაძე

კალენდრის ცვლილება

ითხოვდნენ ჩემგან გათვანაც და ამას ითხოვდა ოპოზიცია გარკვეულ ეტაპამდე და ახლა კი წაივდნენ ვაზანზე. მე ამაზე არ დავთანხმდი და პირიქით, ყველაფერი გაგაკეთეთ იმისთვის, რომ მიმეყვანა პროცესი გამწვავებამდე და ამ კაცმა აჩვენა, რომ მზადაა და თანახმაა, გამოიყენოს ის ყველაზე დიდი დარღვევა, რაც მან ჩადო კონსტიტუციაში. პრინციპში მე კი არ გაგამწვავე, არამედ თვითონ გაამწვავა“.

ბუნებრივია, სოციალური ქსელიც არ დარჩა შესაბამისი კომენტარების გარეშე.

„დღეს საბოლოოდ დავრწმუნდი ამ ვირიშვილ მაიმუნეს ვერანაირი ცივილური გზით ვერ ჩაანყვეტინებ მასს. არჩევნები არა ისა — კომპლუბით და პანურებით უნდა შევყაროთ ციხეში... ესლა არ დამიწყოთ ზოგ-ზოგიერთმა ზეჰუმანურმა და კანონმორჩილმა: მსოფლიო რას იტყვის? საერთაშორისო ორგანიზაციებს როგორ შევხედოთ თვალში მერე? ვაიმე, „ვაშინგტონ პოსტი“ რას დაწერს და ა.შ.“

ბოდიში მომითხოვია და ყველამ თავის მამიდას მიხედოს. ეს ავადმყოფი თავის მეტასტაზებთანაა ამოსაძირკვია თან ისე უნდა მივუჩინოთ ადგილი, რომ მეორედ თავის წამოყოფა ვეღარ გაბედონ!“.

როგორც ვხედავთ არსებობს აზრთა სხვადასხვაობა და ამ სხვადასხვაობისთვის ე.წ. დასავლური (ანუ ე.წ. ცივილური) „მაკიაჟის“ მოსარგებად და მოსახ-

© CFF{FKOKJ +KBWBYNTHDBET+B

ჩიტი დაბამახსოვრათ თაპი 2012 წელმა და რას ელით 2013 წლისგან?

მიხეილ მურვანიძე, პენსიონერი:
— აბა, ამას კითხვა უნდა, ბატონო?... რა თქმა უნდა, საქართველოში ახალი ერის დაწყებით დაგვამახსოვრა თავი გასულმა წელმა და იმედი შეგვმატა იმისა, რომ მთლად დაქცეული არ არის ეს ქვეყანა. რა თქმა უნდა, ძნელია ისეთი, ვითომ, სახელმწიფო მშენებლობა, რომელიც საკუთარმა შვილებმა კუდის რიკამდე გაფცქენეს და ასე დაახვედრეს 1 ოქტომბრის არჩევნებში გამარჯვებულ „ქართულ ოცნებას“. მაგრამ, გვეცერა, რომ ყველაფერი თანდათან მოგვარდება, ტარიფიც დაიკლებს, პენსიაც მოიმატებს, ოღონდ, მოთმინება გვმართებს სულსწრაფ ქართველებს... თქვე კაი ხალხო, სამოთახიანი ბინის რემონტს მოუწედი სამ თვეს და, აბსო-

ლუტურად თავიდან რომაა ასაშენებელი ქვეყანა, ამას ხომ დრო უნდა! მოვითმინოთ, ბიძინა, ჩემი აზრით, ის კაცია, არაფერს რომ არ უშალავს ხალხს. პოდა, ამას რა სჯობს. მოგეწყინდა სააკაშვილის „ფოკუსნიკობა“.

ბონდო მიძიშვილი, პენსიონერი:
— გამართლდა ხალხის მოლოდინი — ასე ცხოვრება აღარ შეიძლებოდა, შეჭამა ქვეყანა მიშამ და მისმა „კამპანიამ“... და მოხდა ის, რაც უნდა მოახდარიყო — გაიმარჯვა „ქართულმა ოცნებამ“ და ჩვენც იმედი ჩაგვესახა.
უცებ, რა გასაკვირია, მეწყინა, პენსიის უფრო მეტად მომატებას ველოდი, მაგრამ რაც არის, ეგ აგის, როგორც გვიჭირდეს, ისე გვიღირდეს... თანდათან ყველაფერი მოგვარდება.

© ინფორმაცია

გაფორმდა ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის მემორანდუმი

„ინტერ რაო ენს“-ის მმართველმა ბორის კოვალჩუკმა და საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ბიძინა ივანიშვილმა ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის განვითარებაზე მემორანდუმი გააფორმეს, — ამის შესახებ „ინტერ რაო ენს“-ის ვებგვერდზე გაგრცელებულ განცხადებაშია ნათქვამი.

განცხადების თანახმად, მემორანდუმი 2013 წლის 31 მარტამდე მოქმედებს. დოკუმენტი მოსახლეობის იმ ნაწილისთვის, რომელთა მიერ მომხმარებელი ელექტროენერგიის რაოდენობა თვეში 301 კვტ/სთ-ს არ აღემატება, ტარიფის 3,54 ლარით შემცირებას გულისხმობს.

მემორანდუმის თანახმად, „თელასის“ არსებული სამომხმარებლო ტარიფი შუალედური და დროებითი ხასიათისაა და მიმართულია „თელასთან“ მიმართებაში 2013 წლის 31 მარტამდე შეთანხმებული სატარიფო პოლიტიკის ფორმირებისკენ.

მხარეები პირველი კვარტლის განმავლობაში გრძელვადიანი მემორანდუმის გაფორმებაზე შეთანხმდნენ, რომელიც 2025

წლამდე თანამშრომლობის განვითარებას გულისხმობს.

— „გრძელვადიანი ტარიფების დადგენა ელექტროენერგიაზე, შესაძლოა თანაბრად მომგებიანი იყოს „თელასისთვის“ „ინტერ რაო ენს“-ისთვისა და საქართველოში ელექტროენერგიის მომხმარებლისთვის, მათ შორის მოსახლეობისთვის. გრძელვადიანი ტარიფების პირობებში შესაძლებლობა გვექნება, მაქსიმალური სიზუსტით და მაღალეფექტურად დაიგეგმოს ინვესტიციების დაბანდება და საოპერაციო საქმიანობა, მომხმარებლები კი შეძლებენ დაგეგმონ თავიანთი სახსრები, რომელიც საჭიროა მომხმარებელი ელექტროენერგიის საფასურის გადასახდელად. ჩვენ მივეცალმებით საქართველოს ხელისუფლების მზადყოფნას, ოპერატიულად და კონსტრუქციულად გადაწყვიტოს ქვეყნის ელექტროენერგეტიკის საკითხები და დაარწმუნებული ვართ, რომ ურთიერთთანამშრომლობა ეფექტური აღმოჩნდება, — განაცხადა ბორის კოვალჩუკმა.

ინტერპრესი

© დღის მთავარი თემა

პარლამენტის მიერ დამტკიცებულ „ამნისტიის შესახებ“ კანონპროექტს „საღ აზრზე“ მყოფმა პრეზიდენტმა ვეტო დაადო. ქვეყნის პირველი პირის მრისხანება კანონპროექტში არსებულმა 24-ე მუხლმა გამოიწვია, რომელიც 190 პოლიტიკატიმართან და 25 პოლიტიკური დაჯგუფებით, საკანონმდებლო რეგულაციებს განსაზღვრავს. კერძოდ, ამ მუხლის მიხედვით, კანონის დამტკიცებიდან ერთი კვირის ვადაში, 190 პირის მიმართ პოლიტიკური ამნისტია გამოცხადდება და ამავე ვადაში, პოლიტიკური ნიშნით სისხლისამართლებრივად დევნილ პირთა მიმართ აღკვეთის ღონისძიებების გაუქმება ან მათი სასჯელისაგან გათავისუფლება მოხდება.

მართალია, პრეზიდენტმა პარლამენტის მიმართ პირველი საწინააღმდეგო ნაბიჯი გადადგა, მაგრამ მიხეილ სააკაშვილის გადაწყვეტილებას უმრავლესობა ნოკაუტში არ ჩაუგდია და ხელისუფლებას პირიქით მერე სუთთქვა გაეხსნა, რადგან უმრავლესობა ვეტოს დაძლევისთვის ემზადება. ოპოზიცია კი, ვეტოს დაძლევის შემთხვევაში, მმართველ გუნდს პასუხისმგებლობას აკისრებს.

როგორც **For.ge**-ს უმცირესობის ერთ-ერთი ლიდერმა გოკა გაბაშვილმა განუცხადა, პრეზიდენტისთვის რუსეთის ჯაშუშების ციხიდან გამოშვება წარმოუდგენელია, რის გამოც, კანონპროექტზე ვეტოს დადება ლოგიკურია.

„ბუნებრივად იყო, რომ ამ კანონპროექტს, პრეზიდენტი ვეტოს დაადებდა. მას ზოგადად ამნისტიის საწინააღმდეგო არაფერი ჰქონდა. ის ამნისტიას როგორც პუშკინს აქტს ეთანხმება, მაგრამ ძალიან პოლიტიკურად თუმა ეწ. პოლიტიკატიმრებისა და პოლიტიკური ლეგიონების საკითხი და პრეზიდენტი თავისი ხელმოწერით იმას არ დაადასტურებდა, რომ საქართველოში პოლიტიკური ლეგიონები და პოლიტიკატიმრები არიან. ამასთან, რუსეთის ჯაშუშების გამოშვება პრეზიდენტისთვის წარმოუდგენელია. რუსეთშიც არიან დაკავებული ადამიანები, რომელთაც ქართულ მხარესთან თანამშრომლობაში ბრალი ედებათ და მაშინ, გაცვლაზე გვესაუბრა“, — აცხადებს დეპუტატი.

უნდა აღინიშნოს, რომ როგორც ყოველთვის, ამ შემთხვევაშიც, პრეზიდენტისა და მისი გუნდის განცხადებების პათოსი იდენტურია, მაგრამ პრეზიდენტი განსაკუთრებულ აქცენტს პოლიტიკატიმრების თემაზე აკეთებს.

„ამნისტიის კანონს საღ აზრზე ხელს არ მოვანერ. ამით თავს ვის ვაწონებთ? ეს განცხადება, თუ ვინმემ სერიოზულად მიიღო, რომ ქვეყანაში 200 პოლიტიკატიმარი გვყავს, გამოდის, რომ აფრიკის 70-იანი წლების ქვეყანა ვყოფილვართ. თუ პარლამენტი ამნისტიის კანონზე ვეტოს დაძლევის, მაშინ პასუხისმგებლობაც უნდა აიღოს, რომ საქართველოს თავს ჭრის. მინდა, კონკრეტულ საღ აზრზე ვისაუბრო, რომელმაც პარლამენტმა პოლიტიკატიმრებად აღიარა. ბატონი გეგორჯიანის მიცემული ნაკოლით, ფოთში უამრავი ადამიანი მოგვიკლეს. საუბარია „ნენერის“ საქმეზე და ის გარეთ გადის. იყო ასევე უწინარი მკვლელობის მთავარი, რომელიც 2008 წელს, ჩვენი ოპერატივის გვერდით თავდაცვაში იჯდა და რუსეთს, ჩვენი ნაწილების გადაადგილების სქემებს გადასცემდა. ახლა მაისია გარეთ გადის. სახელმწიფო გადამტრიალებლები — მუხროვანის ამბოხის მონაწილეები გარეთ

პოლიტიკატიმრებით გალიზიანებული პრეზიდენტმა ამნისტიის პეტო დაადო, მაგრამ...

გადაიან“, — განაცხადა პრეზიდენტმა სტუდენტებთან გამართულ შეხვედრაზე.

უნდა ითქვას, რომ საპარლამენტო უმრავლესობა საგანგაშოს ვერაფერს ხედავს.

როგორც **For.ge**-ს უმრავლესობის ერთ-ერთი ლიდერმა თინათინ ხიდაშელმა განუცხადა, პრეზიდენტი პროექტს ვეტოს რომ დააძლებდა, ეს ნათელი და ახსნადია, თუმცა, ეს ირიბად იმის აღიარებას ნიშნავს, რომ ქვეყანაში პოლიტიკატიმრები არიან.

„საგანგაშო არაფერია და მთავარია, რომ ხვალნდელ სხდომაზე ეს ვეტო გადავძალოთ. იმედი მაქვს, რომ უმცირესობაშიც აღმოჩნდებიან ის ადამიანები, რომელთაც პუშკინის ელემენტარული პრინციპები ამოძრავებთ“, — დასძინა კანონმდებელმა.

„ამნისტიის შესახებ“ კანონპროექტის ავტორი ეკა ბესელია კი იმაზე აკეთებს აქცენტს, რომ უმრავლესობა ვეტოს დაძლევისთვის მზად არის.

„პრეზიდენტს იმის აღიარება არ უნდა, რომ პოლიტიკატიმრები და პოლიტიკური ლეგიონები ჰყავს და გააფთრებით იბრძვის, რომ ისინი ციხიდან არ გამოვიდნენ. კანონპროექტში პედაგოგიის მსგავსი სახელწოდებით მუხლები არ არსებობს და ეს სააკაშვილის მიერ მოგონილი ტყუილია. ამნისტიის პროექტში არ წერია გვარები, მაგრამ პროექტი პოლიტიკატიმრების გათავისუფლებას ითვალისწინებს. მიხეილ სააკაშვილს პოლიტიკური პატიმრების გათავისუფლება არ უნდა, მაგრამ ამ ადამიანებს, პარლამენტის მიერ სტატუსები მიენიჭათ და მათი

ციხეში დატოვება არ შეიძლება, რადგან ამით ვეროსაბჭოს წინაშე აღებულ ვალდებულებაც დავარდევით“, — განუცხადა **For.ge**-ს ბესელიამ.

როგორც **For.ge**-ს უმცირესობის ერთ-ერთმა ლიდერმა მიხეილ მაჭავარიანმა განუცხადა, ოპოზიცია ამნისტიის მომხრეა, მაგრამ ამნისტიის პროექტი პოლიტიკატიმრების თემაზე გაართულა.

„ძალიან სამწუხაროა, რომ კანონპროექტში დადგენილებაზე შეიტანეს. უმრავლესობასთან ერთად გამოსავალს თუ მოვძებნით, კარგი იქნება, რადგან განწყობა გვაქვს, რომ ციხიდან ადამიანები გამოვიდნენ, მაგრამ პოლიტიკატიმრებთან დაკავშირებით, პოლიტიკური თამაში არ უნდა იყოს. სიაში იმ ადამიანების ყოფნას არ მივესალმებით, რომლებიც ჯაშუშობდნენ, რადგან ეს პირები, საშიში არიან“, — აცხადებს დეპუტატი.

აღსანიშნავია, რომ უმრავლესობას პრეზიდენტის ვეტოს დაძლევის შანსი და პერსპექტივა გააჩნია. თუმცა, მათ ამ საქმეში ე.წ. დამოუკიდებელ მაჟორიტართა ფრაქციის დახმარება სჭირდება. კერძოდ, კონსტიტუციის თანახმად, თუ პარლამენტი კანონპროექტთან დაკავშირებით პრეზიდენტის შენიშვნებს არ მიიღებს, კენჭი კანონპროექტის პირვანდელ რედაქციას ეყრება. ასეთ შემთხვევაში, ჩვეულებრივი თუ ორგანული კანონი მიღებულია ჩაითვლება, თუ მას მხარს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მესუთედი დაუჭერს. მოცემული მომენტისთვის კი, პარლამენტის სიითი შემადგენლობის 147 დეპუტატით განისაზღვრება (ნაძალადევის, სამტრედიისა და ბაღდათის მაჟორიტარული მანდატები მომავალ შუალედურ არჩევნებამდე ვაკანტურია). აქედან 83 პარლამენტარი უმრავლესობის წევრია. ამასთან, პარლამენტში მოქმედებს „ნაციონალური მოძრაობიდან“ წასული „უპარტიო, დამოუკიდებელ მაჟორიტართა“ ექვსკაციანი ფრაქცია და ორი დამოუკიდებელი მაჟორიტარი. შესაბამისად, მათი მხარდაჭერისა და კენჭისყრაზე უმრავლესობის უკლებლივ ყველა წარმომადგენლის მობილიზების შემთხვევაში, „ქართულ ოცნებას“ 91 ხმა ექნება, პრეზიდენტის ვეტოს დაძლევისთვის კი, 89 კანონმდებლის ხმა იქნება საჭირო.

რაც შეეხება პოლიტიკატიმრებსა და პოლიტიკური ლეგიონებს, ერთგვანი კამათის, დაპირისპირებებისა და ბრალდებების შემდეგ, ცოტა ხნის წინათ, პარლამენტმა დადგენილება დაამტკიცა, რომლის მიხედვითაც, 190 პირს პოლიტიკატიმრის სტატუსი მიანიჭა, ხოლო 25 ადამიანს — პოლიტიკური ლეგიონის. ამ პირებთან დაკავშირებით, კი „ამნისტიის შესახებ“ კანონპროექტში 24-ე მუხლი ჩაიდო, რომელიც კანონის მიღებიდან ერთი კვირის ვადაში ამოქმედდება. ზოგადად კი, ამნისტიით, დაახლოებით 3 ათასი ადამიანი პატიმრობიდან გათავისუფლდება, დაახლოებით 1 500 პირს სასჯელი გაუნახვერდება, ხოლო დაახლოებით 16 ათას მსჯავდებულს სასჯელი 1/4-ით შემცირდება. ამნისტია მხოლოდ უვადო თავისუფლებას აღკვეთის პირებს არ ეხებათ, თუმცა, შესაძლოა, მომავალში მათი საქმეების გადახედვაც მოხდეს.

თეონა მანაბაძე

© საახალწლო პლიცინტარეზი

ჩიტი დაბამსსოპრათი თაპი 2012 წელა და რას პლიტი 2013 წლისბან?

ოთარ კანდელაკი, ეკონომისტი, საქართველოს პოლიტიკური უნივერსიტეტის პედაგოგი:

— 2012 წელი პირადად ჩემთვის იმითაა აღსანიშნავი, რომ ქვეყანაში პირველად ამდენი ხნის მანძილზე სახელმწიფო ბიუჯეტი იმდენადაა გამჭვირვალე, რომ მისი გაგება მარტო ამ დარგში მომუშავე კაცს კი არა, რეგულარულ მოქალაქესაც საკლებით შეუძლია, რომელსაც სპეციალური განათლება არა აქვს. ასეთ ბიუჯეტს ქვეყნის მომავლისთვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს, რადგან რეალური განვითარებისა და წინსვლისათვის სათანადო ბაზას ქმნის. იმედი მაქვს, რომ ხელიისუფლებაში მოსულ ახალ ძალასთან ოპოზიცია კონსტრუქციულად შეძლებს თანამშრომლობას, საკუთარ თავში საიმისო ძალას მონახავს, რომ პირადული წყენა, გარკვეული ამბიციის გვერდზე გადადოს და ქვეყნის კეთილდღეობისთვის გაისარჯოს.

გიორგი ლაშხი, მწერელი ინჟინერი:

— ყველაზე მეტად ორმა რამემ გამახარა წლეულს: პირველი, რა თქმა უნდა, ის იყო, რომ საპარლამენტო

მენტო არჩევნებმა მშვიდობიანად ჩაიარა და ხელისუფლების გადაცემა ქვეყნის ისტორიაში პირველად მშვიდობიანად, ყოველგვარი თოფის სროლისა და ნერვების დაძაბვის გარეშე მოხდა, რაც, ფიქრობ, მომავალზე პოზიტიურად იმოქმედებს და მავანს „ქუჩის ბიჭივით“ მოქცევის ხალისს დაუკარგავს.

მეორე სიხარული კი ისაა, რომ დიდი ხნის უნახავი შვილიშვილი მესტუმრა გერანიდან, გამოცისკროვნად დამდეგის წლის მოლოდინი. ჩემი ქალიშვილი და სიძე დიდი ხანია საზღვარგარეთ მუშაობენ, ორივე თავისი პიროვნებით, ამდენად ორთავეს საკლებით ნორმალური გასამრჯელო აქვს, მაგრამ, მიუხედავად ამისა,

ერთხმად გაიძახიან: კარგია, ბატონო, გერმანია, მაგრამ სამშობლოში გვინდა დაბრუნება, ყველანი გვენატრებით, იმის მესამედი ხელფასიც რომ გვქონდეს საქართველოში, მაინც გვირჩევნია, მაგრამ სადაა ასე... ამიტომაც ვისურვებდი, რომ გაისად არა მარტო ჩემი სისხლი და ხორცი დამიბრუნდეს სამშობლოში, არამედ ყველა ოჯახს დაუბრუნდნენ უცხოეთში საშოვარზე წასული ახლობლები.

ილზა ბაძრაძე, ლინგვისტი:

— ბუნებით ფატალისტი არა ვარ, მაგრამ სიმართლე გითხრათ, 21 დეკემბერს — მაიას ტომის წინასწარმეტყველების ახდენას, გულის კანკალით ველოდი, თუმცა კი ახლობლები სულ დამცინოდნენ ჩემი შიშის გამო. როგორც იქნა, ჩაიარა ამ დღემ მშვიდობიანად და ახლა გუნებაში მეც მეცინება საკუთარ შიშებზე, მაგრამ მაშინ კი ვინერვიულე. მომავლისგან კი უკეთესობას ველი, ჩემი ქვეყნის აყვავება და წინსვლა მინდა, რა

საც მუხლჩაუხრელი შრომა უნდა, ამიტომ ძალიან არავინ უნდა დაიშუროს და ყველაფერს გონივრულად მიუდგეს.

© ინფორმაცია

აკი დახვა არ მჭირდება

პრეზიდენტს ვეუბნებით, დაიტოვე რაც გჭირდება დასაცავად, — ამის შესახებ პარლამენტის თავმჯდომარე დავით უსუფაშვილმა გუშინდელ პრესკონფერენციაზე განაცხადა.

მისი თქმით, მიხეილ სააკაშვილის განცხადება, რომ ის მზადაა დაცვის გარეშე და დედის მანქანით იაროს, მხოლოდ პიარული ნაბიჯია.

— ეს იყო პიარული ნაბიჯი, რომ გარესამყაროსგან გამოეწვია სენტიმენტები, რომ ის იჩაგრება და ამიტომ იძულებულია, მთავრობა დაითხოვოს. მიღებულია პოლიტიკური გადაწყვეტილება და პრეზიდენტს ვეუბნებით, დაიტოვე რაც გჭირდება დასაცავად. დაიტოვე საკუთარ დაქვემდებარებაში, ადმინისტრაციაში და კანონპროექტში შევა სათანადო ცვლილებები. პარლამენტში შემოსული იყო გარკვეული კანონპროექტები პრეზიდენტის კომპეტენციიდან მთავრობაში გადასასვლელად — პრეზიდენტს ვეუბნებით, დაიტოვე ეგ საკითხები, არ გვჭირდება ზედმეტი უფლებამოსილება ჩვენი კომპეტენციების განსახორციელებლად, — განაცხადა უსუფაშვილმა.

ინტერპრესი

არაღბ დრო იყო, უჩემოდ ბრიფინგებს არ იწყებდით თბილისის საკრებულოში – ერთ-ერთ პირველს მე მი-რეკავდა შენი მაშინდელი პრესმდივანი, პირმშვენიე-რი მაიკა ვერულაშვილი...

ყველაფერი კი 2002 წლის თებერვალში დაიწყო, რო-დესაც ერთ საღამოს ჩემს მობილურში მოულოდნე-ლად გაისმა – ბატონი დავითი ბრძანდებით? მე ნაც-მოდრობის გენერალური მდივანი გიორგი არველასძე ვარ, ბატონი მიხეილს თქვენი გაცნობა სურს“. და ჩვე-ნი პირველი შეხვედრაც შედგა ვუკოლ ბერიძის ქუჩაზე მდებარე ნაცმოდრობის ჯერ კიდევ მოკრძალებულ ოფისში. სადაც მე, შენ, ვანო მერაბიშვილი და გენსე-კი გვიან ღამემდე შეერჩით ფინჯან ყავა და სირჩა კო-ნიაქთან ერთად გულითად საუბარს. იქამდე გვიანამ-დე, რომ როდესაც წასვლა დავაპირე, მეტრო იკეტე-ბა-მეთქი, არ გამიშვი და ნაშუალამევს საკუთარი მან-ქანით გამამგზავრე. თავად კი, როგორც გზაში „დაა-ნიც“ მობილურით პირად მძღოლსა და იმავდროულად „ტელოხრანინელს“, თურმე ფეხით გაჰყოლიხარ რუს-თაველის გამზირს – მაშინ, იუსტიციის მინისტრობი-დან ოპოზიციაში ახლად გადაბარებულ მიშკოს, ვი-საც შევარდნაძის სტაგნაციით გაბეზრებული ხალხი იმედით შემოგყურებდა, მართლაც შეგეძლო, ჯერ კი-დეც შეგეძლო რუსთაველზე მარტოდმარტოს უსაფრ-თხოდ სეირნობა.

ვაპ, ეს რა უბრალო და თავმდაბალი ბიჭი ყოფილა-მეთქი, გულუბრყვილოდ გავიფიქრე და შენს ნაჩუქარ წიგნზე – „გადამწყვეტი ბრძოლა საქართველოსთვის“ – მიძღვნას – „დათოს! დიდი პატივისცემით და თანამ-შრომლობის სურვილით“ კიდევ ერთხელ ჩავხედე სი-ამოვნებით. აბა, მაშინ რას ვიფიქრებდი, რომ სულ მალე დადგებოდა ჟამი, როდესაც შენს ნამდვილ, შეუბრა-ლებელ, ამპარტავნულ სახეს გამოაჩენდი და შენი ნიგ-ნის სათაურად, „გადამწყვეტი ბრძოლა საქართველოს ამოგდებისთვის“ უფრო უპრიანი იქნებოდა!...

ამიტომ, როგორც „გუშინ“, ათას სხვა სისულელეს-თან ერთად ისიც დაიქადნე, აღარც „ახრანა“ მინდა და არც „ტარტალიოტ-სამალიოტები“, ფეხით შემოვივლი მთელს ქვეყანასო, ამის გაკეთებას ნაღდად არ გირჩევთ შენც და შენს დამპალ გარემოცვასაც – ისე შეაზიზღეთ თავი სოფელ-ქვეყანას ამ 9 წლის მანძილზე, რომ სა-ზოგადოებაში კი არა, ფეხთადგილშიც საშიშია თქვენი დაცვის გარეშე სიარული...

თუმცა მოდი ისევ იმ ჩემი და, სამწუხაროდ, არა მხო-ლოდ ჩემი, არამედ საქართველოს მნიშვნელოვანი ნა-წილის გულუბრყვილო იმედების დროში, ე.წ. ვარდების რევოლუციის წინაშე საქართველოში დავბრუნდეთ: იქამდე გაზეთ „რეზონანსში“ ვმუშაობდი და შენს გაცნობამდეც, სწორედ რომ ნაციონალების თემას ვქა-ჩავდი. შენი გაცნობის შემდეგ ხომ, საერთოდ, იმ დო-ზით „ვთოხლე“ შენი კაიკაცობა, მთვარეზე მანდარი-ნის პლანტაციების გაშენებაზედაც რომ მეწერა, იქაც ვახერხებდი შენი სახელის დადებით კონტექსტში ხსე-ნებას.

ამიტომ ჩვენი „თანამშრომლობა“, რისი სურვილიც გაცნობისთანავე გამომხილე და ავტოგრაფითაც და-მიდასტურე, სულ უფრო მასშტაბური და შინაარსი-ანი ხდებოდა. გახსოვს, ალბათ, მაშინ, რომ იტყვიან „კუ-ჭი აშლილი გქონდა“ გლდანის ლიფტებისა და სახუ-რავების შეკეთებაზე და ამ პიარაქტივებზეც კარლსო-ნივით დაგყვებოდი. სხვათა შორის ელდარ კვერნაძეც მაშინ გავიცანი, რომლის სამშენებლო ფირმას უკვე-თავდი ამ სამუშაოზე და ელდარ ბატონი, რომელიც მოგვიანებით შენი პარლამენტის „ინტელექტუალური სახე“ გახდა, ჯერ კიდევ მაშინ „შავი დედალივით კეთ-დებოდა“!

ერთი მე ვიყავი რა „იდეინი ბორეცი“ და ამიტომ მუქ-თად ვწერდი შენი და შენი პარტიისთვის სასარგებლო სტატიებსა თუ ინტერვიუებს. ანუ იმ საქმეს, რისთვი-საც, როგორც მოგვიანებით შევიტყვე, თურმე გულუხ-ვად უხდიდით სოროსის ყულაბიდან სხვა ჩემს „კოლეგა-ჟურნალისტებს“...

თუმცა არა, ერთი „ცოდვა“ მაინც მიმიძღვის, როდე-საც „საქართველო შევარდნაძის გარეშე“ დასახელების ერთჯერადი პარტიული გაზეთი გაგიკეთე – გახსოვს მაშინ, მე, შენ და ვანო ვიჯექით შენს კაბინეტში და ვა-ნოს ლბორბაგაშვებით უთხარი, დღეიდან შენი უფ-როსი დათოა, არ მოცდეს წვრილმან ამბებზე, წასვლა-მოსვლა იქნება, სიგარეტი თუ საჭმელ-სასმელი, ანაზღაურებაც მიეცემა!

აი, ასე, ჩემო მითხველებო, იმ ვანოს უფროსიც გახ-ლდით მცირე ხნით, რომელიც ცოტა ხანში ქვეყნის ხერ-ხემალი და ყოვლისშემძლე მინისტრი გახდა, ლამის მთე-ლი თვე ნაცების ოფისში ვალამებ-ვათენებდი, ვანოს მორთმეული „სუხოი პაიოკიც“ მიმირთმევია და ვანომ მცირე ჰონორარიც გადამიხადა. რაც შეეხება „ცოდ-ვას“, თუ ამ სიტყვას უნინწკლებოდ ვიხმართ, ის მგო-ნია, რომ ნაცების ერთჯერადი გაზეთი იქნებოდა თუ მრავალჯერადი „რეზონანსი“, ყველგან, როგორც აღ-მოჩნდა, ამ ნაძირალა მიშნაცების პროპაგანდას ვეწე-ოდი. თუმცა, ამ ცოდვას იმეღია, შემინდობს უფადო, რადგანაც იმისი, რასაც ვწერდი, გულწრფელად მჯე-როდა – მაშინ არც სოროსის შესახებ ვიცოდი და არც ბევრი ისეთი რამისა, რაც დროზე ამიხელდა თვალებს...

სიტყვამ მოიტანა და თვალების ახელის პროცესი იმ-თავითვე, ჯერ კიდევ შენი ოპოზიციონერობის დროს მიდიოდნა ნელ-ნელა, ჩემი მიშკო, მაგრამ, როგორც იტყვიან, საკუთარ თავთან გატყდომა მიჭირდა. პირ-ველად გულმა რეხსი მაშინ მიყო, როდესაც საკრებუ-ლოს თავმჯდომარეობა გაინაღდე და მერიიდან ვიდ-რე მთაწმინდის პანთეონამდე, ილიას საფლავზე პიარ-

სვლა მოაწყვეთ – პროცესიას ფეხით არ გავყოლივარ, რადგან მომავალმა „ხერხემალმა“ თავისი ძველი მერ-სედესით წასვლა შემომთავაზა და როდესაც პანთეო-ნამდე ავედი, ვანო მანქანიდან არ გადმოვიდა – რა-ლას უტდი-მეთქი და, მეო კათოლიკე ვარო. ეგ რა შუ-აშია, ილიას საფლავზე ავდივართ და არა მართლმა-დიდებულურ წირვაზე-მეთქი, მაგრამ „უძრავ იყო ხერ-ხემალი“ – აბა მაშინ რას წარმოვიდგენდი, რომ კონ-ფესიების სხვაობას არანაირი მნიშვნელობა არ ჰქონდა და ნაცმოდრობის ნილაბაფარებული მანქურთი ხლის-ტები მოდიოდნენ ხელისუფლებაში, უწინარესად სწო-რედაც რომ ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის ამოსაგდებდა!

მერე იყო და არანაკლები ენთუზიაზმით ვეხმარე-ბოდი ნაცმოდრობის კიდევ ერთ „ნათელ სახეს“ – ენაბ-რგვილ გივია თარგამაძეს, რომელიც საბურთალოს მა-ჟორიტარად იყრიდა კენჭს ცნობილი მხატვრის და ნალ-დი ქალაქელის თემო გოცაძის წინააღმდეგ – ეეე, მი-შა, მიშა, რამდენი ღირსეული პიროვნება გახდა მაშინ ჩემი კრიტიკის (და ეს რბილად ნათქვამია) სამიზნე ნაც-

მანქურთების სასარგებლოდ, რომელთაც ყველას უნდა ბოდიში მოვუხადო – ეს ფოტოც გივი თარგამაძის „გა-მარჯვების“ დღეს არის გადაღებული, როდესაც სპორ-ტის სასახლის წინ, შევარდნაძის „დარჩენილი დღეე-ბის“ ათვლის სტენდი დადგით, არც ეგ გახსოვს მიშა? გახსოვს, მაგრამ მაგისთვის არ გცხელა, რადგანაც 1 ოქ-ტომბერს შენი დარჩენილი დღეების ათვლა დაიწყო ბიძინა ივანიშვილმა და ნ იანვარს, როდესაც შენი სა-მარცხინო პრეზიდენტობის ვადა ამოიწურება, ქარ-თველი ხალხი საბოლოოდ დაგიდასტურებს „კოჰაბი-ტაციას“ – მერე წადი და ჯონ მაკკეინთან იჩივლე ამე-რიკაში...

კიდევ ერთ „რელიკვიას“ ვინახავ პირად არქივში – საკრებულოში ჩემს სახელზე გამონეროლ მუდმივ საშვს და ამ საშვის რელიკვიურობა იცი რაშია? ეს დოკუ-მენტი, სადაც გვარ-სახელის გარდა ისიც წერია, რომ მე ნაცმოდრობის ექსპერტი ვყოფილვარ (!?), პირადად დათა ახალაიამ გადმომიცა „ბატონ დავითს“ (ასე მომ-მართავდა მაშინ ბუნწულა ბავშვი, რომელიც შენს გამო, სისხლისმსმელ სადისტად იქცა). დიას შენ გამო მიშა, რადგანაც მახსოვს, პირადად მე შემომჩვილა პარლა-მენტს მიღმა დარჩენით და „კუდში“ გამწვანებით უკ-მაყოფილო დათამ – დეპუტატობა გერჩინვარო – ეგეც, რომ გაგედუპუტატებინა, როგორც არაერთი, დათასა-ვით „შესტიორკა“, არც პარლამენტი გახდებოდა უარე-სი და საზოგადოებაც დათას სადისტობას ასცდებო-და!

სიტყვამ მოიტანა, და რა იყო, ბიჭო, პარლამენტი თუ სამინისტროები ლანჩირაკი „დედიკოს ბიჭებით“ რომ გაავსე, რომლებმაც „ძველბიჭობა“ თანამდებობებზე დაიწყეს!

რომელი ერთი ჩამოვთვალე შენი ზონდერებიდან – ვასილ სანოძე თუ დავით კეზერაშვილი, იქნებ დავით კირკიტაძე, ზონდერკამანდის შეფი, რომელთა დამსა-ხურება რევოლუციის წინაშე სწორედ ნაც-ზონდერობა იყო და ამისთვის „გაიკრეს“ დეპუტატობა თუ გუბერ-ნატორ-მინისტრობები „ვარდების რევოლუციით“ „გაბ-რწყინებულ“ საქართველოში?

ერთ-ერთ ასეთ „ძალად ძველიბიჭს“, შენ რომ „ჩვე-ნი დროის გმირი“ უწოდე, რომელიც კომუფლიაჟის ამერიკული ფორმით დადიოდა პარლამენტში, დავით

კირკიტაძეს არ ვაპატიე თავხედობა, საკადრისი მი-ვუზღე და არა მხოლოდ შენ გაგემიჯნე საბოლოოდ, ჩემი მიშკო, არამედ, სამწუხაროდ, საკუთარი მამაც მოვიმდღურე კაი ხნით...

ეს ის კირკიტაძეა, რომელმაც 23 ნოემბერს, შევარ-დნაძის გადადგომით გახარებული ხალხის შემხედვა-რემ, ცინიკურად წაიქირქილა – მე რა მიხარია ვიცი, „მაყუთი“, კაი მანქანებით „ნაშეხში“ გრიალი, „პაესტ-კები“ პერსპექტიული მომავალი და ა.შ. მაგრამ ამ „გა-მოქლიავებულებს“ რა უხარიათ, მიშა, მიშას რომ გაჰ-ყვირიანო?...

ეს ამბავი კაი ხნის წინათ გახდა ჩემთვის ცნობილი პარლამენტის შტურმით ალექსის მონაწილე იმ ორი ბი-ჭისგან, რომლებიც ამ დროს მის მანქანაში უკანა სა-ლონში ისხდნენ, „კირკიტას“ ქილიკის ობიექტი ხალ-ხით ალაღად ალტკინებულ-გახარებულები, რის გა-მოც ვერ აჰყვენენ მხიარულებაში ქვემო ქართლის მო-მავალ გუბერნატორს და უხერხულად გაჩუმებულან...

აქამდე მათივე უსაფრთხოების გამო ვდუმდი ამა-ზე. ახლა კი, ჩემო მიხეილ, თუ საჭირო გახდა პირზე-დაც დაეყენებ ამ ხალხს ქვემო ქართლის გუბერნა-ტორს!

ეს ისე, ლირიკული გადახვევა იმის საცნაურად, თუ იმ თავითვე, როგორი განზრახვებით, რა იდეალებით მოდიოდით მიშნაცები ხელისუფლებაში...

ახლა არის და სულ გარევე, ისეთ რამეებს როშავ – ჩემს დროს ნარკომანია დავამარცხე, ახლა სადარბა-ზოებში ისევ ყრია შპრიცები, რადგანაც რუსეთიდან ახალი ნარკოტიკი, „კროკოდილი“ შემოედინებაო!

მართლა ბნელა, მიშკო? რა ნარკომანია დაამარცხეთ ის, რომ თავად ჰყიდდით და ჰყიდით, დღისით-შზისით, ნარკოტიკებს? აბა ე.წ. მეტადონის და სუბოტექსის „ჩა-ნაცვლების პროგრამები“ რა არის? პროგრამები შენს საყვარელ დასავლეთში, როგორც წესი, უფასოა, ჩვენ-თან კი, ჯერ ერთდროულად 450 ლარი უნდა შეიტა-ნონ (3 თვის თანხა) და შემდეგ ყოველთვიურად 150 ლარს ახდევინებთ ნარკომან ავადმყოფებს – ბოროტი ენები ამბობენ, რომ ამ სარგისიანი ბიზნესის წილებში, შენი ხელისუფლების მაღალჩინოსნები ისხდნენ და სხედან. ალბათ, ამიტომაც არ დაადგა საშველი ნარ-კომანიის დეკრიმინალიზაციას, რომლის კანონპროექტი გიგი წერეთელს მრავალი წელიწადი, პარლამენტის თა-რზე ჰქონდა შემოდებოდა...

რაც შეეხება „კროკოდილს“ და კიდევ ერთს შეგაშ-ველებ – ე.წ. „ვინტს“, აქ რუსეთი და მით უმეტეს „რუ-სეთუმე“ ბიძინა ივანიშვილი არაფერ შუაშია. ამ სინ-თეტიურ ნარკოტიკებს ის ნარკომანები ამზადებენ კულ-ტარულად, რომლებსაც ზემოთ ხსენებული თანხების გადახდა არ შეუძლიათ და რადგან „კრაკადილის“ თუ ვინტის“ საჭირო ინგრედიენტები თავისუფლად იყი-დებოდა და დღესაც იყიდება ნებისმიერ აფთიაქში, ერ-თგვარი „ალქიმური“ საამქროები შენს დროსაც მთელი დატვირთვით მუშაობდნენ – ასე, ქართველები ყვე-ლაფერში ნიჭიერი ხალხი ვართ და ქიმიში ჩვენი ნარ-კომანების განსწავლულობა, დიმიტრი მენდელეევისაც კი შემურდებოდა.

ჰოდა, უსახსრობის გამო, გაათმაგებული ტემპებით იკლავენ თავს ეს უბედურები, რადგანაც იმ „ჩანაცვ-ლების თერაპიასთან“, მით უმეტეს „ვინტ-კროკოდილ-თან“ შედარებით, ე.წ. ტრადიციული (თუ ასე თქმა შეიძლება), გნებავს ბუნებრივი ნარკოტიკები, მართ-ლაც ათჯერ ნაკლებად სასიკვდილოა...

ანდა, შენა ხარ „უშიშო, ვითარცა უხოროცო“, ამას წინათ, რომ წაიტრაბახე, ქუთაისში ქვეები რომ დაგა-ყარეს – მაგათი შემეშინდება, პუტინმა ვერ შემაშინაო? შენ არა ხარ გორში მიწაზე მგორავი მთავარსარ-დალი, შენივე დაგებული ასფალტი ცხვირით რომ თხა-რე და თბილისში ჰალსტუხი ლოღინო?

ან ვინლა დაგრჩა, შე საწყალო, სიტყვა, რომ შეგა-წიოს, „დიდი მწერალი“ დეფი, რომელსაც წიგნებს თურმე პრეზიდენტის ფონდიდან უფინანსებდი თუ „დი-დი ხელოვანები“ აჩიკო გულედანი, ზუშმა, ან ბუბა კი-კაბიძე, რომლებსაც იგივე ფონდიდან, ანუ ჩვენი ფუ-ლით აჯეჯილებდი?

იქნებ ახალი მემარჯვენეები, რომლებმაც ახლა წა-მოყვეს თავი და ივანიშვილის დიქტატურაზე დაიწყეს საუბარი? იოზეფ ჰებელსის ერთი ნათქვამი გამახსენდა, რაც მან 1944 წლის ბოლოს, ანუ მაშინ, როდესაც ოპის ბედი პრაქტიკულად გადანყვეტილი იყო, ფიურერის წვეულებიდან დაბრუნებულმა ცოლს მაგდა ჰებელსს უთხრა – ფიურერთან ერთად ან ფერფლიდან ალვდ-გები, ან ფიურერთან ერთად დავილუპები, მესამე არ არსებობსო!

ახლებიც ასე არიან, მათი პოლიტიკური რეანიმაცია, მხოლოდ თქვენი, მიშნაცების ხელისუფლებაში დაბ-რუნების შემთხვევაშია შესაძლებელი. ეს კი შეიც კარ-გად იცი, რომ მიუხედავად შენი ბაქი-უქისა, აბსურ-დაა, რადგან გერმანელი ფაშისტების ფიურერისა არ იყოს, ნაცების ფიურერსაც „სიკვდილის ბუზი დაგტ-რიალებს“ და პოლიტიკური სიკვდილის წინ ცხოვრე-ბაში ერთხელ მაინც მოიქცევი კაცურად – ჯერ ერთი, არ გაბედო და ეს ახალი წელი მაინც აღარ მოგვიმოცო (ამ „გაბედნიერებას“, მგონი, გადავარჩით, ავლანეთში მი-დისხარ, მაგრამ იმ სასიკვდილოდ განწირულმა ბიჭებმა რა დააშავეს?) და მერე, ნაახალწლევს, ნ იანვარს, რო-დესაც საპრეზიდენტო ვადა გენურება, საკუთარი ნებით უმტკივნეულოდ გადადექი, თორემ მტკივნეულად გა-და-გა-ყე-ნე-ბენ!

ამას მე გეუბნები – ნაციონალური მოძრაობის ექს-პერტი...

დავით მხიპა

საქართველოს რესპუბლიკა

დრო და ადამიანი

როგორ შევხვდეთ სწორად ახალ, 2013, გველის წელიწადს

გველის წელიწადი ძალაში შედის 2013 წლის 10 თებერვალს და გრძელდება 2014 წლის 31 იანვრამდე.

თავის სვლას ის დაიწყო აღმოსავლეთიდან და წავა დასავლეთისკენ. მაგრამ მზადება იმ მომენტისთვის, როდესაც გველი თავის უფლებებში შევა, შეიძლება დავიწყეთ უკვე ამჟამად! არასოდეს ამდენი ხალხი არ ითვალისწინებდა ასტროლოგების რჩევებს, როგორც ახალი წლის დასაწყისში. ყველაზე არცთუ მორწმუნენიც კი კითხულობენ: „რა მოვამზადოთ?“, „რა ჩავიცვათ?“, „როგორ მოვრთოთ სახლი?“.

აი, ამის შესახებ ღირს საუბარი

აღმოსავლეთში გველს ამოდროდი ეძახიან „პატარა ურჩხულს“. ყველა გამოვლინებაში მას სიმდიდრე არანაყოფიერად უყვარს, ვიდრე დიდ ურჩხულს. ამიტომ საახალწლო მასპინძლობა უნდა იყოს ნამდვილად შერჩეული, შეზღუდული – უბრალო და ჩვეულებრივი კერძებით გასასპინძლება არ ღირს. დროული იქნება სხვადასხვა ხარისხის ხორცი (რაც მეტი – მით უკეთესი), თევზი, ფარმირებული კვერცხი.

გამასპინძლება სასურველია მოვასხდინოთ ძვირფასი ქუჩაქელზე (იდეალურია – „ძველი“ ოჯახური. გველი, როგორც ურჩხულიც, დიდ ყურადღებას უთმობს თაობათა შორის კავშირს); ფაიფური, ვერცხლი – ეს სწორედ ის არის, რაც საჭიროა. დაუშვებელია პლასტიკური ან ქაღალდის თევზები.

ბი, თუნდაც ისინი იყვნენ სხვადასხვა ფერისა და ბრჭყვიალა.

გართობა გველისთვის

გველი გონიერია, ამიტომ სადღესასწაულო ღამით სასურველია, უბრატესობა მივანიჭოთ ინტელექტუალურ გართობებს. ჭადრაკი, შარადები – საესებით ნორმალურია. თუ ცეკვა გინდათ – იცეკვეთ ვალსი, ფოქსტროტი, ტანგო; მხიარული ცეკვები, როდესაც შეგიძლია გააკეთო, რაც გინდა, გველს არ უყვარს. გახსოვდეთ, რომ გველი მეტად სერიოზულია, ამიტომ სადღესასწაულო საღამოსთვის მზადებას მოეკიდეთ პასუხისმგებლობით, რაც ადრე დაიწყებთ მზადებას გველის წელიწადის დაწყებისთვის, მით უფრო წარმატებული იქნება იგი თქვენთვის.

განსახილველი გველის წელიწადთან შესახედრად

დიდი მნიშვნელობა აქვს, რომ თქვენ თვითონ მოგწონდეთ თქვენი თავი. თქვენი ფიგურა, დიდად იდეალურიც რომ არ იყოს და თქვენ იცით გარეგნობის ზოგიერთი ნაკლოვანება – ეს არ არის საბაზო მწუხარებისთვის. უბრალოდ, გააკეთეთ ყველაფერი, მაქსიმალურად კარგად რომ გამოიყურებოდეთ. გველის წელიწადის შესხედრისთვის ყველაზე ხელსაყრელი ფერებია – მუქი ლურჯი, მწვანე, ზღვის ტალღის ფერი. უნდა შევარჩიოთ ტანსაცმელი ძვირფასი ქვებისა და ლითონისგან, თუ ასეთები არა გვაქვს – გამოიყენეთ ბუნებრივი მასალები.

სადღესასწაულო ამოსუარი

მის შემწეაში დაგვეხმარება ტრადიციული საგნებიც (ნაძვის ხე, ნაძვის ტოტები, სანთლები, ფიგურები, რომლებიც გველს წარმოაჩენენ), ასევე ზოგიერთი სპეციფიკური ელემენტები: ნიჟარები, ზღვის ვარსკვლავები, მარჯნები. ეს ყოველივე გველს შეასვენებს მის მშობლიურ სტიქიას – წყალს. დიდი მნიშვნელობა აქვს, თუ მაგიდაზე დავდგამთ პატარა შადრევანს, ან შევქმნით დეკორატიულ კომპოზიციას წყალქვეშა თემაზე.

როგორ შევხვდეთ ახალ 2013 წელს?

აღმოსავლური პოროსკოპი ამტკიცებს, რომ გველს არ უყვარს სმაური, ბევრი ხალხი და გვირჩევს შევხედოთ გველის წელიწადს ოჯახურ წრეში. თუმცა, თავად ჩინელები გველის წელიწადს რეგულარულად ხვდებიან ათასობით სალუტის გაშვებით. ახალ წელს თავს იყრის ქალაქებისა და სოფლების ქუჩებში დიდი ოდენობის ხალხი. ასე რომ, იდეალურად გინდათ მჭიდრო ოჯახურ წრეში, გნებავთ, კოოპერატიულად. აი, იმას კი, რომ „არ იყოს არანაირი კონფლიქტი“, უნდა დავუფეროთ. გველი ვერ იტანს სისულელეებს, ჩხუბსა და მოლაპარაკების უნარის უქონლობას. გასაგებია, რომ შეუძლებელია მოვანესრიგოთ აბსოლუტურად ყველა კონფლიქტი, მაგრამ შეეცადეთ.

წლის კოსმოსური ელემენტი

წელიწადი, გველის ფერი – შავი. ამრიგად, 2013 წლის თილის-მაა შავი წელის გველი. შავი ფერის სიმბოლოა კოსმოსი, პოლარული ღამის ფერი. წელის გველი – ეს არის ყოველი გამანადგურებელი წელის ნაკადის პირველყოფილი სტიქია. ამ წლის სიმბოლოა ატარებს რთულ საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ურთიერთობას, მაგრამ სათანადო ყურადღების გამოჩენის შემთხვევაში შექმნილ სიტუაციასთან და წარმოქმნილ ქცევასთან, თქვენ შესაძლებლობა გექნებათ კარდინალურად შეცვალოთ სიტუაცია მომგები მიმართულებით.

ახალი წლის დღესასწაულს თან უნდა ახლდეს წყნარი, ნელი მუსიკა, ყველაზე მეტად გამოდგება კლასიკოსების მუსიკალური ნაწარმოებები ანდა მედიტაციური მელოდიები. წელის გველი შეეჩვია დამალვას, თუმცა, ზოგჯერ მზებზე ნოლაც უყვარს. ამიტომ გირჩევთ შეხედეთ ახალ წელს პატარა წყნარ სათავსოში. გველი – კონსერვატიული ცხოველია, ამიტომ ახალი წლის კლასიკური შესხედრა საუკეთესო ვარიანტია.

დედამიწის ზურგზე

ბრიტანეთის პრემიერმა ბარაკ ობამამ შერაწილს ტაბი მისტრეა-ლური ბარბანდი: „თქვენ რა, პუტინი ხართ?“

დევიდ კემერონი ადრე მონაწილეობდა საქველმოქმედო რბოლაში, მაგრამ მან ეს პირველად გააკეთა პრემიერ-მინისტრის ჩინში. ის მისობადა ხიდექმ და გადადიოდა გაყინულ მდინარეზე, რითაც ბრიტანელმა ჟურნალისტებს ვლადიმერ პუტინი გაასენა, რომელიც ცურავდა ციმბირის გაყინულ ტბაში. ერთადერთი სხვაობა: კემერონი იყო რიგით ბრიტანელს შორის, ფინიშიზე კი მას ცოლი ხვდებოდა.

დიდი ბრიტანეთში საიდუმლოება მოუხსნეს 80-იანი წლების დოკუმენტებს – სსრ კავშირის ჯაშუშების, ციმბირის ბაზთან დაკავშირებული დამსახურება და გრიფინის იზაბელის შესახებ

კანონით დადგენილი საიდუმლოების შენახვის 30 წლის ვადის გასვლის შემდეგ ფართო საზოგადოებას პირველად წარუდგინეს სახელმწიფო მნიშვნელობის დოკუმენტები. ძირითადად, საიდუმლოება მოსწონილი მასალები შეეხება ფოტოგრაფიის ომის დიდ ბრიტანეთსა და არგენტინას შორის. საქალაქო ომში, რომელიც ეძღვნება სსრ კავშირს, მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა მასალებს სადაზვერვო საქმიანობის შესახებ.

გარდაიცვალა ამერიკელი გენერალი, რომელიც სარდლობდა „ძარბაზს უდაბნოში“

ერაყის კუვეითში შეჭრის შემდეგ 1990 წელს ნორმან შვარცკოფი სარდლობდა 700-ათასიან საერთაშორისო კონტინგენტს, რომლის შემადგენლობაშიც შედიოდნენ სამხედრო მოსამსახურეები 30-ზე მეტი ქვეყნიდან. ოპერაციის „ქარიშხალი უდაბნოში“ მსვლელობის დროს 1991 წლის იანვარ-თებერვალში ჯარებმა მისი სარდლობით გაათავისუფლეს კუვეითი ერაყის ოკუპაციისგან.

არგენტინის ფინანსთა მინისტრს მიუსხვეს ოთხი წელი კორუფციისთვის

ქალბატონი ფელისა მისელი გადადგა 2007 წელს მას შემდეგ, რაც მისი სახლის სააბაზანოში აღმოაჩინეს ჩანთა დაახლოებით 52 ათასი დოლარის ოდენობით. მაშინ მინისტრი გამოძიებას არწმუნებდა, რომ ფული მის ძმას ეკუთვნოდა, რომელიც სახლის ყიდვას აპირებდა.

„პარღების რეპოლუციის“ დასასრული

გაზიფტს სამი თვე მას შემდეგ, რაც საქართველოში პარლამენტის არჩევნები გაიმართა. ამ დროის განმავლობაში ბევრი რამ მოხდა: ბიძინა ივანიშვილის ახლად არჩეული მთავრობის გადაწყვეტილებამდეც კი – დაზოგოთ ელექტროენერგია პრეზიდენტის სასახლეში. მაგრამ ახლა უკვე ერთი რამ არის ცნობილი: ერა პრეზიდენტ მიხეილ სააკაშვილისა, რომელიც ხელისუფლებაში მოვიდა „ვარდების რევოლუციის“ დროს და რომელიც ოცნებობდა, გადაეცემა ღარიბი საბჭოთა რესპუბლიკა დასავლური ტიპის თანამედროვე სახელმწიფოდ თავისი არსითა და ყველაზე რადიკალური მეთოდებით დასრულდა. ამიერიდან საქართველოს მართავს ერთბაშად ორი ადამიანი, თანაც ისინი ერთმანეთს მტრობენ და სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით, და ძნელად რომ ასეთი მდგომარეობა შეიცვალოს მომავალი პრეზიდენტის არჩევნებამდე 2013 წლის ოქტომბერში.

მაშ, რო ელის საქართველოს ახლა, როდესაც დასრულდა „ვარდების რევოლუცია“? კონტრრევოლუცია? თუ მაინც ნორმალური განვითარების პერიოდი? სწორედ ამ კითხვების პასუხს ეძებს ჩვენი გაზეთის მიმომხილველი.

„როგორც ცნობილია, სწორედ ამჟამად ახალი მთავრობის რეპუტაცია იმყოფება

საფრთხეში: დასავლეთის ქვეყნები, რომლებიც არაერთგზის აფრთხილებდნენ ახალ ხელისუფლებას, არ გამოიყენეს „არჩევითი იუსტიცია“, როგორც ეს მოხდა უკრაინაში იულია ტიმოშენკოს მთავრობასთან დაკავშირებით, სერიოზულად არიან შეშფოთებული, თბილისში ხომ დაიწყო დაპატიმრებები, – გვიაშობს ჟურნალისტი. – დააპატიმრეს არა მხოლოდ ყოფილი თავდაცვის მინისტრი გენერალური შტაბის ხელმძღვანელობასთან ერთად, არამედ მთელი რიგი მაღალი რანგის პოლიციელებიც, ენერგეტიკის ყოფილი მინისტრი და ერთ-ერთი სატელევიზიო არხის გენერალური მენეჯერი“. დაპატიმრებათა ტალღა მთელს ქვეყანაში არ ცხრება. ამერიკული გამოცემა „დი ეკონომისტ“ მოსტი“ როგორღაც აღნიშნავდა კიდევ, რომ ივანიშვილს შეუძლია, არ იქნას ამერიკის შეერთებულ შტატებში ვიზიტთან დაკავშირებით, სანამ საქართველოში გრძელდება ოპოზიციის დევნა.

და სწორედ ამ ფონზე ამჟამინდელმა მთავრობამ მოაწყო კონფერენცია დასავლელი ჟურნალისტებისთვის, რისი მიზანიაცაა მის მოქმედებათა გამართლება. როგორც საქართველოს იუსტიციის მინისტრმა თეა წულუკიანმა განაცხადა, მიხეილ სააკაშვილის რეჟიმი ტყვებოდა საკუთარი დაუსჯელობით. ჩინოვნიკები ასე სისტემატურად არ-

ღვედნენ კანონს, ხელისუფლება დევნიდა მოწინააღმდეგეებს პოლიტიკური მოტივებით, ზოგჯერ მათ რუსეთის ჯაშუშების იარაღისადაც აკრავდა, პოლიციის რეფორმამ იგი ხელისუფლების ძლიერ ინსტრუმენტად გადააქცია, საქართველოს გადატვირთულ ციხეებში იყვნენ დაკავებული, სასამართლოებს პრაქტიკულად არ გამოჰქონდათ გამამართლებელი განაჩენები. რამაც, საბოლოო ჯამში, გამოიწვია მთელი ქართველი ხალხის ზიზღი. ყველაზე მაღალ ფენებში მთელი სერიოზულობითაც კი განიხილავენ შესაძლებლობას – შექმნან სააკაშვილის რეჟიმის მსხვერპლთა სარეაბილიტაციო კომისია, აღნიშნავს გამოცემა.

„მაგრამ ახალი რევოლუცია, რის შესახებაც ასე ბევრს ლაპარაკობს ამჟამინდელი მთავრობა, სულაც არ სჭირდება საქართველოს, – მიაჩნია პრეზიდენტ სააკაშვილის მრჩეველს რაფაელ გლიუკსმანს. – ქვეყანას სჭირდება ისწავლოს – შეცვალოს ელიტა თავად სახელმწიფოსთვის ზიანის მიუყენებლად“. ეს კი, როგორც აღნიშნავს ფრანგი მრჩეველი, არის უკანასკნელი დონე თამაშში სახელწოდებით „დემოკრატია“, რომელსაც ბევრმა ქვეყანამ თავი ვერ გაართვა.

პრესტიან ეზი

Frankfurter Rundschau

„ჩემი ცხოვრებით მოსტკონილი კონფლიქტების კონფლიქტურ ეპოქაში“ — ეს გურამ თაყაიშვილის ერთ-ერთი ჩანაწერია წიგნიდან, რომელიც 1997-2011 წლებში იწერებოდა. „სულის გადასხმა“ სწორედ კონფლიქტებით მოცულ, „დაწყვეტილი ურთიერთობების პლანეტას“ შეეხება და იქ მცხოვრებ ადამიანს, რომლის ფიქრის საგანი ფიზიკური და სულიერი გადარჩენა გახდება.

მხატვრული და სამეცნიერო ლიტერატურა, სახალხო დიპლომატიის ეგიდით გამართული მოლაპარაკებები და დიალოგები, არაერთი გულის-შემძვრელი ისტორიაა, რომელიც კავკასიას, ბეჭური კონფლიქტის ჩიხს უკავშირდება, გურამ თაყაიშვილის მიხედვით და საბაბია, ერთხელ კიდევ შეასენოს მკითხველს, რომ „მიმტვერული კაცი კაცობრიობის მხსნელია“ და რომ „ქვეყნის ზნეობრივი მთლიანობა ბევრად მნიშვნელოვანია ტერიტორიულ მთლიანობაზე“.

ეს ყველაფერი თავმოყრილია „ინტელექტის“ მიერ გამოცემულ მწერლის ჩანაწერებში“, საიდანაც დღეს ჩვენს მკითხველს მხოლოდ რამდენიმე გოგავაზობთ.

შეცდომის აღიარება ხელმეორედ დაბადება.

ლაოლილი

განა — იძულებით გადაადგილებული პირი, განა — დევნილი, განა — დროებით გადაადგილებული ან კიდევ სხვა, ოფიციალური თუ არა-ოფიციალური სახელი, არამედ — ლტოლვილი! სახელი, რომლითაც მას იცნობს საზოგადოება და ყოველდღიურ საუბრებში მოიხსენიებს, რომელიც შეერქვა, რომელიც პოპულარულია მისთვის, რომელიც გახდა დამა, ამოტვიფრული მის სულში და თვალისთვის უჩინარი გეგედი — სამუდამოდ ჩარტყმული მისი ცხოვრების უვადო პასპორტში.

ლტოლვილი და მხოლოდ ლტოლვილი! მის სხვა სახელთან განა ზოგი ხელოვნურია, ზოგი ზედმეტად ხელოვნური, ზოგი უნიჭოდ მოკვლეული, ზოგიც იურიდიულად მძიმე, დახლართული და ყალბი. ყველა სხვა სახელი ტყუილ და მხოლოდ „ლტოლვილი“ არ გდალატობს, ის ისევე რეალურია, როგორც ცხოვრება, მუხმბრევი, როგორც მზე, წვიმა, ვარსკვლავები, და უკვე — მშობლიურად.

1993 წლის დამლევს, როდესაც ჩემი წიგნი „დევნილთა უღელტეხილი“ დაიბეჭდა, მე ის „დევნილად“ მოვიხსენიე, ის, ანუ იგივე, საერთო თავიც, რადგანაც მეც, ამ სტრუქტურის ავტორიც, ლტოლვილი ვარ.

„დევნილი“ უფრო გიჟიურია, ძველთუძველესი უღერადობის და ის ომი, რომელიც აფხაზებს დაატოდა თავს, ის სიცოცხლე და ის სიკვდილი, რომელიც აფხაზებმა, ქართველებმა, რუსებმა, სომხებმა, უკრაინელებმა, ესტონელებმა, ბერძნებმა, ებრაელებმა თუ სხვებმა და სხვებმა გადაიტანეს, ის უღელტეხილი, რომელიც გადალახეს ომს გარიდებულმა და ბევრი სხვა რამ, ბოლოური ტრავმების ასოციაციებს ბადებდა და მაშინ ლტოლვილს უფრო „დევნილი“ მიესადაგებოდა. ამის გარდა, მაშინ ჯერ კიდევ არ ვიცოდით, ვერ გავრკვეულიყავით, ვინ გავგზავდა ბედისწერამ, საიდან მოვდიოდით, საითკენ მივდიოდით და რა გველოდა. მაშინ ლტოლვილი ჯერ არ ეძახდნენ „ლტოლვილს“, არც „დევნილს“ არც „იძულებით გადაადგილებულ პირს“!

ისე, ამდენი წლის შემდეგ დღესაც მემლება — როდესაც რომელიმე სხვა ქალაქიდან თბილისისკენ მივმგზავრები, ხანდახან, უნებურად, მშობლიური ქალაქის სახელს ვამბობ — სოხუმში მივდივარ-მეთქი.

ომის დაწყებიდან დღემდე თითქმის თორმეტი წელია გასული, დამთავრებიდან კი — თითქმის თერთმეტი. ლტოლვილის ცხოვრებაში კი არაფერი შეცვლილა, ის ისეთივე ლტოლვილია, როგორც იყო. არც მის გარშემო შეცვლილა მაინცდამაინც რაიმე — მის ირგვლივ უამრავი არალტოლვილი, მაგრამ ლტოლვილის ფსიქოლოგიით მცხოვრები ადამიანია. ასეც ხდება თურმე — შეიძლება მშობლიურ სახლში ცხოვრობდე, მაგრამ ლტოლვილი იყი.

არიან ადამიანები ლტოლვილები სხვებისთვის.

არიან ადამიანები ლტოლვილები საკუთარი თავისათვის.

ასეა, ურთულეს დროში ვცხოვ-

რობთ, უამრავი რამ გადასაფასებელია და თავიდან საკვლევი, მესასწავლი.

დაიხ, ლტოლვილი ლტოლვილად რჩება, მის ცხოვრებაში თითქმის არაფერი შეცვლილა, მაგრამ ლტოლვილი დღეს მაინც ისეთი არ არის, როგორიც ადრე იყო — ის არ არის დღეს ისეთი მარტივი, უწინ რომ წარმოგვედგინა, ის დღეს ვერა და ვერ ეტევა ძველი სტერეოტიპების არტახებში.

ადამიანი ბუნებით ზარმაცია, მას არ სურს გამოწველილვით ანალიზი, ის აერთიანებს ცნებებს, რათა გაიადვილოს აზროვნება, ამარტივებს არგუმენტებს. თუ ერთ დროს თავისი მსჯელობის რომელიმე თაროზე თავისი რომელიმე ფორმულა ჩამოვლი, მერე მას ძალზე იშვიათად გადაადგილებს. ადამიანთა უმრავლესობას შეუძლია მთელი ცხოვრება ძველი ფორმულებით ისაზრდოს. ეს ადამიანის კომფორტული მდგომარეობაა.

ყველაზე მეტად დღეს ჩვენ, ყველას, შემოქმედებითი ხედვისა და გადაწყვეტილებების მიღების უნარის გაზარმაცება გვჭირს. ამიტომ, რომ ძალიან ცოტა რამ იცვლება ჩვენ გარშემო, ზარმაცად ბრუნავს ჩვენი თვის პლანეტა და დრო ველის მდინარესავით უჩუმრად მიედინება. მაგრამ ერთ მშვენიერ დღეს, გაიხედავ და აღმოაჩნდება, რომ დიდი დროა გასული, რომ დამერბულხარ, რომ ცხოვრების საათის ისარი ცაიტნოტის ნიშანს მიუახლოვდა.

მეგობრები

მინახავს ორი ისეთი ადამიანის მეგობრობაც, რომელთაგანაც ერთი მკვლელად იყო დაბადებული, მეორე კი — ადამიანთა სულების გადამჩენელად.

მარტოხა

რამდენიმე წლის წინათ თურქეთში ერთ-ერთი ქალაქის მესვეურებმა ქალაქის სიახლოვეს მარტოდმარტო მდგარი ხე დააჯილდოვეს, გადასცეს მას დიდი მედალი. დაჯილდოვებას უამრავი ადამიანი ესწრებოდა, ცერემონიას მასმედია აშუქებდა.

საქმე ისაა, რომ იქ, სადაც მარტოხე იდგა, რამდენიმე წლის წინათ უსიფრთხო ტყე შრიალებდა. თურქებმა მედალს, რომლითაც ხე დააჯილდოვეს, დააწერეს — „ეს შენ, ხეო, ერთადერთს, გადარჩენილს: ყინვას, გვალვას, ნაჯახსა და კაცთა უგუნურებას“.

კავკასია — ბეჭური კონფლიქტის ჩიხი

თუ თანამედროვე მამილონში კავკასიელები უახლესი წარსულის, დღევანდელი მდგომარეობის ერთად გაანალიზებას, ერთმანეთის პრობლემების გაზიარებას, ერთმანეთის სატკივართა გავებას შეძლებენ, მაშინ ხვალ ნაბიჯის გადასადგმელად ფეხებზე მყარი ნიადაგი გვექნება. წინააღმდეგ შემთხვევაში, კავკასია განწირულია გაჭიანურებული, მრავალწლიანი, ქრონიკული ომებისათვის.

როდესაც ხალხებს შორის იზრდება კონფლიქტები დაღუპულ ადამიანთა საფლავების, გადამწვარი სახლების, წამებული, უსამართლოდ დასჯილთა რაოდენობა, მაშინ, რა

თქმა უნდა, კლემულოს ურთიერთობა, პატივისცემა, საერთოდ, მომავლის იმედოვნება. და ისეთი ფრაზები, როგორიცაა — „მოდით, მოდი, ვუთხრათ ერთმანეთს, დავივიწყოთ წყენა და დავიწყოთ ახალი ცხოვრება“, — ამსურდული ხდება. სიტუაცია უკვე ასე მარტივად ვერ გადაწყდება.

ბუნებაში არ უნდა ეარსება ამ კონფლიქტებს, მაგრამ, ასე ვთქვათ, ისტორიას არ უყვარს ლირიკა, რაც მოხდა, მოხდა, ეს ფაქტია, ვერსად გავეცევით. მძიმეა დაღვრილი სისხლი. რეალობების მომუშაობას დრო სჭირდება, დრო და იმ ადამიანების ძალისხმევა, რომლებიც ადამიანთა, საზოგადოებების შერიგების ღმერთისაგან დალოცვლილი საქმისათვის არიან დაბადებულნი.

ჩვენი კონფლიქტები დამერდნენ, უფრო ზუსტად — გახანგრძლივდა

„ჩვენ“ საბოლოოდ დაიშალა მრავალ, ზოგჯერ გაურკვეველ — დაუდგენელ „ჩვენ“-ად. ახალი „ჩვენ“ საზოგადოებები დიდი „ჩვენ“-ის გარეშე დამოუკიდებელ ცხოვრებას ეჩვევიან და სწავლობენ.

კიდევ ერთხელ მტკიცდება, რომ კაცობრიობის ისტორია ომების, კონფლიქტების ისტორიაა. პოლიტიკას ძირითადად მაინც აქტიური, ხშირად უარყოფითი ენერგიის მქონე ადამიანები ქმნიან, როდესაც ასეთი ადამიანები უფრო მნიშვნელოვანი ხდებიან ქვეყნისთვის, ვიდრე მაღალი კულტურის მატარებლები, მაშინ ქვეყნის საქმე ცუდადაა.

შეიქმნა ისეთი მდგომარეობა, როდესაც სხვებთან კი არა, საკუთარ თავთანაც ვერ პოულობ საერთო ენას. ეს ომის მდგომარეობაა ან მდგომარეობაა იმ მშვიდობისა, რომელიც სრულებით არ ჰგავს მშვი-

მიანის ფენომენის უგულებელყოფამ ყველაფერი გააადვილა და გააპრობირებოდა.

ვერც საუკუნეთა ტრადიციებმა და ვერც ნათესაობამ ვერ შეაჩერა ვერც ერთი სახის კონფლიქტი. მაგალითად, თბილისში ერთი ოჯახის წევრები, ღვიძლი ძმებიც ესწოდნენ ერთმანეთს ტყვიას ქალაქის ცენტრში. არ გვეყო პრობლემების, ვითარების მოწესრიგების კულტურა. არადა, წინათ კონფლიქტების მოგვარების ინსტიტუტები გავგავრდა, სადა გაქრნენ ის ინსტიტუტები?

ჩვენ თავად უნდა ვცეთ პატივი ერთმანეთსაც და საკუთარ თავსაც. ჩვენ თავად უნდა გავხდეთ უკეთესი კაცობრიობის ნაწილი; სხვებმა კი არ უნდა შეგვაძლებინონ, არამედ თავად უნდა ვქნათ ეს.

ბევრი ამტკიცებს, რომ კავკასიაში კონფლიქტური სიტუაციის შექმნა

ბურამ ოლიმპიკი

„სულის გადასხმა“

„ჩანაწერების“ წიგნიდან

მათი მოწესრიგების პროცესი. ერთ წელში ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი ათი წლის ხდება, ყარაბაღისა და სამხრეთ ოსეთის კონფლიქტები კი უკვე ათზე მეტისანი არიან. ისინი მიემატნენ თხუთმეტ, ოც, ოცდაათწლიანი მოუგვარებელი კონფლიქტების ტრაგიკულ რიგებს. არც ათი, არც ოცი, არც ორმოცდაათი წელი ისტორიისათვის არაფერს წარმოადგენს, მაგრამ ადამიანისთვის უზარმაზარი დროა.

კავკასია ბეჭური კონფლიქტების ჩიხი გახდა.

სამწუხაროდ, მიუხედავად ჩვენი კონფლიქტების ასაკისა, ჩვენ ჯერ კიდევ კარგად ვერ ვხედავთ ვერც სათავეებს კონფლიქტებისა, ვერც ერთმანეთს და ვერც საკუთარ თავს. და ამის მიზეზი მარტო ომის ჯერ კიდევ მხრეობა კვამლი როდია. ომის მსხვერპლი ხალხები არიან და სწორედ მსხვერპლთა ნებით მოხდება დიდი შერიგება. ეს კი ერთ დროს აუცილებლად იქნება, ჩვენ ერთმანეთს ვერსად გავეცევით. ცხოვრებისეული რეაქციები, მომავალი თაობები წერტილს დაუსვამენ გავგებრობებს. ისინი განსაზღვრავენ ერთმანეთთან, სხვა საზოგადოებებთან, მთელს მსოფლიოსთან ურთიერთობების გზებს.

კონფლიქტებმა რამდენიმე ნაწილად დაყვეს საზოგადოებები, შემდეგ დანაწილდაკეულებშიც გავრცელდა შიდა ფრაგმენტაცია. შექმნილმა სიტუაციამ შექმნა პოლიტიკური მუტანტები — „მანია-გრანდიოზები“, „მასმედიზავრები“, „მარად მართლები“, „შეწირულები“ და ა.შ. კონფლიქტების სტაგნაცია აზროვნების სტაგნაციამ გამოიწვია. ძველი აზროვნებისა და მიმართულების ლიდერები თანდათანობით შორდებიან თავიანთ საზოგადოებებს. დრო და ვითარება გარდაქმნებს ითხოვს, ახალ ადამიანებს, გამოუყენებელი რესურსების გამოყენებას.

კონფლიქტებმა სერიოზულად დაზიანა, მაგრამ ვერ გაანადგურეს ადამიანთა, საზოგადოებათა ურთიერთობის კულტურა; უმაღლესი და უდალესი კულტურათა შორის — მშვიდობის კულტურა, მაგრამ დროებით მისი ადგილი მაინც დაიკავა კონფორტაციულმა ანტიკულტურამ. პოსტსაბჭოთა ურთიერთობები უძლური გახდა, რომ მოეწესრიგებინა ქაოსი.

დობას, მშვიდობაც არაადამიანური გახდა.

ბევრმა სიტყვამ დაკარგა მნიშვნელობა, აზრამაც. ნდობის ფაქტორმა თავად საზოგადოების შიგნით დაიწყო დაკლება.

ჩვენ უახლესი წარსულიდან გად-

ადილი შესაძლებელია. ამის მრავალი მიზეზი არსებობს. ვფიქრობ, ეს აზრი ჭეშმარიტებას არ არის მოვლემული, მაგრამ თუ როგორ შეიძლება აქ დაწყებული კონფლიქტის მოწესრიგება, ეს ჯერ კიდევ არავინ იცის. ის კი არადა, ხანდახან ტერმინების კონფლიქტების მომსწერნიც ვხდებით. ვგულისხმობ იმ გაქმნებულ კამათებს, ერთი და იგივე მოვლენის ამსახველი სხვადასხვა ტერმინის გამოყენების გამო რომ იმართება ხოლმე. მაგალითად, პირადად ჩემთვის ყველაზე კარგად ნაცნობი ქართულ-აფხაზური კონფლიქტი ხშირად ასეა მოხსენიებული: „აფხაზურ-ქართული ომი“, „ქართულ-აფხაზური ომი“, „კონფლიქტი აფხაზეთში“, „საქართველო-რუსეთის ომი“, „რუსეთ-საქართველოს ომი“, ასეცაა მოხსენიებული — „ამერიკა-რუსეთის ომი“, „რუსეთ-ამერიკის ომი“, „საქართველო-რუსეთ-აფხაზეთ-ამერიკის ომი“ და ა.შ.

* * *
თვალეში ვხუჯავ და ვხედავ გარდაშავი პერიოდების გადახანძრულ უდაზნოს.

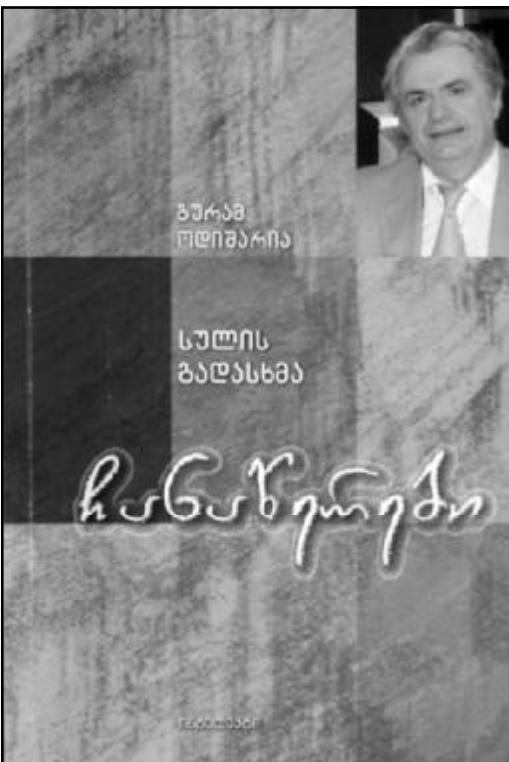
* * *
კიდევ რა გვაკლია? კატასტროფების ეპოქაში ადამიანობის შემანარჩუნებელი გმირობა!

სახალხო დიპლომატიის ქართულ-აფხაზური დიალოგი

აფხაზეთში საომარი მოქმედებების გასრულების დღიდან თითქმის 11 წელი გავიდა. მას შემდეგ კონფლიქტის დარეგულირება ამა თუ იმ ქვეყნის ემისიებისა თუ სხვადასხვა რეიტინგის მქონე საერთაშორისო ორგანიზაციების ხელშეწყობით მიმდინარეობს, მაგრამ დაპირისპირებული მხარეების პოლიტიკოსების, სხვადასხვა რანგის ლიდერების შეხვედრები, ფაქტობრივად, უშედეგოდ მთავრდება.

თუ რაიმე შედეგზე შეიძლება საუბარი, ეს კვლავ სახალხო დიპლომატიის ეგიდით გამართული მოლაპარაკებებისა და დიალოგების მონაწილეთა ერთობლივ გადაწყვეტილებებზეა და საქმიანობას ეხება.

სახალხო დიპლომატია ორი დიდი სიტყვისაგან შედგება: „ხალხი“ და „დიპლომატია“, ამიტომაც სახალ-

ხო დიპლომატებს სულ სხვა, განსხვავებული პასუხისმგებლობა ეკისრებათ და განსაკუთრებული მოვალეობა გააჩნიათ. ზოგიერთი ცნებას – „სახალხო დიპლომატია“ ამჟღავნებს „სამოქალაქო დიპლომატიას“, ზოგიერთებს კი „არაოფიციალური დიპლომატია“ მოსწონთ. პირადად ჩემთვის მისაღებია „სახალხო დიპლომატია“, რომელიც დღეს ყველაზე პოპულარულია საზოგადოებაში.

1997 წლიდან დღემდე ჩვენ, ქართველებმა და აფხაზმა სახალხო დიპლომატებმა, შევძელით კონსტრუქციული დიალოგისთვის შეგვექმნა მშვიდი, შემეცნებით-შემოქმედებითი გარემო.

იმდენად, რამდენადაც ჩვენს ომგამოვლილ საზოგადოებებს შორის უნდობლობის ხარისხი ძალზე მაღალი იყო, პირველი შეხვედრები, შესაბამისად, ძალზე რთული და ემოციურად ჩატარდა. მიუხედავად ამისა, მიზეზთა და მიზეზთა გამო ორივე მხრიდან მრავალთა მიერ შექმნილ აკრძალვათა ბარიერები გადავლახეთ. ჩვენ გავხდით თითქმის აკრძალული „დიალოგების პარტიზანები“ და ყოველივე ამის შესახებ მალე მასმედიაშიც შევატყობინეთ. ჩემ თვალწინ, ჩვენ საზოგადოებებს შორის სამომავლოდ მშვიდობიანი ურთიერთობის აუცილებლობის „გაცნობიერებით“ საკუთარ ტკივილს ძლიერდნენ დიალოგში ჩართული, ომში უახლოეს ადამიანებად აღუქმული მონაწილეები. ისინი ჩემთვის დღესაც ზნეობრივი გმირები არიან. თანაც ადვილი როდია, რამდენიმე ნაბიჯით გაუსწრო არსებობის უმძიმეს პერიოდში მყოფ საკუთარ საზოგადოებას, რომელმაც შეიძლება ვერც გაგიგოს და არც გაპატიოს ამგვარი ნაბიჯების გადადგმა.

პირველი საფეხურები ჩვენ სწრაფად დავტოვეთ, ავირბინეთ კიდეც, მაგრამ მას შემდეგ უკვე პარკა ხანია, ერთსა და იმავე სიბრტყეზე დაგვაბიჭებთ.

სიბრტყე თანდათან დაფერდნა და, ჩვენ, თითქოს შეუმჩნევლად, მაგრამ მაინც ნელ-ნელა ძირს ვეშვებით. ყველასათვის ცნობილია კონსტრუქციული დიალოგის წარმართვისათვის ხელის შემშლელი გარემოებები: ქრონიკული, ხანგრძლივი კონფლიქტი, პერიოდულად ფეთქებადი სიტუაციები (მაგ., გალისა და კოდორის ამბები), მასშტაბური პოლიტიკური მოვლენები (საპრეზიდენტო თუ საპარლამენტო არჩევნები) და სხვა. ყოველივე ეს, რა თქმა უნდა, ახალ-ახალ ნაღმებს ამატებს ჩვენს საზოგადოებებს შორის არსებულ ისედაც გულმოღვინედ დანაღმულ ველს.

ჩვენ მიერ წარმოებული საქმიანობა ვერ განვითარდა ჭეშმარიტ სახალხო დიპლომატიად. ჩვენ უფრო „ტყუფურ დიპლომატიას“ (მხოლოდ ერთი ტყუფის ურთიერთობა მეორესთან) ვაწარმოებთ, ვიდრე „სახალხო“.

ზოგჯერ ეს საქმიანობა აშკარად „ინდივიდუალური დიპლომატიის“ ხასიათსაც ატარებს.

მოხდა დიალოგის კატუსილირება. კავსულირებელი დიალოგი, ინდივიდუალურ-ტყუფური დიპლომატია პერიოდულად განახლებადი საომარი მოქმედებების დაწყების საშიშროების განმუხტვის წინააღმდეგ სრულიად უსუსური გამოდგა.

ჩვენ შორის არსებული კარი იშვიათად იღება, ამიტომაც შეუცნობელი ხდება ჩაკეტილ სივრცეში არსებული პრობლემების ანატომია.

ჩვენი შეხვედრების ოთახში ერთ დროს განახლებული პაერი უკვე დამძიმდა. ჩვენ კი ჯერ კიდევ ვუპაბათობთ, გავალოთ თუ არა ფანჯრები.

ჩვენ თავდაპირველადვე სწორად ვერ განვსაზღვრეთ ჩვენი ურთიერთობის, მოქმედების დეტალური მიზნები და ადამიანები, რომლებსაც

ჩვენი ურთიერთობის მიზნობრივად ცვლილებებიც უნდა გვეგრძნო, თურმე ნდობასთან ერთად, ნებით თუ უნებლიედ, უნდობლობასაც ვაშენებდით.

ჩვენ ვერ დავუმტკიცეთ ჩვენს საზოგადოებებს, რომ პოლიტიკოსებისაგან განსხვავებით, ჩვენ, როგორც მომლაპარაკებლებს, სხვა მისია გავვაჩნია. ჩვენ თავდაცვით ვერ განვსაზღვრეთ, პროფესიონალურად ვერ დავავიკრიფეთ ჩვენი სამოქმედო არეალი.

ამის მაგალითია ზოგიერთი ჩვენი საჯარო განცხადება, ინტერვიუ, ის კოლექტიური წერილები, რომელიც არ არის დაწერილი სახალხო დიპლომატების, კონფლიქტოლოგების, მომრიგებლების სულისკვეთებით.

ხანდახან ზოგიერთი ჩვენგანი ფარულად თუ აშკარად განაგრძობს ოფიციალურ პოლიტიკას და მისგან არაფრით განსხვავდება.

ვემსგავსებით ველოტრეკის მონაწილეებს, იმათ, რომლებიც რბოლის დაწყებამდე დაძაბულად და უნდობლად აკვირდებიან ერთმანეთის მოქმედებებს.

ჩვენ ვერ გამოვიყენეთ კეთილსასურველი პერიოდები დიალოგის გასაფართოებლად. რაც უფრო ვიწროვდებოდა დიალოგი, მით უფრო ფართოვდებოდა კონფრონტაცია.

ადვილად ჩავგითრია პოლიტიკურმა მოწოდებამ და ამიტომაც ჩვენი გაჩემება ადვილი შესაძლებელი გახდა. ვერ გავხდით სხვებისთვის მაგალითის მაჩვენებლები.

საზოგადოებებში ჩვენს მიმართ იზრდება უნდობლობა და მრავლდება უარყოფითი სტერეოტიპი. ვინც საზოგადოებას თავის სიმაღლეს ვერ

მართალია, დროგამოშვებით ესაუბრობთ ტაბუირებულ თემებზე, მაგრამ ეს თემები ფართო საზოგადოების მსჯელობის საგნად ვერ გავხადეთ.

ვერც მიუღებენ დასტაბმული და წიგნად აწყობილი დიალოგები გავხადეთ საინტერესო უმრავლესობისთვის.

ჩვენს შეხვედრებში ვერა და არ „ჩავრთეთ“ ახალი ადამიანები: დიალოგის ოსტატები, ახალი სამოქალაქო ლიდერები.

ძალაუნებურად გავხდით დაპირისპირებულ პოლიტელიტართა მოთხოვნათა მძევლები.

ჩვენ ვერ შევძელით ჩვენი ჩანის კოვებში მოტანილი წყლით ხანძრის ჩაქრობა (მით უმეტეს, თუ ზოგიერთი იმ კოვში ხანძარს ნავთს ასხამდა).

ხანდახან ჩვენი ხედვაც ვერ სცდებოდა შავთეთრ ფერებს, რის გამოც ახალ სტერეოტიპებს მივეცი გზა ფართო.

მდგომარეობა კი არ შეიცვლება, თუ ჩვენი საზოგადოებები არ შეიცვალენ.

წინ ვერ ივლი, თუ მუდამ უკან იხედები.

ამიტომაც ვერ შევცვალეთ ის გაბატონებული ვითარება, რომლის მიხედვით საფრთხილოა და სამომხმც საუბარი და მსჯელობა ადამიანთა ნათელ ურთიერთობებზე, ურთიერთგაგებასა და სიკეთეზე. ჩვენს საზოგადოებებში უარყოფითი ინფორმაციები ჯერაც პოპულარიზაციის საგანია, ჩვენ ამგვარი ინფორმაციების ტყვეობაში ვიმყოფებით.

სამწუხაროდ, ჩვენ მივეცი კარტელანში ჩიხების ღიღოსტატებს, პოლიტიკოსთა თუ სხვადასხვა სფეროს წარმომადგენლებს, რომლებსაც ხელს აძლევთ ასეთი მდგომარეობა და აშინებთ წარმატებული დიალოგი.

სწორედ რომ მარადი კონფრონტაციის, ომის პარტიკულებს აწყობთ ფრთხილ-წილი, კონტროლირებადი სახალხო დიპლომატია. ჩვენ მათ ადვილად ვუთმობთ სამოქმედო არეს და აქტიურობაში ხელს არ ვუშლით.

შესაძლოა, ჩემს კრიტიკულ მოსაზრებას ზოგი არ დაეთანხმოს, ზოგმა კი, საერთოდ უარყოს სახალხო დიპლომატიის ღვაწლი ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების საქმეში.

რა თქმა უნდა, ძალიან ბევრი რამ გვაქვს გასაანალიზებელი, საკამათო და დასაღვნი. მე კი, როგორც იტყვიან, ჩემი სამრეკლო მაქვს. იქიდან ვლაპარაკობ, ასე ვხედავ და ასე მწამს.

სახალხო დიპლომატიის გზაზე ფეხმძვინვარე ადამიანების მხოლოდ კეთილი განწყობა და კეთილი სურვილები მიზნის მისაღწევად არ არის საკმარისი. ლოზუნგებისა და პირველად განცხადებების დრო დიდი ხანია, გასრულდა.

აუცილებლად მიმაჩნია განვლილი გზის ობიექტურად შეფასება, დიალოგის ახალ სიმაღლეზე აყვანა, უცნობი ნიჭიერი ადამიანების წარმოჩენა, შეხვედრების მონაწილეთა წრის გაფართოება, შეძენილი გამოცდილების განვითარება.

უპირველესად, აუცილებელია თვისებრივად ახალი შეხვედრების ჩატარება, რომლის დროსაც საფუძვლიანად გაანალიზდება რა ჩვენი უახლოესი წარსული, ახალი შემოქმედებითი ხედვითა და გადაწყვეტილებებით განისაზღვრება ხვალინდელი სამოქმედო არეალი.

წინააღმდეგ შემთხვევაში, ყველა ნიშნით, ჩვენ განწირულნი ვართ ხანგრძლივი კონფლიქტისათვის, რომელმაც, მოსალოდნელია, თანდათანობით მუტაციაც განიცადოს და უფრო დამძიმდეს.

ზოგორ იტყვენ დიდ თევზებს? – პატარა თევზებით.

– „დიდ კაცებს“? – „...“

დიდარი იპარდავა

ახალი რეგულიდან

* * *

გადავიღალე შურივე, წინაპართ სულის ზენამა... რაც ხდება, რაც კი მომხდარა, ვეღარ გამოთქვას ენაში; დაწერია ჩვენი სხეული მტრისაგან სისხლის დენამა, რა ეშმაგ გადააქცია ზოგი ქართველი ვერანად?! გადავიღალე შურივე! დაქანცვას ვით შევეურიგდე?!
* * *

პალესტინიდან

მე გესტამანის ბაღში ვნახე ბაღი იესო, მეთისხილები ცას ახლიდნენ დახუცდულ რტოებს, გოლგოთას ზედა აგმალდლი და... გულით ვილოცე – ვგრძნობ ამ მიწაზე რელიგიის რწმენას ვატოლებ.

მოზღვავებული გრძნობითა ვარ პირთამდე სავესე, უნდა დაიქცეს კართაგენი – დასაქცევარი, აქ მოვარის ეტლი, შექმფენი და ზემომარბაცე, ქრისტიანული გაცხადების მუდამ მწე არი!

სულში ჩასახლდა უცაზედად ეჭვი მცირედი, მომყვება ყველგან ზოგიერთთა მზერა ირიბი, – აი, ეს განცდა, საკვირველი, გახლავთ იმედი, პალესტინიდან თავს მახსენებს ფიფქა კირიბი!

* * *

ნუთუ ესენი მართავდნენ მამულს? ეს რა ურიცხვი გიჟი გვყოლია, ყველა მათგანი ჩასაქოლია, ეგ გაყრილები – სინდისს და ნამუსს!

მათი საქმენი ვერ გამიგია, ფასი არ შერჩაათ ერთი შურის, – ფეხქვეშ მკვრივად და ცხადად გვიგია ჭაობი დიდი დანაშაულის!

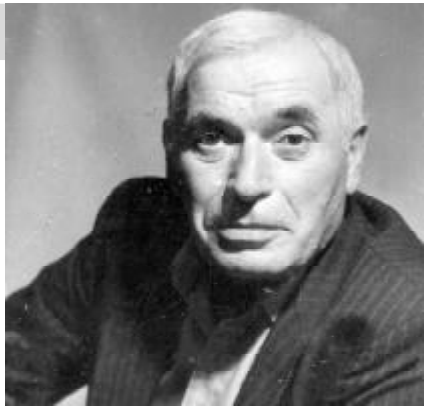
დილა სასაფლაოზე

მაბი და შალაფი ძეძენარს ზე აყოლილა – მწვანედ შეუფუთავს ავმანს საფლავი, – ვინდა მიაფრქვია ფოთლებს ეგ ლილა? – ცქმუტავს ფურისულა ნიაგში კანკალით!

რა ხდება ქვეყანაზე? არა ვარ გაგებას, ვერაფერს ვათვრებ, ვერაფერს ვაშავებ, რეკვიემი დაღვარეს არყოფნის დარღვება, ნისლებმა კარვები ზეგანზე გაშალეს!

* * *

ღამე ჩამესმა ხმა უცნაური, თურმე ყოფილა გულის ხმაური, ის ლაკადური ქარით რხეული, სისხლის ჩქერია ჩემი სხეულის! გავხდი ლუსკუმი ღამის მთეველი, ცისკრისას პირველ სხივზე მოლოცველი, – ჩემი კოლხეთის მწვანე მთა-ველი, შემოქმედია წვის და ოცნების!

* * *

მეხის გერმმა ხის ვარჯებში იკოვლა და იჩივლა; ელვა გამოაზრდნა – საავდარო მაყარი; ბაღჩა შვავდა ფრთემოკეცილ და გაწუწუწი წიწილას, რომლის გულმკერდს ჩაფრენოდა წვიმა, როგორც წაწალი!

ქოჩხის საყდართან

ტაძრის გუმბათზე აცოცხლულ ჯუჯა ლელვის ხეს ჯვრად უქცევია გაფორჩხილი ტოტების ხლართი, ამ სენაკებში წინაპრებმა სული შეხიზნეს, შვიდ ასეულზე მეტ მზეს გვაფრქვევს სხივები ნათლის!.. მეფობს სიჩუმე სვიისფერი, გულის ოდენი, ახლახან ისევ აღორძინდა ლოცვა-ვედრება, ადამის ძეთა მღვრეი ტალღას ბორჯი მოდენის, უძლეველია რელიგიის შემოქმედება!

უნდა იბრუნოს

ღამის წვევარამი შუქს უქრობს ნათელს, სანთლით დავეძებ ყანას და მზვარეს;

დიდთა ქართველთა ოცნება-სათქმელს, მთავარი ტაძრის ხმანობს ზარი! მორჩა! ჯვარცმა და წარღვნა ვიკმაროთ, რომ არ დააცდეს ბრჭყალები არწივს, – აქ წმინდა ნინოს მტანჯველ ნაკვალევს

ქრისტიანების ცრემლები აწვიმს. მივსდიოთ რწმენას გულის კანკალით – კაცს უბრუნებდეს ღვთაებრივ ხალისს, მინდა მე შენთვის გავხდე ნაცარი – მზე არ ჩავგიქრეს არასდროს – ხვალის!

XXX აისის სხივი თითო-ორთა, როცა ცისკრის ჭერს ჩამოქნის სანთლად, დაევიდება ზეცას ტოროლა და დილიდანვე ხმას ხმაზე ართავს! ნეტავი იმ წუთს... სივრცე კანკალეებს და იწერება ჰანგათა სურათი, ასეთი თრთოლა მღერად მაკმარეთ სიცოცხლის ჩემის დასასრულამდი.

იპრის პირზე

ივრის პირზე ატყორცნილი გნოლი ცის წიაღში შერჭობილა ისრად, ვეღარ ვკიდე თვალი – დამენისლა, ო, ეს ხილვა ზღაპარია, მგონი! ჯერ გზა მიდევს – დაუღაცნილი, შორი, ბედისწერამ ვნება მიწილადა, ივრის პირზე ავარდნილი გნოლი ისევ მწამს, ვითარც ადრე მწამდა!

ახალი წელი ქვეყნის მთელი ინტერნაციონალური დღესასწაულია, მაგრამ სხვადასხვა ქვეყანაში მას სხვადასხვა-ნაირად აღნიშნავენ. იტალიელები ფანჯრებიდან ყრიან ძველ უთოებსა და სკამებს, პანამის მცხოვრებლები ცდილობენ ისმურონ, რაც შეიძლება მეტად, რისთვისაც იყენებენ თავიანთი მანქანების სირენებს, უსტვენენ და ყვირიან. ეკვადორში განსაკუთრებულ ყურადღებას ანიჭებენ ქვედა თეთრეულს, რომელსაც მოაქვს სიყვარული და ფული, ბულგარეთში რთავენ შუქს, ვინაიდან ახალი წლის პირველი წუთები — ეს საახალწლო კოცნების დროა. იაპონიაში 12 ნაცვლად ზარს 108-ჯერ რეკენ, საუკეთესო საახალწლო აქსესუარად კი ითვლება ნიჩბები, რომ ჩვენსკენ მოვიზიდოთ ბედნიერება.

იტალიაში ახალი წელი იწყება 6 იანვარს. რწმენის თანახმად, ამ ღამით ჯადოქრული ცოცხით მოფრინავს კეთილი ფერია ბეფანა. იგი კარებს ხსნის პატარა ოქროს გასაღებით და როდესაც შედის ოთახში, სადაც ბავშვებს სძინავთ, საჩუქრებით ავსებს ბავშვების წინდებს, რომლებიც სპეციალურადაა ჩამოკიდებული ბუხართან.

იტალიის თოვლის პაპაა — ბაბო ნატალია. იტალიაში მიიჩნიათ, რომ ახალი წელი უნდა დაიწყოს ყოველივე ძველისგან გათავისუფლებით. წეს-ჩვეულებების თანახმად, გადმოყრილი ნივთების ადგილი აუცილებლად უნდა დაიკავოს ახალმა ავეჯმა.

იტალიელთა საახალწლო სუფრაზე აუცილებლად უნდა იყოს კაკალი, ოსპი და ყურძენი — დღეგრძელობის, ჯანმრთელობისა და კეთილდღეობის სიმბოლოები.

იტალიელებისთვის ასევე დიდი მნიშვნელობა აქვს, თუ პირველად ვის შეხვდებიან ახალ წელს. თუ 1 იანვარს პირველი შემხვედრი, ვისაც იტალიელი დაინახავს, იქნება მონაზონი ან მღვდელი, ეს ცუდია. არასასურველია ასევე პატარა ბავშვთან შეხვედრა, კუზიანთან შეხვედრა კი — ბედნიერებას მოასწავებს.

ეკვადორი. ნივთი ფერის თეთრეული, ეს სიყვარულს ნიშნავს, ყვითელი ფერისა — ფულს. ეკვადორში ზუსტად შუა ღამისას თოჯინებს წვან და ამას უწოდებენ „ქვრივთა ტირილს“, რითაც დასტირიან თავიანთ „ცუდ ქმრებს“. როგორც წესი, „ქვრივებს“ წარმოსახვენ მამაკაცები, რომლებსაც ქალის ტანსაცმელი აცვიათ. მათთვის, ვისაც სურს მთელი წლის განმავლობაში მოგზაურობა, ტრადიცია ურჩევს: სანამ საათი დარეკავს 12-ჯერ, უნდა აიღო ჩემოდანი ან დიდი ჩანთა და ირბინო სახლის გარშემო. თუ გასურთ ახალ წელს გამდიდრდეთ ან შეიძინოთ დიდი სიყვარული, ახალ წელს ფული რომ „ცვიოდეს ციდან“, აუცილებელია როგორც კი საათი დარეკავს 12-ჯერ, ჩაიცვა ყვითელი ფერის თეთრეული. თუ საჭიროა არა ფული, არამედ ბედნიერება პირად ცხოვრებაში, მაშინ თეთრეული შავი ფერისა უნდა იყოს. ყოველგვარი ცუდი მომენტებისგან გათავისუფლების საშუალებაა ეკვადორელებისთვის ის, რომ ქუჩაში გადაადგონ ჭიქა წყლით, რითაც იმსხვრევა ყოველივე ცუდი.

შვედეთი. ახალი წელი — შუქის დღესასწაულია. ახალი წლის წინ ბავშვები ირჩევენ სინათლის დედოფალ ლუჩიას. მას აცმევენ თეთრ ტანსაცმელს, თავზე ახურავენ გვირგვინს ანთებული სანთლებით. ლუჩიას მოაქვს საჩუქრები ბავშვებისთვის და სასიამოვნო საკვები საოჯახო ცხოვრებისთვის: კატისთვის — ნალები, ძაღლისთვის — შაქრის ნატეხი, სახედრისთვის — სტაფილო. სადღესასწაულო ღამით სახლში შუქი არ ქრება, ქუჩები გაკაშვებულია.

სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა. პოლიცია კეტავს კვარტალებს ტრანსპორტის მოძრაობისთვის — ფანჯრებიდან ისვრიან მაცივრებს. ამ სახელმწიფოს სამრეწველო დედაქალაქში — იოჰანესბურგში — ერთ-ერთი კვარტალის მცხოვრებლები ახალ წელს ფანჯრიდან ისვრიან სხვადასხვა საგნებს — დაწყებული ბოთლებიდან და დამთავრებული დიდგაბარიტის ავეჯით. სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის პოლიციამ უკვე დაკეტა ჰილბროუს კვარტალი ავტოტრანსპორტის მოძრაობისთვის და რაიონის მცხოვრებლებს თხოვნი მიმართა, აღარ გადმოადგონ ფანჯრებიდან ახალი წლის

როგორ სვდებიან ახალ წელს მსოფლიოს ქვეყნებში

ღამით მაცივრები. პოლიციის წარმომადგენლის სიტყვებით, ამ ტრადიციასთან დაკავშირებით ეს კვარტალი ყველაზე სასიფათოდ ითვლება ქალაქში.

ინგლისი. მთელი წლის განმავლობაში ერთად რომ იყვნენ, შეყვარებულებმა ერთმანეთს უნდა აკოცონ.

ინგლისში საახალწლოდ მიღებულია, გაითამაშონ წარმოდგენები ბავშვებისთვის ძველი ინგლისური ზღაპრების სიუჟეტებზე. ლორდ „უნესრიგობას“ თან მოჰყავს მხიარული კარნავალი, რომელშიც მონაწილეობენ ზღაპრის პერსონაჟები: ჰობი ჰორსი, მარტის კურდღელი, პანჩი და სხვები. მთელი ახალი წლის განმავლობაში ქუჩის მოვაჭრეები ყიდნიან სათამაშოებს, სასტვენებს, ნიღბებს, საჭაერო ბურთებს. სწორედ ინგლისში გაჩნდა ჩვეულება საახალწლოდ გაუცვლონ ერთმანეთს მისაღოცი ღია ბარათები. პირველი საახალწლო ღია ბარათი დაიბეჭდა ლონდონში 1843 წელს. დამიწების წინ ბავშვები მაგიდაზე დგამენ თევზს საჩუქრებისთვის, რომელიც მათთვის მოაქვს სანტა კლაუსს, ფეხსაცმელში კი დებენ თივას — საკვებს სახედრისთვის.

ინგლისის სახლებში საახალწლო სუფრაზე მოაქვთ ინდაური ნაბლითა და შემწვარი კარტოფილით სოუშთან ერთად, აგრეთვე ბრიუსელის მოთუშული კომბოსტო ხორცის ღვეხლით, რასაც მოჰყვება პუდინგი, ტკბილეული, ხილი. როდესაც საათი დარეკავს 12-ს, ალებენ სახლის უკან კარს, რათა გაუშვან ძველი წელი, საათის მომდევნო დარტყმისთვის ხსნიან წინა კარს, უშვებენ სახლში ახალ წელს.

შოტლანდიაში ახალი წლის დღესასწაულს ჰქვია „ჰოგმანი“. ქუჩებში დღესასწაულს ხვდებიან შოტლანდიური სიმღერით რობერტ ბერნის სიტყვებზე. ჩვეულების თანახმად, ახალი წლის ღამით ცეცხლს უკიდებენ კუპრიან კასრებს და მიაგორებენ მას ქუჩებში, რითაც წვან ძველ წელიწადს და იწვევენ ახალს. სტუმრებმა აუცილებლად უნდა მოიტანონ ნახშირის ნატეხი, რომ შეაგდონ საახალწლო ბუხარში. ზუსტად შუალამისას ალებენ ყველა კარს, რათა გაუშვან ძველი და მიიღონ ახალი წელი.

ირლანდია. აქ დიდ პატივშია პუდინგები. ირლანდიური შობის დღესასწაული — ეს ერთგვარად უფრო დიდი რელიგიური დღესასწაულია, ვიდრე უბრალო გართობა. ანთებულ სანთლებს დგამენ საღამოს ფანჯრებთან შო-

ბის წინ, იესოსა და მარიამის დასახმარებლად, თუ ისინი თავშესაფარს ეძებენ. ირლანდიელი ქალები აცხოვენ სპეციალურ კერძს ოჯახის თითოეული წევრისთვის. ისინი ასევე ამზადებენ სამ პუდინგს — ერთი შობისთვის, მეორე ახალი წლისთვის და მესამე კი ნათლოზის წინა პერიოდისთვის.

კოლუმბია. აქ საახალწლო კარნავალის მთავარი გმირი ძველი წელიწადია. ის დაიარება ხალხში დიდ ოჩოფეხებზე და უამბობს ბავშვებს სასაცილო ამბებს. ახალი წლის წინა დღით ბოგოტის ქუჩებში ეწყობა თოჯინების ალღუმი: ათობით კლოუნი, ჯადოქარი და სხვა ზღაპრის პერსონაჟები, რომლებიც მიმაგრებული არიან მანქანების სახურავებზე, დადიან ქალაქის ქუჩებში.

ვიეტნამი. ახალი წელი, გაზაფხულის დღესასწაული — ეს ყოველივე ვიეტნამის ყველაზე მხიარული დღესასწაულის სახელწოდებებია. აყვავებული ატმის ტოტები — ახალი წლის სიმბოლო — უნდა იყოს ყველა სახლში. ბავშვები მოუთმენლად ელოდებიან შუა ღამეს, როდესაც შეიძლება ატეხონ პატარა თვითნაკეთი ბუშტების „ომი“. სიბნელესთან ერთად პარკებში, ბაღებსა და ქუჩებში ვიეტნამელები ანთებენ კოცონს, რომლის გარშემოც რამდენიმე ოჯახი იკრიბება. ნაკვერჩხლებზე ამზადებენ განსაკუთრებულ ტკბილეულს ბრინჯისგან. ამ ღამით ივინყებენ ყველა დავას, პატიობენ ერთმანეთს წყენას, ვიეტნამელებს მიაჩნიათ, რომ ყველა სახლში ცხოვრობს ღმერთი და ახალ წელს ეს ღმერთი მიდის ცაში, რათა იქ ისაუბროს, თუ როგორ გაა-აცილა ახალი წელი ოჯახის თითოეულმა წევრმა.

ნებალი. აქ ახალ წელს ხვდებიან მზის ამოსვლასთან ერთად. ღამით, როდესაც საცხე მთვარეა, ნებალელები ანთებენ უზარმაზარ კოცონს და ცეცხლში ყრიან არასაჭირო ნივთებს. მეორე დღეს იწყება საღებავების დღესასწაული. ხალხი იღებავს სახეებს, ხელებს, ჰეკერდს პატარა ნახატებით, შემდეგ ცეკვავენ და მღერიან ქუჩებში.

საფრანგეთი. მთავარია — შემოეხვიო ღვინის კასრს და მიულოცო მას დღესასწაული.

ფრანგული თოვლის პაპა — პერ ნოელი — მოდის ახალი წლის ღამით და ტოვებს საჩუქრებს ბავშვების ფეხსაცმელებში. ის, ვისაც შეხვდება საახალწლო ღვეხელი პარკოსნით, იღებს ტიტულს „პარკოსნის მეფე“ და საახალწლო ღამით ყველა ემორჩილება მის ბრძანებებს. სანტონები — ესენია ხის ან თიხის ფიგურები, რომლებსაც ნაძვის ხის მახლობლად დგამენ. ტრადიციის მიხედვით, კარგი მეოჯახე — მეღვინე აუცილებლად უნდა მივიდეს ღვინის კასრთან ჭიქით, მიუჭახუნოს, მიულოცოს დღესასწაული და დალიოს მომავალი მოსავლის სადღეგრძელო.

ფინეთი. თოვლის პაპის სამშობლო. თოვლიან ფინეთში ზამთრის მთავარ დღესასწაულად ითვლება შობა, რომელსაც აღნიშნავენ 25 დეკემბერს. სამობაო ღამით ხანგრძლივი გზის შემდეგ ლაპლანდია-დან სახლებში შედის თოვლის პაპა, ბავშვებს გასახარად უტოვებს დიდ კალათას საჩუქრებით. ახალი წელი შობის ერთგვარი გამეორებაა. ახალი წლის ღამით ფინელები ცდილობენ, გამოიცნონ თავიანთი მომავალი და მკითხაობენ, აღნობენ ცვილს და ასხამენ მას ცივ წყალში.

გერმანია. სანტა კლაუსი გერმანელებთან სახედარზე ამხედრებული მიდის. ძილის წინ ბავშვები მაგიდაზე ტოვებენ თევზებს საჩუქრებისთვის, რაც მათთვის სანტა კლაუსს მოაქვს.

კუბა. ფანჯრებიდან ასხამენ წყალს. ახალი წლის ღამის საბავშვო დღესასწაულს კუბაში მეფეთა დღეს უწოდებენ. ჯადოქარ მეფეებს მოაქვთ საჩუქარი ბავშვებისთვის. წინა დღით მათ ბავშვები წერენ წერილებს, რომლებშიც საუბრობენ თავიანთი ოცნებებზე. კუბელები ახალი წლის წინა დღით წყლით ავსებენ მთელ ჭურჭელს, რაც სახლში მოიპოვება, შუალამისას კი მათ ფანჯრიდან ღვრიან. თავისუფლების კუნძულის მცხოვრებლები ასე უსურვებენ ახალ წელს ბედნიერებასა და სიხარულს. სანამ საათი რეკავს 12-ჯერ, აუცილებელია შეჭამო ყურძნის 12 მარცვალი, და მაშინ სიკეთე, თანხმობა, აყვავება და მშვიდობა მუდამ შენი თანამგზავრი იქნება მთელი თორმეტი თვის განმავლობაში.

© ვითარება სიტყვას

ახალ წელს ვულოცავ ძვირფას მკითხველს და მთელ საქართველოს! დაგვადგომოდეს ისეთი წელიწადი, როდესაც საქართველოში იმოღვანეს ხალხის ინტერესების დამცველი, ხალხზე მზრუნველი მთავრობა, როდესაც თითოეული ჩვენგანი (საქართველოს მოსახლეობა) თავისი საგვარეულო საქმით იქნება დაკავებული, არავის ექნება ხელისუფალთა მიმართ უკმაყოფილებისა თუ კრიტიკის გამოხატვის სურვილი... ეჰ, ბევრ რამეს ვისურვებდი ჩემთვის და ჩვენთვის, ჩემო ქართველო ხალხო!

ახლა კი ჩვენს დღევანდელობას დავუბრუნდები.

ხალხზე ზრუნვას კუს ნაბიჯებით იწყებს ახალი მთავრობა, მაგრამ, რაც მთავარია, ხომ იწყებს, ხომ წინ მიდის და არა უკან. ესეც საქმეა და იმედი. მაგრამ მაინც მასწავლებლობს პრეზიდენტის, რომელსაც ძველი ხელისუფლების მეთაური მინდა ვუნდოდო და როგორ, როცა იცი, რომ ის დღესაც, ანუ საპარლამენტო არჩევნების შემდეგაც, ახალი მთავრობის პრეზიდენტი. რა დრომდე იქნება ქართული პოლიტიკური ცხოვრება ასეთ გაუგებრობაში, ზუსტად არ ვიცი. თანაცხრობებს, — შემოთავაზეს უცხოელებმა ჩვენს პოლიტიკურ მოღვაწეთ, მაგრამ ამათი თანაცხოვრებ-თანამშრომლობა, რომელსაც გინდ კოშახიტაცია დაარქვი და გინდ შოკოლადი,

ენთოთ ყველგან. აი, როგორ გაამართლა პრეზიდენტის თეორიამ: მივცეთ, დავუნიშნოთ ჩინოვნიკებს დიდი ხელფასები, რათა ქრთამის ასაღებად თვალი არ გაექცეთ. თვალის გაქცევისა რა მოგახსენოთ და ქვეყანა კი მართლაც დააქციეს. დიდი ხელფასი მაინც ვერ იკმარეს, განუხორცილეს და უფრო მეტი მოინდომეს, რა სიბილი აქვს თურმე ფულს და სიმდიდრეს, რაც უფრო მეტი გაქვს, კიდევ უფრო მეტი გინდა!

ამას წინათ ერთი კორესპონდენტის წერილი წავიკითხე ამავე გაზეთში. არ ვიცი, ვინ არის ბატონი აბრალავა, მაგრამ, როდესაც მის წერილს გაეცნობი, ისეთი შთაბეჭდილება გრჩება, თითქოს შენი ფიქრები და აზრები ამოიკითხე იქ, ეჭვი არ მეპარება, რომ გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ დაბეჭდილმა ამ წერილმა ასევე იმოქმედება სხვა მკითხველებზეც, იმ ადამიანებზე, რომლებიც გასული ცხრა წლის განმავლობაში ცხოვრობდნენ და დღემდე ცხოვრობენ საქართველოში და რომელთაც თავს მოახვიეს ადამიანისთვის უღირსი და უსამართლო ცხოვრების წესები.

იმავე დღეს გავეცანი ამჟამინდელი უმცირესობის, ნაციონალისტების ერთ-ერთი, ასე ვთქვათ, აპოლოგეტის აზრებს (ბატონი გაია ნოდუას მსჯელობა მაქვს მხედველობაში). კორესპონდენ-

ბრძენი, მეცნიერი და ფილოსოფოსი თუ ხარ, მაშინ იმ დანაშაულებრივ ქმედებებს (არასწორად გამოძიებული ან სავსებით გამოუძიებელი საქმეები, ბიზნესის განვითარებისთვის მიზანდასახულად ხელის შეშლა და სხვა მრავალი უკანონო ბანი მაქვს მხედველობაში), „დიდი საქმეების“ კეთებად არ უნდა უთვლიდე ყოფილ მთავრობას,

„ესა თუ ის დიდი საქმე უმტკივნეულოდ არასდროს გაკეთებულა“, ამბობს ბატონი ფილოსოფოსი 2003 წლიდან მოყოლებული, სამართლიან თუ უსამართლო დაჭერებისა და დაპატიმრებების სერიებზე და განაგრძობს, მაშინდელი მთავრობა მხოლოდ დანაშაულობებს ებრძოდაო: „ეს იყო დანაშაული, რომელიც წლების განმავლობაში აპრობირებული და დაუსჯელი გახლდათ და მის აღმოსაფხვრელად რამე უნდა ეცონათ, სახელმწიფოში ერთხელ და სამუდამოდ უნდა დაენერგილიყო, რომ მაღალჩინოსანს პატიოსნად ემუშავა“. კარგი ნათქვამია, მაგრამ ეს ხომ „ჩემი შენ გითხარი და გული მოგიკალის“ ვარიანტია!? ძალიან უბადრუკად გამოიყურებიან პრეზიდენტი და მისი გუნდი. ისინი ხომ ხალხმა გადაირჩია და მათ სამართალს ხალხმა უსამართლობა და რეპრესიები უწოდა. ახლად ფხადგმულმა მთავრობამაც სახელმწიფოში გამეფებული უსამართლობის აღმოფხვრის მცდელობით დაიწყო. ვინ იცის როგორ განვითარდება მოვლენები, მაგრამ ის ხომ ნამდვილად ვიცით; რა იყო 2003 წლიდან 2012 წლის ოქტომბრამდე და როგორ იყო.

ძვირფასო მკითხველო, ეს წერილი იმ მოვლენებზეა დამაწერინა, რაზედაც კარგა ხანია, ვფიქრობ. სინამდვილის დანახვა, რომ ვინმე, რიგითი, ჩვეულებრივი ადამიანს უჭირდეს, ამას კიდევ შეეგუება კაცი, იტყვი, განათლება და ცოდნა აკლიაო, მაგრამ ნეტავ მაცოდნისა რა ფეროვნება ის, როდესაც შემოქმედი, მოაზროვნე, ხელოვანი, პოეტი თუ მწერალი მოვლენებს სულ სხვა ჭრილში აღიქვამენ და რეალობა მათთვის ისეთი ბუნდოვნებით და სიბნელით არის მოცული, უჭირთ კი არაა, ოდნავადაც არ შეუძლიათ შიგ ჩერება. ასეთმა ადამიანებმა რომ ჟამთააღმწერლობა მოინდომონ; წარმოგიდგენიათ, რა ისტორიას დაუწერენ და დაუტოვებენ შთამომავლობას?

გულნარა სტურუა

© თაყაი პროზაი

ახალმა მთავრობამ საინვესტიციო გეგმა გააორმაბა

„2013 წელი საქართველოს ისტორიაში ინვესტიციების მხრივ ყველაზე წარმატებული იქნება“ — ამ განცხადებას საქართველოს პრემიერ-მინისტრი და ქვეყნის ფინანსთა მინისტრი ერთმანეთის პარალელურად აკეთებენ. ბიძინა ივანიშვილი ქვეყანაში მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე გავლენიანი და ყველაზე ძველი ფინანსური ჯგუფის „ჯიპი მორგანის“ შემოყვანას გეგმავს. არანაკლები გეგმები აქვთ ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტროებს.

დაინტერესდებიან თუ არა ქართული ბაზრით მსოფლიო საინვესტიციო გიგანტები? მით უფრო მაშინ, რომ მსოფლიო ახალი ფინანსური კრიზისის წინაშე დგას? ბევრი რამ იანვარშივე გადაწყდება, როდესაც ჩვენი ქვეყნის პრემიერი დავოსის ეკონომიკურ ფორუმზე ჩავა. სწორედ აქ ეცდება იგი „ჯიპი მორგანთან“ წარმატებულ მოლაპარაკებას.

ბიძინა ივანიშვილი აცხადებს, რომ 2013 წელს ინვესტიციების მოზიდვა მარტივი იქნება. იგი იმ სავარაუდო ნიშნულსაც ასახელებს, რომელზეც ქვეყანამ სწორება უნდა მოახდინოს.

„2 მილიარდზე მეტი ინვესტიციის მოზიდვა შესაძლებელია. ინვესტირების საშუალება იქნება, მაგრამ როგორ მოხდება მისი განთავსება, ეს მეორე პრობლემაა. ამისთვის კარგი პროექტები უნდა არსებობდეს, საინტერესო და რენტაბელური“, — აღნიშნავს ივანიშვილი.

პრემიერმა კონკრეტული ინვესტირების ვინაობის დასახელებისგან ამ ეტაპზე თავი შეიკავა, თუმცა მას აქვს იდეა, კომერციულ სტრუქტურებში განაცხადი შეიტანონ, ვის რა პროექტი აქვს და მათი განხილვა მოხდეს.

2-მილიარდიანი ზღვარი არცთუ დაუძლეველად მიაჩნია ფინანსთა მინისტრს ნოდარ ხადურსაც. მისი აზრით, ახალი მთავრობისთვის შეუძლებელი არ იქნება 2007 წლის მაჩვენებლის

გამეორება. ხადური კაპიტალის წარმოშობა დაკავშირებით უფრო კონკრეტულ პასუხს იძლევა და აცხადებს, რომ განსაკუთრებული ინტერესი არსებობს ევროპული ქვეყნებიდან.

ექსპერტები ცოტა არ იყოს ეჭვის თვლით უყურებენ მთავრობის წევრთა ესოდენ თამამ განცხადებებს. საინვესტიციო კომპანია „ჯიპი მორგანის“ ხელმძღვანელი რადიო „კომპერსანტთან“ აცხადებს, რომ საქართველოში საფონდო ბირჟების შესახებ კანონის დარეგულირებამდე ქართული ბაზრით საინვესტიციო ფონდები არ დაინტერესდებიან. დავით ასლანიშვილის თქმით, საქართველოში საინვესტიციო გარემოს მსგავსი გიგანტების შემოსვლა გააქტიურებს, თუმცა საკითხავია დაინტერესდებიან თუ არა ისინი ქართული ბაზრით. ქვეყანაში საბირჟო ფირმები ფაქტობრივად აღარ არსებობს და ასეთ პირობებში საქართველოში თანხას არც ერთი საინვესტიციო კომპანია არ ჩადებს.

საინვესტიციო კომპანია „სი-ეფესი“ კი აცხადებენ, რომ „ჯიპი მორგანის“ მსგავსი კომპანიებისთვის ქართული ბაზარი მწირია, თუმცა კომპანიის ადგილობრივი ფინანსური ბაზრით დაინტერესების შესაძლებლობა მაინც არსებობს. „სიეფესის“ ხელმძღვანელი დარწმუნებულია, რომ აუცილებლობის შემთხვევაში, მსხვილი ინვესტიორთა მოზიდვის კუთხით ქართული მხარე შესაბამის საკანონმდებლო ცვლილებებსაც გაატარებს.

თუმცა, ინვესტიციების მოზიდვის მხრივ მხოლოდ ადგილობრივი პრობლემები კი არ გვექმნება, არამედ გაცილებით გლობალური. საქმე ისაა, რომ ახალ წელს მსოფლიოს, შესაძლოა, ახალი მასშტაბური ფინანსური კრიზისი დაემუქროს და ეს ყველა გეგმას თავდაყირა დააყენებს. The Financial Times-ის საიტზე საერთაშორისო ურთიერთობების სამეფო ინსტიტუტის ხელმძღვანელი და ინგლისის ბანკის ყოფილი წარმომადგენელი დე ანე ჯულიუსი გლობალური კრიზისი შესახებ შესაბამის დასკვნებს აკეთებს.

„ერთმა ან რამდენიმე ქვეყანამ, შესაძლოა, დატოვოს ევროზონა. ძალაობა შეიძლება მთელ ახლო აღმოსავლეთზე გავრცელდეს. არ არის გამორიცხული, რომ ამერიკის კონგრესმა ქვეყანას „ფინანსური უფსკრულიდან“ რეცესიისკენ უბიძგოს. შესაძლოა, დაიწყოს კუნძულებზე დავა ჩინეთსა და მის მეზობლებს შორის და აშშ იძულებული გახდეს ჩაერიოს“, —

ა ც ხ ა დ ე ბ ს
ჯულიუსი.
ყველაზე დიდი საფრთხე კი ის არის, რომ ერთ-ერთი ამ მოვლენათაგანი (ან ყველაფერი ერთად) მსოფლიოს ახალ ფინანსურ კრიზისში შეიყვანს.

„ამას სამი მიზეზი აქვს. პირველ რიგში, მსოფლიო ეკონომიკა 2007-08 წლების შემდეგ ფეხზე ვერ დადგა. მეორეც, ეკონომიკურმა პოლიტიკამ საკუთარი თავი ამოწურა. ორივემ, ფინანსურმა და ფულად-საკრედიტო პოლიტიკამ, თავიანთი ეფექტურობის ზღვარს მიაღწია. ბოლო, მესამე მიზეზი კი არის პოლიტიკური სისუსტე. ეკონომიკის გაჭიანურებული პოლიტიკა მმართველი პარტიებისადმი ნდობას არყვეს. ევროზონის პერიფერიული ქვეყნები განსაკუთრებული საფრთხის ქვეშ იმყოფებიან. იტალიაში სუსტი კოალიცია არჩევნების შემდეგ გაზაფხულზე, ან კატალინიის დამოუკიდებლობის მომხრეთა გამარჯვება, შესაძლოა, არა მხოლოდ ევროს დასასრულის დასაწყისი, არამედ ახალი ფინანსური კრიზისის სტარტი გახდეს,“ — ამბობს ექსპერტი.

პაპ პაპრაძე

იტყუებენ თავს და ატყუებენ სხვებსაც

დი, ისევე არ იქნება, როგორც ცხრისა და მგლისა. მეტისმეტად ყინიდა დგას საქართველოს პრეზიდენტი, მეტისმეტად იტყუებს თავსა და ატყუებს ხალხსაც, რომ ვითომ წარმატებული და ქვეყნისათვის სასარგებლო იყო მისი და მისი გუნდის მოღვაწეობა და ამჟამად კი თურმე „ოროსნები“ და ვილაც „წვერგაუპარსავნი“ დაეუფლენ სახელისუფლო რგოლებს, ქვეყანას აქცევენო...

რა ხდება? — მირეკავს მეგობარი. ვიცი რაც და რაზედაც მეკითხება.

ხდება ის, რაც უნდა მომხდარიყო, ოღონდ, ძალიან ციცილიზებულიად, კუმანურად, ლმობიურად, ადამიანის ღირსების დაცვის პრინციპებით. ასე ჩამოყალიბდა ჩემი პასუხი, მაგრამ მხოლოდ გონებაში, მეგობარს ამ კითხვაზე არ ვუპასუხე. სამწუხაროდ, ვიცოდი ვერ გამიგებდა, შემხედვარი კითხვა დავუსვი, მისი ჯანმრთელობა მოვიკითხე.

მერე თავადაც გამიკვირდა ჩემი თავდაჯერებულობა. მართლა ვიცი კი რა ხდება? ელიტური კორუფცია ყვავისო ჩვენში, იტყუნენ, მაგრამ ძნელია, წარმოიდგინო ეს ახალგაზრდა მინისტრები (ყოფილი), თავიანთ სწავლა-განათლებას, მასევე ჭკუა-გონებას ქვეყნის საზიანო საქმეების წარმოებაში თუ ფლანგავდნენ და ამავე დროს თურმე, ფლანგავდნენ სახელმწიფო ქონებასაც. და, ვინ იცის, კეთილი საქმის კეთების ნაცვლად რამდენ დროს ხარჯავდნენ (უთუოდ, ტრინას!). როგორ გაუტყუბათ... ჩვენს ქვეყანაში, სადაც უმუშევართა, უხელფასოთა რაზმები დღითი დღე მატულობს, ამ დროს ხელფასებით უზრუნველყოფილი რას სჩადიან! განა მართო უზრუნველყოფილი! თავს გადასდიოდათ, თანამდებობების გამოც ხომ მწვანე შუქი

ტის შეკითხვებზე გაცემულმა ამ ბატონის პასუხებმა გაკვირვებული და (განბიძგებული) დამტოვა, იმდენად შორს იყო ის მხოლოდ ხალხის შეხედულებებისაგან, კი არა, საერთოდ, რეალობისაგან. თუმცა, არც უნდა იყოს ალბათ გასაკვირი. ხალხი ხალხია და ფილოსოფოსი კი... მაგრამ ნუთუ ფილოსოფოსობა ჭკუამარტობისაგან გადახვევას ნიშნავს? ძალიან უცხო მეჩვენა მისი დამოკიდებულება ამ ბოლო ხანებში ჩვენს ქვეყანაში განვითარებული მოვლენებისადმი. ვფიქრობ, რომ არა მარტო გასაკვირი, არამედ ერთგვარად ალბამოვითებულიც კია ადამიანისათვის ისეთი რამის მოსმენა, რაც სინამდვილესთან სავსებით შეუთავსებელია. მით უფრო, როდესაც ერთ დროში მცხოვრები ორი მოაზროვნე და ნიკიეირი ადამიანი (ბატონი აბრალავა და ბატონი ნოდია) არცთუ ისე რთულად აღსაქმელ მოვლენებზე პოლარულად განსხვავებული მოსაზრებებს გამოთქვამს.

თუმცა, მეორე მხრივ, მკითხველის ინტერესს ალბათ უნდა ინტერესდეს, რადგანაც ნებისმიერ აზრსა აქვს არსებობის უფლებაო, ხომ იტყვიან, მით უფრო ფილოსოფოსისას. უნდა მოვუსმინოთ, მაგრამ როგორ გავუგოთ? — აი, სწორედ ეს არის საკითხავი, მით უფრო, როდესაც მხოლოდ აზრებთან და შეფასებებთან როდი გვაქვს საქმე, არამედ ბრალდებებთან... ხალხის, საზოგადოების თვალწინ (ზოგჯერ მალულად) მომხდარ იმ დანაშაულებრივ ქმედებებთან, რომელსაც ყოფილი მთავრობა და მისი ჩინოვნიკები სჩადიოდნენ და, რომლის გამოც მათ მიეღო ამ გასული ცხრა წლის განმავლობაში ხალხის სიმუდრეობა, წყრომა და რისხვა დაიმსახურეს. მაგრამ, თურმე შეიძლება იყო მეცნიერი, ფილოსოფოსი და ამა-

© აუცილებლად გასაკითხავი საჩემი 2013 წელს

„თბილისოს“ ავტორის ძველი სწორიდან უნდა ამოვინებდეს თბილისს!

მირიპაპს ბატონი **ნუგზარ ფოფხაძე** — ერთ დროს ჩემი რედაქტორი გაზეთ „კომუნისტში“ და სალამ-ქალამის შემდეგ მეკითხება: — „შენი აზრით, უნდა იდგეს თუ არა თბილისში რევოლუციის ძეგლი?“

— „თბილისოს“ ავტორისთვის სიცოცხლეშივე უნდა დაგვედგა ძეგლი, ნუგზარ ბატონო!

— „აგაშენა ღმერთმა!.. ჰოდა, იმ დღეს წავიკითხე, „საქართველოს რესპუბლიკაში“, საკითხს რომ სვამ, ლადო ასათიანი მთაწმინდის პანთეონში ავასვენოთ, ხოლო მისი ძეგლი, გოგი შხვაცაბაიას მიერ შესრულებული, რუსთაველზე დავდგათო... და ასეთი აზრი მომივიდა: შენ გეცოდინება მოქანდაკე **თენგიზ აბრამიშვილი** — ნიჭიერი კაცი, რომელსაც მზადა აქვს რეზო ლალიძის, მე გგონია, მართლაც უნაკლო ძეგლი, ჰოდა, ნახე თენგიზი, ესაუბრე, კარგი იქნება, აქაც დასვას საკითხი „საქართველოს რესპუბლიკაში“, რეზო ლალიძის ძეგლის თბილისში დადგმის თაობაზე... იცოდე, „რედაქტორის დავალებაა“ ეს... 25 წლის შემდეგ!“ — თავისებურად ხუმრობს ნუგზარი.

„აუ, რა დრო გასულა!“
„მაშ!“

* * *

...ჰოდა, ვდგავარ ახლა თენგიზ აბრამიშვილის სახელოსნოში და რეზო ლა-

ლიძის, ჯერჯერობით, თაბაშირში ჩამოსხმულ ბიუსტს ვათვალიერებ, მართლაც შთამბეჭდავია, მართლაც დიდებულია იგი. თენგიზი კი მიყვება მისი შექმნის ისტორიას: — „რა გასაკვირია, რომ განსაკუთრებით მიყვარდა რეზო ლალიძის მუსიკა, როგორც შემქმნელი, ვასრულებდი ფორტეპიანოზე მის ნაწარმოებებს, ანდა, გმღეროდი ჩემთვის... სამხატვრო აკადემია 1998 წელს დავამთავრე ბატონი მერაბ ბერძენიშვილის პედაგოგობით, მის გვერდით ვიმუშავე კარგა ხანს და ეს წლები დაუვინყარია ჩემთვის...“

უფრო საეკლესიო ხუროთმოძღვრებაში გამიტაცა და, ამჟამად, სწორედ ამ საქმეს ვემსახურები. ქვაში მაქვს გამოკვეთილი წმინდა ნინოს, ილია ჭავჭავაძის, დავით აღმაშენებლის, გრიგოლ ხანძთელის (რომელიც ახალციხეში დაიდგა) და სხვათა ბარილიეფები... პირველი ნამუშევარი, მაინც ცხონებული გოგი ლალიძის ძეგლი იყო 2000 წელს, რომელიც, რა დასაძალია და, ძალიან მოსწონთ „ქართული ხმების“ ბიჭებს და, გგონია, სხვებსაც...

ერთ დღესაც ჩემი უსაყვარლესი კომპოზიტორის გამოძეგნვა მოვინდომე, წავედი საგარეჯოში, იქ მეგობარი მუშაობდა აგურის ქარხანაში, რომელმაც ოთხი ტომარა თიხა მაჩუქა, დავამუშავე ეს თიხა და რაც შემქმნელი სიყვარულით გამოვქერნე რეზო ლალიძის სახე... როგორც ხედავთ, ჯერ თაბაშირშია იგი, ბრინჯაოში უნდა ჩამოისხას...

ბევრს აქვს ნანახი, მოწონებულიც, რაც მთავარია, რეზოს ქალიშვილი ქალბატონი ლელა და მისი მეუღლე დარჩენი კმაყოფილი, მოსწონთ „ქართული ხმების“ ბიჭებსაც, ის კი არა, სალომე ყანჩელის მემორიალური დაფის გახსნისას (ჩემი შესრულებულია) „ქართული ხმების“ ხელმძღვანელმა ბატონმა ზურაბ ლოლაძემ დახმარება აღმოუქმა, ყოველნაირად ვეცადოთ, რომ ეს ძეგლი ოპერის თეატრის ეზოს ამშვენებდესო, და მიდგა-მოდგა კიდეც... თითქოს არავინ უარზე არ იყო, თბილისის მერიაც დაგვეთანხმა, მაგრამ დაიწყო ოპერის თეატრის რეკონსტრუქცია და ეს საქმეც გადაიდო... ჩვენც ველოდებით... ჩემი და არქიტექტორ **მალხაზ თავართქილაძის** აზრით, ძეგლი უნდა დაიდგას ლალიძის ქუჩისა და ოპერის ბაღის დასაწყისში... ვნახოთ...

* * *
თენგიზ აბრამიშვილი მორიდებული კაცია... რას ჰქვია, **ვნახოთ?** ეს ნამუშევარი უკვე აქვს ნანახი და მოწონებული ქართული შემოქმედებითი ინტელიგენციის ბევრ წარმომადგენელს, მწერლებს, მხატვრებს, მოქანდაკეებს... მათი აზრი თანხმებითაა — ჩვენს წინაშეა ნაღდი რეზო ლალიძე, ჩვენ რომ გვახსოვს მისი აღმადგენის წლებში, ისეთი...
ჰოდა, სწორედ ქართული ინტელიგენციის სახელით, დიდი რეზო ლალიძის ნათელი ხსოვნის სახელით, ვთხოვთ საქართველოს კულტურის სამინისტროს, ოპერისა და ბალეტის თეატრის დირექ-

ციას, რომ დაუყოვნებლივ მიაქციოს ყურადღება ამ ფაქტს, რადგან საოპერო თეატრის შენობის რეკონსტრუქციის დამთავრების შემდეგ ისე არ მოხდეს, რეზო ლალიძის ძეგლის ავტორს უთხრან, დამთავრდა რემონტი, აქამდე, სად იყავითო!

სომ ღირსია რეზო ლალიძე, რომ მისი ძეგლი ოპერის თეატრის შემოგარენს ამშვენებდეს?.. ჰოდა, იქნებ დავაჩქაროთ მისი დადგმა თეატრის ეზოში, ლალიძის ქუჩის მოსაზღვრე ტერიტორიაზე!

* * *

ახლა კულტურის სამინისტროს, ანუ ბატონი გურამ ოდიშარიას და ოპერისა და ბალეტის თეატრის, ანუ ბატონი დავით საყვარელიძის ჯვრით, რომელზეც, დარწმუნებული ვართ, ამ საშვილიშვილო საქმეს, ყურადღებას არ მოაკლბენ... აბა, ბედნიერ შობა-ახალ წელს გისურვებთ!

ვილან მარდალაიშვილი

© გზაში

გზაში ავტობუსში

ამას წინათ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის შენობიდან გამოვედი. ჩვენს ეროვნულ (ყოფილ საჯარო) მიწი-ოთეკაში მივიღიე. იქამდე ავტობუსის ორი გაჩერებაა. ამ მანძილს და კიდევ მეტს ჩვეულებრივ ფეხით გადავივარ ხოლმე, მაგრამ ამჯერად მიმეჩქარებოდა, მიმლოთევაში ბლომად მოსასწრები საქმე მქონდა, ამიტომ ავტობუსით წასვლა გადავწყვიტე. უკანა კარებიდან ავედი. ცქრილა გოგონა სკამიდან მაშინვე წამოხტა და ადგილი დამითმო. „გაეჯავრდი“ და ხმამაღლა მივმართე: მე გოგონებს თვალეშს ვუპრანავ და შენ ჩემი სიმეფე მთელ ქვეყანას გააგებინე-მეთქი. ამხანაგები ახლდნენ და გაიცივნენ.

მერე იმავე ტონით ვუთხარი: არ გეშინია, ლომა-იამ რომ დაგინახოს და დაგსაჯოს, მან ხომ გასწავლათ და გაგაფრთხილათ, ტრანსპორტში მიღეთი გაქვს ნაყიდი და ადგილი შენია, არავის დაუთმო! ვილაყამ დაიძახა:

ჩანს, ეს გოგონა ოჯახშია გაზრდილი.
— რა, შენი ყურით გაიგონე, კახა ლომა-იამ ეს რომ თქვა? — შემომდგა ჩემსავით ხანდაზმული, უკანა კარებიდან ხელმარჯვნივ მდებარე სკამზე ჩვენგან პირით მჯდომი გაუპარსავი კაცი.

— არა, მისგან არ გამიგონია, მაგრამ მეგრისგან კი ნამდვილად მსმენია. მისი მინისტრობის დროს არაერთი ამბიტიონის მშობელს ჩემთვის უთქვამს: სახელმძღვანელოდ გამოსულ „უნარ-ჩვევების“ სამაგალითო კითხვა-პასუხებში კითხვაზე — ტრანსპორტში მოხუცს უნდა დაუთმო თუ არა ადგილი? — სამი თუ ოთხი სავარაუდო პასუხიდან სწორად მიჩნეულია — „არა“. ასეთი ახსნილი: იმ ადგილში ფული გაქვს გადახდილი და შენ გეკუთვნისო. ასე რომ ლაპარაკობდნენ, ნაღია, კვამლი კი, ამბოგენ, უცეცხლოდ არ არსებობსო. ყოველ შემთხვევაში, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს თუ სხვა ვინმეს ეს რომ გაეპროტესტებინოს, ნამდვილად არ მახსოვს!

ის კი ტელევიზიით მთელმა საქართველომ იხილა, რომ განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა, სწორედ ალექსანდრე (კახა) ლომაიამ, რომელმაც განათლებისა და მეცნიერების ე. წ. რეფორმა ჩაატარა, თბილისელმა ქართველმა კაცმა, მოსწავლეთა წინაშე დათვალი „გაეგვი“ რომ ვერა და ვერ დაჩერა! ეს თქვენ არ გინახავთ? მაშინ რამდენი მოქმედი და ღირსეული მეცნიერი სამსახურიდან გაყარეს, „ჩაიხვეს“!

— მე მეცნიერი ვარ და ახლაც ვმუშაობ.
— მანვე „წყალგაუვლი“ საბუთი მომიტანა.

— რამდენი წიგნის ავტორი ბრძანდებით? — ვეკითხები მე.

— მე ტექნიკური დარგის მეცნიერი ვარ. შენ რამდენი გაქვს?

— ცამეტი. — აღარ დავუზუსტე, რომ რვა წიგნი გამოცემული მაქვს და ხუთი — გამოსაცემად გამზადებული. რომ 2007 წლიდან, რაც ლომიას ცოლის დაქვლევამ პოსტები დაიკავა და მე „ჩამიხვეს“, ყოველწლიურად თითო (უმეტესად სტელტანიან) წიგნს ვმეჭდავ. ამ დროს კი სამსახურში დატოვებული, მცირე გამოხატულების გარდა, ერთ და ორ სტატიას თუ „მოახლაფორთვებ“ ხოლმე.

— შენისთანგვს კომპენსაციები მოსწონთ და ლომიამ არ მოეწონებთ? — ავრძელებს იგი.

— რა შეუძია აქ კომპენსაციები?! რა მეცნიერია ბრძანდებით, მაგ ლოგოვასა და აზროვნების წესში ვეტყობათ. გაეცანით ლომიას ქონებრივ დეკლარაციას, გაზეთ „ასავალ-დასავალში“ რომ დაიბეჭდა, და ნახავთ: თავიდან რა ქონების პატრონი ბრძანდებოდა იგი (მისი მშობლები, ოჯახი) და რა ქონება იშოვა მინისტრობისას. საიდან?!

ამასობაში ავტობუსი ილიასა და აკაკის ძეგლთან მივიდა. რომ ჩავდიოდი, ჩემმა „ოპონენტმა“ მომადგა:

— რამდენი შვილიშვილი გყავს?
— იცი, ჩემმა ღორმა რამდენი გოჭი დაყარა?! — წავხუცივინე და მყისიერად მივახალე. ავტობუსში ხარხარი ატყდა.

პირის დარჩია

© საახალწლო პლიცინტარეზიუმი

ჩიტი დაბამახსოვრდით 2012 წელი და რას მოჰქვით 2013 წლისგან?

ივანე ჯაფარიძე, გეოლოგი და ჟურნალისტი, რადიოპროგრამა „ჩვენი საგანძურის“ ავტორი და წამყვანი: „2012 წელი დასამახსოვრებელი და მნიშვნელოვანი იმით იყო, რომ შეიცვალა ხელისუფლება არა რევოლუციით, ომით, სროლებით, არამედ მშვიდობიანად. ეს არის მნიშვნელოვანი.“

მომავალ წელს ველოდებით სიკეთეს. იმედი გვაქვს, რომ ქვეყანა გახდება სამართლიანი, კანონი იქნება უზენაესი და აქედან გამომდინარე, ყველაფერი თავის ნორმალურ კალაპოტში ჩადგება — განვითარდება ხელოვნება, კულტურა, მეცნიერება, რაც აუცილებელი და სასულდგმულოა ქვეყნისათვის.

ბელა შალვაშვილი, პოეტი და მთარგმნელი:

„2012 ჩემთვის ბედნიერი წელი იყო. მრავალი წლიანი შრომა ირანელმა დამიფასეს და შაჰ-ნამეს თარგმნისათვის მომანიჭეს ირანის ისლამური რესპუბლიკის საერთაშორისო პრიზი — წლის წიგნი. ამ ამბავმა ძალიან

ნამახალისა და მთელი წლის განმავლობაში შაჰ-ნამეს კიდევ 9 ათასი სტრიქონი ვთარგმნე. ასე რომ, ხელგავიანი მქონდა 2012 წელი. მინდა, რომ ჩემს ქვეყანას ხელგავიანი ჰქონდეს არა მარტო ეს წელი, არამედ — ხვარდნიელი და ბედნიერი ასწლეულები და ათასწლეულები.“

რას მოველი 2013 წლისგან? ქვეყნისთვის უკეთესსა და უკეთესს. ყოველ შემთხვევაში, ასეთი სურვილი მაქვს. ახალი ხელისუფლებისგან დიდი იმედი მაქვს, რომ საქართველო, მართლაც, მრავალსიკეთეს მოიმკის. კონკრეტულად — ძალიან დიდი იმედი მაქვს, რომ მწერლებს დაუბრუნდებათ მათი უძვირფასესი სასახლე — მწერალთა სახლი.

ჯუმბარ ჯიშარიანი, სპელეოლოგი-ჟურნალისტი:

„2012 წელი, განსაკუთრებით მისი ბოლო მეოთხედი ბედნიერი იყო არა მარტო ჩემთვის, არამედ ქვეყნის მოსახლეობის უმრავლესობისათვის.“

ვისურვებდი, რომ 2013 წელს მოსახლეობას უფრო რეალურად ეგრძნოს თავიანთი არჩევის სისწორე.

ვისურვებდი, რომ მომავალ წელს წყალტუბოს მღვიმე საქართველოში პოპულარულ ტურისტულ ობიექტად ქცეულიყოს.

© პრივატი

**როდესაც კახეთის მოსახლეობა
სასოწმარებისა და სარჩოს გარეშე
დარჩა, სააკაშვილი ბოტის, სტინგისა და
ბუზა კიკაბიძის კონსერტებს**

**პრეზიდენტის ფონდიდან აფინანსებდა
პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი 2004 წელს შეიქმნა და
დღემდე მის საქმიანობას „საქართველოს საბიუჯეტო კო-
დექსის“ 28-ე მუხლი განსაზღვრავს. 2005 წლამდე კანონ-
ში ეწერა, რომ პრეზიდენტისა და საქართველოს მთავრობის
სარეზერვო ფონდებიდან სახელმწიფო თანხებს გამოყოფს
ისეთი საგანგებო შემთხვევებისათვის, როგორიცაა ბუნებ-
რივი და სხვა სახის კატასტროფები და გაუთვალისწინებ-
ელი საგანგებო შემთხვევები, 2005 წელს ნაცემმა კანონში
ცვლილებები შეიტანეს და პრეზიდენტისა და მთავრობას სა-
შუალება მიეცათ დააფინანსონ „გაუთვალისწინებელი ხარ-
ჯები“. თუმცა, რა შედის გაუთვალისწინებელ ხარჯებში,
კანონში დაკონკრეტებულია არაა.**

ამის შემდეგ სარეზერვო ფონდების შესახებ კანონში
სისტემატურად შედიოდა ცვლილებები. იურისტების გან-
მარტებით ეს ცვლილებები ყოველთვის მიმართული იყო
ფონდების დაფინანსების, არეალის გაფართოებისკენ და
ამცირებდა მათ ანგარიშვალდებულებას, ნელ-ნელა გა-
უქმდა კონტროლის ყველა მექანიზმი. 2006 წლიდან სა-
ვალდებულო აღარ არის პრეზიდენტისა და მთავრობის
სარეზერვო ფონდების კვარტალური ანგარიშების პარ-
ლამენტისათვის წარდგენა. იმავე წელს კანონში შევიდა
ცვლილება, რომლითაც პრეზიდენტს მოუხსნეს ანგარიშ-
გება განხორციელებულ შესყიდვებზე. 2009 წელს კანონში
კიდევ ერთი ცვლილება შევიდა, რომლითაც პრეზიდენტს
ფონდიდან თანხების განკარგვაზე ყველანაირი შეზღუდ-
ვები მოეხსნა. მაგრამ, სააკაშვილის ეს არ ყოფილა, მას
მეტი თავისუფლება უნდოდა და კანონშიც შევიდა ცვლი-
ლება – კანონიდან ამოიღეს ის მუხლები, რომელშიც იყო
ჩამონათვალი იმისა, თუ რაში არ შეიძლებოდა სარეზერ-
ვო თანხიდან ფულის დახარჯვა.

იურისტ ლევან ალაფიშვილის განმარტებით, უკვე მოქ-
მედი კანონით, პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდიდან კონ-
ცერტების დასაფინანსებელი თანხების გამოყოფა კანონ-
დარღვევად არ აღიქმება, მაგრამ რეალურად საქმე გვაქვს
ბიუჯეტის თანხების არამიზნობრივ ხარჯვასთან.

მარტო გასულ წელს პრეზიდენტის ფონდიდან 1265743
ლარი გამოიყო ბათუმში კრის ბოტისა და სტინგის კონ-
ცერტების დასაფინანსებლად. მომღერალ ვახტანგ (ბუ-
ბა) კიკაბიძეს, პრეზიდენტის ფონდიდან დასავლეთ და აღ-
მოსავლეთ ევროპაში კონცერტების ჩასატარებლად 327
ათასი ლარის ეკვივალენტი დოლარი გამოეყო. იმავე ფონ-
დიდან 50 ათასი ლარი გამოიყო ლელა წურწუშიას 17
წლის შემოქმედების ალსანიშნავი ფილარმონიაში ჩატა-
რებული ღონისძიებისათვის. 200688 ლარი დაუჯდა
ფონდს „ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტე-
ტის“ ჭაღის დამზადება-დამონტაჟება.

387 ათასი ლარი დაჯდა საქართველოს დამოუკიდებ-
ლობის 20 წლისთავთან დაკავშირებით თბილისში სარეკ-
ლამო ბანერების განთავსება. სააკაშვილმა მესტიაში „უკ-
რაინული ახალი წელი საქართველოში“ ღონისძიების ჩა-
სატარებლად 66159 ლარი გამოყო. იმავე მესტიაში თა-
მარ მეფის ქანდაკების დადგმა 1.202 566 ლარი დაჯდა,

ამას ჰქვია პრეზიდენტის არაადეკვატურობა!

ხოლო თბილისში რიყზე აშშ ყოფილი პრეზიდენტის რო-
ლანდ რეიგანის ძეგლის დადგმა 133.959 ლარი დაჯდა.
სარეზერვო ფონდიდან 300 ათასი ლარით დაფინანსდა
საქველმოქმედო ფონდი „ხელოვნები თანადგომისათვის“.
ბათუმის შესახებ ვიდეო-კლიპ „ბესამე მუხოს“ შესაქმ-
ნელად 56 ათასი ლარი გახდა საჭირო. ბორჯომის ცენ-
ტრალური პარკის მიმდებარე ტერიტორიის რეაბილი-
ტაცია ერთი მილიონი ლარი დაჯდა, ხოლო ანაკლიის
ზღვის ზოლზე ბულვარის გაშენება 3 მლნ. ლარი მოხმარ-
და. საოპერო სპექტაკლის „ქეთი და კოტეს“ დადგმის რა-
ოდენობის გაზრდას 1250000 ლარი დასჭირდა. თბილისში
მოდის კვირეულის ჩატარებას – 165 ათასი ლარი.

სპეციალისტთა გაკვირვებას იწვევს სააკაშვილი ხელ-
გაშლილობა უშიშროების საბჭოს დაფინანსების კუთხით
გამოყოფილი 18201 669 ლარი, რომელთა მიზნობრიო-
ბა გაურკვეველია პრეზიდენტის ბრძანებით თანხა გამო-
ყოფილია სარემონტო სამუშაოებისათვის და ინფრასტ-
რუქტურის მოწყობისათვის.

ფონდიდან თანხების ფლანგვას პრეზიდენტი 2012 წელსაც აპირებდა

**საბაჰშვილმა პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდიდან საზო-
გადოებრივი აზრის კვლევისა და რეკომენდაციების შემუ-
შავებისათვის 638216 ლარი დახარჯა. 600 ათასი ლარი გა-
მოიყო ლაზიკაში საზღვიო ღონისძიებების ორგანიზებო-
ბისთვის. ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინის-
ტროს გამოყოფა 102405 ლარი ბრუნდ „ნიუ ჯორჯიას“ და-
საფინანსებლად, რათა მას მოეხდინა საქართველოში მო-**

სახლეობისა და უცხოელი ინვესტორების ინფორმირება
სარეკლამო მასალებით, ქვეყნის წარმატებით განვითარების
თაობაზე. 102 ათასი ლარი გამოიყო ჟურნალ „მარკის“ 37
ნომრის მთელ საქართველოს ტერიტორიაზე განთავსებო-
ბისათვის, სადაც იყო სლოგანი – „სააკაშვილი აღაშენებს სა-
ქართველოს“. ასევე რეკლამირებისთვის გაიხარჯა 82 ათასი
ლარი ბანერების შესაქმნელად და საქართველოს მასშტაბით
გასაგრილებლად. როგორც 2011 წელს, მიმდინარე წელ-
საც საზოგადოებრივი ფონდის „ხელოვნები თანადგომის-
თვის“ 300 ათასი ლარი გამოიყო. 460 ათასი ლარი გამო-
იყო ქუთაისში საქართველოს დამოუკიდებლობის დღის აღ-
სანიშნავი საზეიმო აღმშენებლობისათვის.

2012 წელი საპარლამენტო არჩევნების წელი იყო და სა-
აკაშვილს ახალა მოაგონდა რეგიონები და მათი ინფ-
რასტრუქტურა. ამისთვის ყველა რეგიონს გამოეყო
თანხები – სულ 30460 000 ლარი. თანხები გამოყოფილია
უცხოეთში ნაციონალების პიარის შესაქმნელად. გერ-
მანიაში საქართველოს საელჩოს დამხმარე სამუშაოების
ანაზღაურებას 22356 დოლარი მოხმარდა. საქართველო
აშშ-ის დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების
და ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობის აღდგენის დღის აღ-
სანიშნავ ღონისძიებებზე პრეზიდენტის ფონდიდან 205
ათასი ლარის ეკვივალენტი გამოეყო დოლარებში. ლო-
ნისძიებები ვაშინგტონსა და ლოს-ანჯელესში ჩატარდა.
გაეროში აფრიკის ქვეყნების და საქართველოს წარმო-
მადგენლების ჩვენთან ვიზიტი 205 ათას ლარი დაჯდა,
ხოლო გაეროში სხვადასხვა ქვეყნების და საქართველოს
მუდმივი წარმომადგენლის ვიზიტი – 283300 ლარი.

რაც შეეხება სხვადასხვა ღონისძიებებს. პრეზიდენტის
ფონდმა დააფინანსა კერძო პირთათვის ლემტოპების შე-
ძენა, ფიზიკურ პირთათვის ფინანსური დახმარებები 1000
ლარის ოდენობით ყოველ თვეში. და სხვა მეო-
რეხარისხოვანი საკითხები. საბოლოოდ პრეზიდენტის
ფონდმა წლეულს 9 თვის განმავლობაში გახარჯა 40980
ათასი ლარი. ამ მონაცემების საფუძველზე იურისტი ალა-
ფიშვილი ასკვნის, რომ თანხების არამიზნობრივმა ხარ-
ჯვამ, ის შედეგი მოიტანა, რომ როდესაც საჭირო იყო
თანხები კახეთში მოსახლეობის დასახმარებლად, ფონ-
დში ფული აღარ იყო.

იურისტ სოსო გალუმაშვილს ვერ გაუგია, თუ რა იყო
ბუბა კიკაბიძის უცხოეთში კონცერტებით ვოიაჟის მი-
ზანი. რა მიიღო საქართველომ ამ კონცერტებით. ეს არის
ჩვენი, გადასახადების გადამხდელთა ფული და ყველამ
უნდა ვიცოდეთ, რაში იხარჯება თანხები.

ექსპერტთა საერთო მოსაზრებით, ფონდების შეკვეცა-
შემცირებით პრობლემა ვერ მოგვარდა. ის საკანონმდებ-
ლო დონეზე უნდა გადაწყდეს. საბიუჯეტო კო-
დექსში უნდა შევიდეს ცვლილებები, რომლი-
თაც განიხილება არა მხოლოდ ლიმიტები, არა-
მედ ისიც, თუ რაში უნდა დაიხარჯოს ფულე-
ბი სარეზერვო ფონდებიდან.

აუდიტის სამსახური აწარმოებს როგორც
ფინანსურ ასევე ეფექტიანობის აუდიტს, ფინან-
სური აუდიტი ეს არის ბუღალტრული აღ-
რიცხვა. შესაბამისობის აუდიტი ეს არის კანონ-
თან შესაბამისობის თანხების ხარჯვა. ეფექტ-
ტიანობის აუდიტი კი არის სწორედ მიზნებია
და თანხების ეფექტურად ხარჯვა. კარგი იქ-
ნება თუ აუდიტის სამსახური (მოგელაძე და მი-
სი კოლეგები) ჩაატარებენ კვლევას და საზო-
გადოებას მოახსენებენ რამდენად ეფექტიანად
ხდებოდა თანხების ხარჯვა პრეზიდენტის სა-
რეზერვო ფონდიდან.

ზაზა ბილიშვილი

© ჯარიმები შემცირდა

საუბროსავლო გადასახადზე ფიქრი დაიწყო

**მთავრობა შემცირებისა და შეღა-
ვათების გზას ადგას. მოსახლეო-
ბისთვის ელექტროენერგიის გა-
იაფების შემდეგ ჯერი ბიზნესმე-
ნებზე მიდგა. მათთვის საჯარიმო
განაკვეთები იკლებს.**

**საკონტროლო-საღარიბო აპარა-
ტის გამოყენების წესების დარღ-
ვევისთვის 500-ლარიანი ჯარიმა
200 ლარამდე მცირდება. მთავრო-
ბამ პარლამენტს საგადასახადო კა-
ნონმდებლობაში შესატანი ცვლი-
ლებების პროექტით მიმართა, რო-
მელიც რიგ საკითხებთან ერთად
საგადასახადო კუთხით დაწესებუ-
ლი საწესდების შემცირებასაც ით-
ვალისწინებს. ეს საღარიბო აპარა-
ტებსაც ეხება.**

ამჟამად მოქმედი საგადასახად-
ო კოდექსით, მომხმარებელთან
ნაღდი ფულით ანგარიშსწორე-
ბისას, საკონტროლო-საღარიბო
აპარატის გარეშე მუშაობა ინ-
ვესს გადასახადის გადამხდელის
დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენო-
ბით. ქვეთარში ფაქტობრივად
გადახდილ ნაკლები თანხის
ჩვენება 500-ლარიანი ჯარიმის
საფუძველია. წარმოდგენილი
ცვლილებით კი, აღნიშნულ ქმე-
დებებზე დაწესებული 500-ლარი-
ანი ჯარიმა 200 ლარამდე მცირე-
დება.

უმნიშვნელო შესწორებაა გარ-
კვეული ტიპის საჯარიმო საწესდო-
ებში. ასე მაგალითად, დღესდღე-
ობით საქონლის ზედნადების გა-
რეშე ტრანსპორტირებისათვის
გათვალისწინებულია 1000 ლარის
ოდენობის ჯარიმა, ქმედების გან-
მეორებისას ჯარიმა კი 5 000 ლა-
რამდე იზრდება, ხოლო მომდევ-
ნო განმეორებაზე – 10 000 ლა-
რამდე. ახალი ცვლილების მიხედ-
ვით კი, ყოველ შემდეგ განმეორე-
ბაზე ფიზიკურ თუ იურიდიულ
პირს 5 000 ლარის ოდენობის ჯა-
რიმა გამოეწერება.

მთავრობა პარლამენტისგან სა-
გადასახადო კანონმდებლობაში
შეტანილი ცვლილებების პროექტ-
ის დაჩქარებული წესით გან-
ხილვას ითხოვს, რადგანაც ცვლი-
ლები სამომავლოდაც იქნება და
როგორც ჩანს, არცთუ უმნიშვნე-
ლო. საქართველოს ფინანსთა სა-

მინისტრო სულაც არ გამო-
რიცხავს, რომ ეკონომიკის ზრდის
გათვალისწინებით, გადასახადე-
ბის საპროცენტო განაკვეთები
შემცირდეს.

სხვათა შორის, მას შემდეგ, რაც
დაუბეგრავ მინიმუმზე დაიწყო სა-
უბარი, საზოგადოება ორად გა-
იყო: ოპოზიცია და ფინანსისტთა
ერთი ნაწილი საშემოსავლოს
კლებას უჭერს მხარს, ხელისუფ-
ლება და ეკონომისტთა მეორე ნა-
წილი ამჟამინდელ ინიციატივას.

აუდიტორული კომპანია „ბი-
დიოს“ ხელმძღვანელ ზურაბ ლა-
ლაზაშვილის თქმით, დაუბეგრა-
ვი მინიმუმის შემოღების ნაცე-
ლად საშემოსავლო გადასახადის
შემცირება ბიზნესს უფრო მომ-
გებიან სიტუაციაში ჩააყენებდა,
რადგან ამ შემთხვევაში შეღავა-
თი ყველაზე გავრცელებულია.
იგივე შეხედულების არის მოქა-
ლაქეთა ნაწილიც. ინტერაქტიუ-
ლი გამოკითხვების შედეგად 52%
უფრო ეფექტიანად საშემოსავ-
ლოს შემცირებას მიიჩნევს.

საფინანსო საბიუჯეტო კომი-
ტეტის თავმჯდომარე დავით
ონოფრიშვილი კი თვლის, რომ
ერთდროულად საშემოსავლო
გადასახადის შემცირება და და-
უბეგრავე მინიმუმის შემოღება
შეუძლებელია, რადგან ეს პირდა-
პირ ბიუჯეტის პრობლემას წარ-
მოშობს.

ონოფრიშვილის თქმით, დაუ-
ბეგრავე მინიმუმი მხოლოდ სა-

ციალურად დაუცველ დაბალშე-
მოსავლიან ფენას ეხება, რადგან
ის მხოლოდ წლიურად 6 ათასი
ლარის ქვევით შემოსავლის მქონე
ადამიანების ხელფასებზე
ვრცელდება. საშემოსავლო გადა-
სახადის შემცირებით კი, ონოფ-
რიშვილის თქმით, სარგებელს სა-

შუალო, მაღალი და მდიდარი ფე-
ნის წარმომადგენლები მიიღებ-
დნენ.

ასეა თუ ისე, მთავრობაში მაინც
ფიქრობენ საზოგადოებრივ გან-
წყობაზე. ჯერჯერობით მათ და-
უბეგრავე მინიმუმის შემოღება
დააკანონეს, მაგრამ არცთუ შო-
რეულ მომავალში, შესაძლოა, სა-
შემოსავლოს განაკვეთის კორექ-
ტირების საკითხიც დადგეს.

„2013 წლიდან სიახლე იქნება
ის, რომ საშემოსავლო გადასა-
ხადში დაუბეგრავე მინიმუმი
შემოგვაქვს, რაც იმას ნიშნავს,
რომ მოსახლეობის იმ ნაწილს,
რომელთა წლიური შემოსავალი
6 ათას ლარს არ აღემატება, შე-
საძლებლობა ექნებათ, ხელფა-
სის სახით მიღებული შემოსავ-
ლიდან 1 800 ლარზე გადახდი-
ლი საშემოსავლო გადასახადი
დაიბრუნონ წლის დასრულების

შემდგომ. სხვა ცვლილებები
2013 წლისთვის გათვალისწინე-
ბული არ არის, მაგრამ მნიშვნე-
ლოვანია, რომ ეკონომიკური
ზრდის გათვალისწინებით,
ჩვენც მომხრე ვართ, რომ გადა-
სახადები შევამციროთ“, – გა-
ნაცხადა ფინანსთა მინისტრმა
ნოდარ ხადურმა.

გიორგი ბაძაური

საახალწლო პლიცინტარეზი

ჩიტი დაბაჟსსოპრით თაპი 2012 წელსა და რას ელით 2013 წლისა?

08 ურემა 2012 წელი, რომელიც მნიშვნელოვანი იყო როგორც ქართველი სპორტსმენებისთვის, ისე მთლიანად ქვეყნისთვის. რას ფიქრობენ და როგორ აფასებენ სპორტის კაცები განვლილ 12 თვეში განვითარებულ მოვლენებს, ამის თაობაზე ზოგიერთი ათლეტის შთაბეჭდილებებიდან გაიგებთ: შოთა საბარაძე, ოლიმპიური ჩემპიონი, პარალმენტი: დაუფლავად გეტყვით – 2012 წლის პირველ ოქტომბერს საქართველო გარდაჩა – მოვიდა ხელისუფლება, რომელსაც თავისი ხალხი და ქვე-

ყანა უყვარს. ჩვენთან მცხოვრები ყველა ეროვნების წარმომადგენელი სულ მალე იგემებს საკუთარი არჩევანის ნაყოფს. მე ამაში ღრმად ვარ დარწმუნებული. პირადად ჩემთვისაც მნიშვნელოვანი იყო ეს წელი – საკანონმდებლო ორგანოში ამირჩია ხალხმა და მეტი შანსი მომეცა, ერის კეთილდღეობაში ჩემი წვლილი შევიტანო. პარალმენტის სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე ვარ. ასე რომ, ისევ ჩემს საყვარელ საქმეს ვემსახურები და სპორტს პარალმენტთან დავეხმარები. იცით, რომ კანონი სპორტის შესახებ 1996 წელს მიიღეს. მას შემდეგ ბევრმა წაყლა ჩაიარა, ბევრი რამ შეიცვალა. 2013 წელს სპორტის სამინისტრო შემოვა პარალმენტში ინიციატივით და ახალ კანონზე ვიმუშავებთ. უკვე მიმდინარეობს წინასწარი სამუშაოები, ყოველდღიურად

ვხვდებით ფედერაციების წარმომადგენლებს, რომ მათი აზრი მაქსიმალურად გავითვალისწინებთ. კიდევ ერთი მტკიცეული საკითხი გვექნება მოსაგვარებელი სასწრაფოდ: წინა მთავრობამ უსამართლოდ გააუქმა სპორტის აკადემია. უკვე მიღებულია ისეთი დოკუმენტები, რომლის საფუძველზეც 2013 წელს სპორტის უნივერსიტეტი გაიხსნება და მწვრთნელების, მსაჯეებისა თუ სპორტის მასწავლებლების მომზადებაში დეფიციტი აღარ გვექნება.

ლავა შავდათუაშვილი, ძიუდოში ოლიმპიური ჩემპიონი: თავი ვერ კიდევ სიზმარში მგონია. ის იყო, წლებულს უფროსებში გადავიდი და ძნელად თუ დაიჯერებდა ვინმე, რომ ლონდონის ოლიმპიადის საგზურს მოვიპოვებდი. ევროპის ჩემპიონატზე მესამე ადგილი დავიკავე, მერე სალიცენზიო ქულების მოვაგროვე და, რაც მთავარია, ბრიტანეთის დედაქალაქში ქომაგების გახარება შევძელი – ოლიმპიური ჩემპიონი გახვდი. ლონდონის ტატამზე ყველა წარმატება მნიშვნელოვანია, მაგრამ განსაკუთრებით ფავორიტთან – იაპონელ მეტოქესთან გამარჯვებამ გამახარა და კვარცხლბეკზე ასასვლელად დამატებითი მუხტი მომცა. ჯერ ბოლომდე ვერც გამითავისებია, რომ ოლიმპიური ჩემპიონი ვარ. მართალია, ასეთი რანგის ტიტული, მართლაც, შეუდარებელია, მაგრამ უფრო დიდ ჯილდოდ ხალხის სიყვარული მიმაჩნია, რომ

მელსაც ყოველდღიურად ვგრძნობ. 2012 წელი ჩემი ქვეყნისთვისაც მნიშვნელოვანი იყო. ახლა ბევრი რამ იცვლება და მაჯერა, რომ ყველაფერი ხალხის საკეთილდღეოდ იქნება.

გამამარუ (თიბიშვარა ჯუდე-ლი), სუმოისტი: 2012 წელი ჩემთვის წარმატებით დაიწყო – იანვრის ბაშოზე 12 ორთაბრძოლა მოვიგე და „პატარა ჩემპიონის“ წოდებაც დავიმსახურე, კომუსუბოპაც მომანიჭეს, მაგრამ შემდეგ შეჯიბრებაზე მხარი დავიზიანე და საკუთა-

რი შესაძლებლობების ბოლომდე გამოვლენას ვერ ვახერხებდი. ნოემბერში მაინც შევძელი, ასპარეზობის დადებითი ბალანსით დასრულება, ამიტომ მეშვიდედანი მეოთხე მაგაშირამდე დავწინაურდი. ჩემთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი და სასიხარულო მაინც ის იყო, რომ საქართველოში პოლიტიკური ცვლილებები დემოკრატიულად და ცივილიზებულად მოხდა. მართალი გითხრათ, წინა წლებში ისეთი უსიამოვნო ფაქტების მომხრენი ვიყავით, რომ ერთგვარ შიშს ახლაც ვგრძნობდი, მაგრამ, საბედნიეროდ, ყველაფერი კარგად დასრულდა, რაც გადაწყვეტილ მომენტი იყო. იაპონელებსაც, რომლებიც ახლა ჩვენს ქვეყანას ბევრად უკეთ იცნობენ, მიაჩნიათ, რომ საქართველო დემოკრატიულად ვითარდება, რაც, ცხადია, სიკეთეს მოგვცოდა.

ვაჟა დანელია

ალიარება

სეოკ-ის რჩეულნი

საბარტმელოს ეროვნულმა ოლიმპიურმა კომიტეტმა 2012 წლის 10 საუკეთესო სპორტსმენი დაასახელა. გათვალისწინებული ვინაობას: ლავა შავდათუაშვილი (ძიუდო, ლონდონის ოლიმპიური ჩემპიონი), დავით მოძმანაშვილი, გლადიმერ სინჩეაშვილი (ორივე-თავისუფალი ჭიდაობა, ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის მედალოსნები), რევაზ ლაშვი (ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა, ოლიმპიადის მეორე პრიზიორი), დავით მარსაგიშვილი, გიორგი გოგუშვილი (ორივე-თავისუფალი ჭიდაობა, ოლიმპიადის ბრინჯაოს პრიზიორები), მანუჩარ ცხადაია (ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა, ოლიმპიადის მესამეადგილოსანი), გარლამ ლიპარტელიანი (ძიუდო, ევროპის ჩემპიონი), ელენე გედევანიშვილი (ფიგურული სრიალი, ევროპის ბრინჯაოს პრიზიორი), მამუკა გორგოძე (მორაბე).

შეგახსენებთ, რომ ტატამის გორელ დიდოსტატს ტრადიციულ გამოკითხვაში უპირატესობა ქართველმა სპორტულმა ჟურნალისტებმაც მიანიჭეს. მათვე განვლილი სეზონის უძლიერეს გუნდად ჩვენი ქვეყნის კალათბურთელ ვაჟთა ეროვნული ნაკრები მიიჩნის.

ლავა დიდა

ჭადრაკი

ხუთიული სნოხილია

საბარტმელოს საჭადრაკო ჩემპიონატის პირველი ლიგის გამარჯვებული დავით ლომსაძე (2343) გახდა, რომელიც ბოლო ტურში თეთრი ფიგურებით გიორგი ნიკოლაიშვილს (2275) დაუხვდა და 7 ქულა მოაგროვა. მან დამატებითი მაჩვენებლებით დავით ბენიძეს (2518) აჯობა, რომელმაც მე-9 ტურში შავებით ზურაბ ჯავახიძეს (2446) სძლია.

უმაღლესი ლიგის კიდევ 3 საგზური დავით ჯოჯუამ (2545), გიგა ყუფარაძემ (2484) და გაიოზ ნიგალაძემ (2457) მოიპოვეს, რომელთა აქტიურობა 6.5-6.5 ქულა გახლდათ. დასკვნით ტურში ყუფარაძემ და ნიგალაძემ ყაიმი გააფორმეს, ხოლო ჯოჯუამ თეთრი ფიგურებით ოთარ ჯირკვალიშვილს (2252) სძლია.

ვიტალი ჯაფარიძე

თანამშრომლობა

რაგბის კავშირის და UNICEF-ის ახალი პრეზენტაციის პროექტი

წელს ივნისში, ლონდონში, საქართველოს რაგბის კავშირისა და UNICEF-ის პირველი ერთობლივი პროექტის პრეზენტაცია გაიმართა, რომელიც აფხაზის არასრულწლოვანთა დანერგულებაში სორცეიდება. პროექტმა საერთაშორისო კონკურსზე „სპორტს მიღმა“ (Beyond Sports Award) დაიბრუნა, რის ნება დაიმსახურა, რის

შედეგად გადამწდა, რომ UNICEF კიდევ უფრო გააღრმავებდა თავის ურთიერთობას საქართველოს რაგბის კავშირთან.

სწორედ ამ მიზნით, 26 დეკემბერს შევარდენის სანაკრებო ბაზაზე საქართველოს რაგბის კავშირის განვითარების ჯგუფი შეხვდა საქართველოში UNICEF-ის თბილისის ოფისის წარმომადგენელს, დავით ლვინერას.

შეხვედრაზე განიხილეს UNICEF-ისა და საქართველოს რაგბის კავშირის შემდგომი თანამშრომლობის საკითხები. გადაწყდა, რომ სრულყოფილი მონაწილეობა მიიღეს UNICEF-ის პროექტში, რომელიც ბავშვებზე ძალადობის წინააღმდეგ არის მიმართული.

დაისახა კონკრეტული სამოქმედო გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს სკოლის განვითარების ჯგუფის წევრების მიერ სპეციალური ტრენინგების გაკლას და შემდგომ მათ აქტიურ მონაწილეობას ძალადობის მსხვერპლ და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა სოციალური რეაბილიტაციის პროექტებში.

გიორგი შოთაძე

საზონის ფინიშა

ჩვენი გუნდი ხელჩართულ ბრძოლაში მსოფლიო თასის მფლობელია

თურქეთის ქალაქ ტრაპიზონში, საბრძოლო ხელოვნებათა მსოფლიო კონფედერაციის ორგანიზებით, ამ დღეებში ჩატარდა მსოფლიო თასის გათამაშება საბრძოლო ხელოვნების რამდენიმე სახეობაში.

15 ქვეყნის წარმომადგენლებმა კარატეში, აიკიდოში, ჯიუჯიცუში, კიკბოქსინგში, სანდასა და ხელჩართულ ბრძოლაში იასპარეზეს. განსაკუთრებით მძიმე ბრძოლები ხელჩართულ ბრძოლასა და სანდაში გაიმართა, რადგან აქ დარტყმის ტექნიკასთან ერთად, დასაშვებია ჭიდაობის ფანდების გამოყენება. ხელჩართულ ბრძოლაში შეხვედრები წარიმართა როგორც დგომში, ისე ჩოქბჯენში. კარატეში საქართველოს ღირსებას შოტოკანის ქართველი წარმომადგენლები იცავდნენ. ხელჩართულ ბრძოლაში საქართველო ორი ნაკრებით – ხრიდოლის ეროვნული ფედერაციისა და შერეული ორთაბრძოლების ფედერაციის გუნდებით იყო წარმოდგენილი.

ამასთან, ხრიდოლის ფედერაციამ სამივე ასაკობრივ ჯგუფში გამოიყვანა მონაწილეები. ხელჩართულის გარდა, ხრიდოლის რამდენიმე მეტოქე სანდას და კიკბოქსინგის ჩემპიონატშიც იასპარეზა.

ხელჩართულ ბრძოლაში უფროსებს შორის პირველი ადგილები დაიკავეს გიგა გელაშვილმა და ზურაბ ჯოჯუამ (იგი ჯერ მხოლოდ 17 წლისაა).

ზურაბმა სანდას წესებითაც იჩიუბა და 18 წლამდე ასაკის მეტოქეებს შორის თასს აღნიშნულ სახეობაშიც დაუფლა. წლებულს ამ სპორტსმენმა უფროსებს შორის საქართველოს ჩემპიონობა კონტაქტურ კარატეშიც მოიპოვა.

იგი ბოლო სამი წლის განმავლობაში საქართველოს ჩემპიონი, საქართველოსა და ევრაზიის თასის მფლობელი, საერთაშორისო ტურნირების გამარჯვებულია სანდასა და კიკბოქსინგში. არის აგრეთვე კავკასიისა და ევრაზიის თასის მფლობელი ხელჩართულ ბრძოლაში.

ხელჩართულ ბრძოლაში ხრიდოლის გუნდიდან 18 წლამდე მეტოქეებს შორის გა-მარჯვებულები არიან: გოგიტა ბარბაქაძე, ნიკა ჭიკაიძე, ვალერი ლოლიჯაშვილი, ბექა გოგალაძე. 16 წლამდელებში: ნიკოლოზ ბუჭუკური, პაპუნა ნეფარიძე, ვაჟა ნიშტაური, გიორგი ნატროშვილი, ოთარ ლუარსაბიშვილი, ვეფხვია ჭინჭარაული.

ხრიდოლში დიდებს შორის მეორე ადგილი დაიკავა ბადრი შუბითიძემ, ჭაბუკებში – გიორგი როსტიაშვილმა.

სანდას ხალხში მსოფლიო თასისთვის იბრძოლა შვიდმა ხრიდოლიონმა. უფროსებს შორის ომარ ნაროზაულმა, მიუხედავად იმისა, რომ სიცხიანმა იასპარეზა, ნახევარფინალში აშკარა უპირატესობით დამარცხა ირანელი მეტოქე, ფინალში კი საჯარიმო ქულით დამარცხდა აზერბაიჯანელ მეტოქელთან და მეორე ადგილი დასჯერდა.

მესამე ადგილი დაიკავა ბადრი შუბითიძემ. ჭაბუკებში თავიანთ ნონებში იპირველეს აგრეთვე ბექა გოგალაძემ და რომან ხუნდაძემ. ეს 16 წლის სპორტსმენი ყველაზე ტიტულოვანია ხრიდოლის ისტორიაში. თურქულ ხალხაზე ის მსოფლიო თასის მოპოვებამდე თითქმის ყოველწლიურად იმარჯვებდა ეროვნულ ჩემპიონატში.

გარდა ამისა, ხუთჯერ გახდა სანდაში საქართველოს ჩემპიონი და ორჯერ თასის მფლობელი, ორჯერ მოიპოვა ევრაზიის თასი სანდაში და ერთხელ ხელჩართულ ბრძოლაში. ასევე ხელჩართულ ბრძოლაში ოთხჯერ მოიპოვა კავკასიის ჩემპიონის ტიტული, მრავალჯერ გაიმარჯვა კიკბოქსინგში შინ თუ საერთაშორისო ტურნირებში. შარშან სტამბოლში ევრაზიის საბრძოლო ხელოვნებათა ოლიმპიადაზეც ჩემპიონი გახდა. არის თბილისის პრიზიორი ძიუდოში და სამწუხაროდ, ორგანიზატორთა შეცდომის გამო ვერ მოახერხა ეჭიდავა საქართველოს პირველობაზე.

ტრაპიზონის ხალხაზე სანდას ჩემპიონატში მეორე საპრიზო ადგილი დაიკავა გოგიტა ბარბაქაძემ, მესამე – ნიკოლოზ გუმბერიძემ. ხრიდოლის ერთმა მეტოქელმა ვეფხვია ჭინჭარაულმა, ხელჩართულის გარდა, ლ-1 წესებითაც იჩიუბა და აქაც პირველი ადგილი დაიკავა.

საბოლოო ჯამში, საქართველოს ხრიდოლის გუნდმა საუკეთესო შედეგი აჩვენა და მსოფლიო თასს ღირსეულად დაუფლა.

მანუჩარ გიორგაძე

© სახალხო პოლიტიკური

ჩემი დაბადების დღით 2012 წელს და რას ელით 2013 წლისგან?

მზია ლომიძე, თბილისის მე-10 საჯარო სკოლის პედაგოგი:

2012 წელი ჩემთვის და ბევრი პედაგოგისთვის მეტად რთული იყო. მართალია ჩვენს სკოლაში და პირადად ჩემზე არ ყოფილა პოლიტიკური ზეწოლის ფაქტები, მაგრამ ჩვენ ყველანი ვხედავდით, რაც ხდებოდა საქართველოში, ფაქტურად სასწავლო პროცესები ჩაშლილი იყო. გადაწყვეტილებად მიჩვენებოდა ის უაზრო და არაფრისმოცემი ტრენინგები, რომლის გამოც უამრავი პედაგოგი ცდებოდა თავის საქმეს და ნაკლები დრო რჩებოდა აღსაზრდელებთან სამუშაოდ. მართლაც ნათელი წერტილი და უდიდესი მოვლენა იყო ხალხის ნებისა და სამართლიანობის გამარჯვება, რაც ოქტომბრის არჩევნებით დაგვირგვინდა.

ბაჩნაძე იმედი, რომ მიმდინარე ცვლილებები საგანმანათლებლო სივრცეში პედაგოგებს ძველებურ

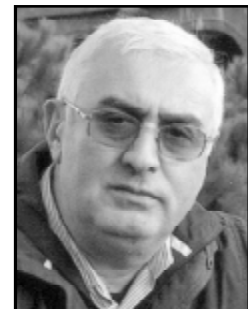

სახელსა და ავტორიტეტს დაუბრუნებს. საგანმანათლებლო სისტემის აპოლიტიზაცია მეტ საშუალებას მოგვცემს, რათა ჩვენი გამოცდილება მთლიანად მოვახმაროთ ახალგაზრდების აღზრდას. იმედი, რომ ცვლილებები ჩვენს სოციალურ უზრუნველყოფაზეც აისახება, რაც პედაგოგს ნაკლებ საფიქრალს გაუჩენს იმიტომ, თუ როგორ არჩნის ოჯახი. თუ ყველა დაპირება დროულად და ხარისხიანად შესრულდა, საგანმანათლებლო სფერო მართლაც საუკეთესო იქნება საქართველოში.

მალხაზ დოლიძე, პურის მრეწველთა კავშირის თავმჯდომარე:

2012 წელი, ჩვენთვის მენარმეებისთვის, ძალიან რთული იყო საგანმანათლებლო ვალდებულებების მხრივ. მხედველობაში მაქვს ანგარიშსწორების ფორმები, რისი ცვლილებებიც ისე სწრაფად ხდებოდა, რომ მენარმეებს კაბალურ მდგომარეობაში აყენებდა. ჩვენს საქმიანობაზე უარყოფითად

აისახებოდა ისიც, რომ არავითარი ალტერნატივა არ გვქონდა ფქვილის შეძენისას არც ფასში და არც ხარისხში, რაც უარყოფითად აისახებოდა ჩვენს საქმიანობაზე. ეს პირდაპირი ზეწოლა და ხელის შეშლა იყო ჩვენი დარგის მენარმეებზე.

დასამახსოვრებელი და დედებითი იყო დემოკრატიული და სამართლიანი არჩევნები, რამაც საქართველოს მოსახლეობას იმედი ჩაგვისახა და სამართლიანობის ზეობის განცდა გაგვიჩინა.

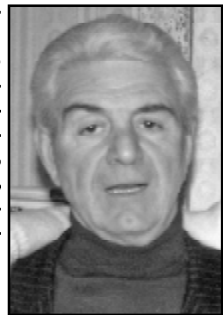
დოლიძე იმედი, რომ მიმდინარე ცვლილებები 2013 წელს. საქართველოსთვის ეს წელი ყოფილიყოს საუკეთესო.

ქართველი მენარმეები ვისურვებდით სამეწარმეო გარემოს გაუმჯობესებას, საგანმანათლებლო კოდექსიდან ნაღმების ამოღებასა და მარტივ და გასაგებ ბიზნეს წესების შემოღებას. ქართველი მენარმეები ყოფილიყვნენ წარმატებული და უფრო მეტი მრავალფეროვანი ადგილზე დამზადებული პროდუქტის გამოჩენილიყოს საქართველოში.

უზნაძე ჩოხახიძე, პენსიონერი, ინდემწარმე:

ბასსული წელი როგორც ჩემთვის, ასევე თავს უფლებას მივცემ და ვიტყვი, რომ საქართველოს მოსახლეობის უმეტესობისთვის, დასამახსოვრებელი იყო იმით, რომ ხალხის ნებით ბოლო მოეღო ტირანიას, უსამართლობასა და განუკითხაობას. ამ სიხარულმა ძალიან ბევრი უარყოფითი პირადული გადაფარა.

მომავალი წელი იმედი, მშვიდი და ნორმალური იქნება. ხალხს იმედი გაუჩნდა. უამრავი პრობლემა, რომელიც ნაცემობაობამ დაგვიტოვა მოსაგვარებელია. ამას კი დრო სჭირდება და ერთი ხელის მოსმით არ მოგვარდება. მთავარია მოთმინება.

© დაუშტაბა

ჩვენი გაზეთის 28 დეკემბრის ნომრის მე-5 გვერდზე დაბეჭდილ მარიამ ლორთქიფანიძის ინტერვიუში „ქართველი ისტორიკოსებს საინფორმაციო ომი არ წაგვიგია...“ დაშვებულია ტექნიკური შეცდომები: მე-

სამე სვეტის პირველი აბზაცის პირველ სტრიქონში უნდა იყოს – „X საუკუნის ცნობილი ქართველი საეკლესიო მოღვაწე“, ასევე მე-5 სტრიქონში – „ე. ი. უკვე X საუკუნეში, მათთვის სადავო დროზე ბევრად ადრე...“

სსმპა

დალი ფორჩხიძე

საქართველოს ონკოლოგიის ნაციონალური ცენტრის ადმინისტრაცია და თანამშრომლები ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა რადიაციული ონკოლოგიის დეპარტამენტის ექიმი **დალი ფორჩხიძე**, შესანიშნავი ექიმი, გულისხმიერი მეგობარი, სამი ვაჟის დედა და მრავალი შვილიშვილის ბებია. მისი ნათელი ხსოვნა მარად დარჩება ჩვენს გულში.

რადიაციული ონკოლოგიისათვის ეს მძიმე წელიწადი ასევე მძიმედ სრულდება ძვირფასი დალი ფორჩხიძის გარდაცვალების გამო.

იგი დაიბადა 1955 წელს. საშუალო სკოლის დამთავრების შემდეგ მან სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტში, რომლის დამთავრების შემდეგ მუშაობა დაიწყო ონკოლოგიის სამეცნიერო ცენტრში და სიცოცხლის ბოლომდე უანგაროდ ემსახურა ონკოლოგიურ პაციენტებს. თავად მძიმე ავადმყოფი, დალი ყოველთვის ახერხებდა თავისი პაციენტებისათვის მოეძებნა დამამხმარებელი და გამამხმარებელი სიტყვები, საკუთარი მაგალითით ეჩვენებინა როგორი შემართებით უნდა იბრძოლოს ონკოლოგიურმა პაციენტმა სიცოცხლისათვის.

ასევე უანგარო, თბილი და მოსიყვარულე დედა და ბებია იყო საკუთარი შვილებისა და შვილიშვილებისათვის. ყოველთვის მნიშვნელოვანი და სასიყვარულო ადამიანი იყო ახლობლებსათვის და პაციენტებისათვის, ყველას უნაწილებდა საკუთარ სიყვარულს და კეთილშობილებას.

ყველას გული დასწყვიტა დალის გარდაცვალებამ, მაგრამ მისი ხსოვნა ყოველთვის სავსე იქნება ამ შესანიშნავი ადამიანის სიკეთითა და სიბოლოთი.

მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მიწა, ძვირფასო მეგობარო.

გარდაიცვალა რადიაციული ონკოლოგიის დეპარტამენტის ექიმი

დალი ფორჩხიძე

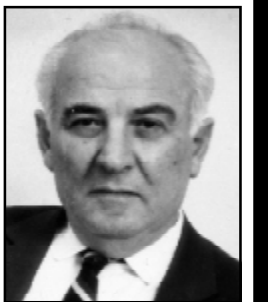
პანაშეიდი 28, 29 XI, 16 სთ. გამოსვენება 30 XI, 14 სთ. მისამართი: ვაჟა-ფშაველას II კვარტ. 35 კორპ. ბინა 3.

მეუღლე ჯულიეტა, შვილები ნინო, გია, რძალი ლია ალთუხაშვილი, სიძე ვაჟა მალნარაძე, შვილიშვილები სოფო, სოლომონი, გიორგი, ანი, შვილთაშვილები ნიცა, თამაზი, ძმა ემზარ ტურძელაძე ოჯახით, ცოლისდა ციური მიქიაშვილი ოჯახით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

ბოლქოძე ირემიას ძე

ბურძალაძე

პანაშეიდი 30, 31 XI, 17 სთ. დაკრძალვა 01, 14 სთ. მისამართი: ქ. თბილისი, სულხან ცინცაძის ქ. №54 (ყოფილი საბურთალოს ქ. №46 ანტონ მარტყოფელის გვ. შესასვლელთან).

სსიპ „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“ აცხადებს ღია კონკურსს აკადემიური თანამდებობის დასაკავებლად

სსიპ „ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი“ (შემდგომში – უნივერსიტეტი/ბსუ) აცხადებს ღია კონკურსს **2013 წლის 13 სექტემბრამდე** ვადით განათლებისა და მეცნიერებათა ფაკულტეტზე აკადემიური თანამდებობის (ქართული ლიტერატურისა და ფოლკლორის მიმართულებით ასოცირებული პროფესორი) დასაკავებლად.

დეტალური ინფორმაცია კონკურსთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე განთავსებულია უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე: www.bsu.edu.ge.

I. განცხადებების მიღებისა და კონკურსის ჩატარების ვადები
კონკურსში მონაწილეობის მსურველთათვის დამატებითი ინფორმაციის გაცემა, განცხადებებისა და საბუთების მიღება იწარმოებს საპროცედურო კომისიის მიერ **2013 წლის 28 იანვრიდან 5 თებერვლამდე**, ყოველდღე (დასვენების დღეებისა და შაბათ-კვირის გარდა), 10:00 საათიდან 15:00 საათამდე, შემდეგ მისამართზე: ქ. ბათუმი, ნინოშვილის ქ., №35, ოთახი №221, ტელ.: 27 63 94.

კონკურსი ჩატარდება 2013 წლის 7 თებერვლიდან 11 თებერვლის ჩათვლით, ხოლო შედეგები გამოქვეყნდება **არაუგვიანეს 2013 წლის 11 თებერვლისა** შესაბამისი ფაკულტეტის საინფორმაციო დაფაზე და უნივერსიტეტის ვებ-გვერდზე: www.bsu.edu.ge.

კონკურსში გამარჯვებულ პირებთან შრომითი ხელშეკრულებები გაფორმდება **2013 წლის 15 თებერვლიდან**.

II. საკონკურსო პირობები

2.1. კონკურსის ძირითადი პირობები:

ა) ასოცირებულ პროფესორად შეიძლება არჩეული იქნას დოქტორის აკადემიური ხარისხის, ან მასთან გათანაბრებული სამეცნიერო ხარისხის მქონე პირი, რომელსაც აქვს სამეცნიერო-პედაგოგიური მუშაობის არანაკლებ 3 წლის გამოცდილება;

ბ) კონკურსში მონაწილეობის მსურველმა შესაბამის საკონკურსო კომისიაში უნდა წარადგინოს:

ა) სათანადო ფორმით შედგენილი და ხელმოწერილი განცხადება და ანკეტა (ფორმები გაიცემა საპროცედურო

კომისიის მიერ), აგრეთვე, მათში წარმოდგენილი ინფორმაციის დამადასტურებელი დოკუმენტაცია: დიპლომი, სერტიფიკატი, მოწმობა, სიგელი, ცნობა და ა.შ. (დედანი ან ნოტარიულად დამოწმებული ასლი და ქსეროასლი);

ბ) პირადობის მოწმობა (დედანი და ქსეროასლი);

გ) 2ც ფოტოსურათი, 3X4.

დ) დარგის სწავლებისა და სამეცნიერო კვლევის კონცეფცია სწავლების სამივე დონეზე;

ე) ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში წაკითხული სალექციო კურსების ჩამონათვალი – ძირითადი კურსის სილაბუსი;

ვ) ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში შესრულებული საუკეთესო სამეცნიერო ნაშრომი;

III. კონკურსში მონაწილეთა შეზღუდვა

3.1. კონკურსზე არ დაიშვება პირი, რომელსაც უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებაში აკადემიური თანამდებობის დაკავება შეზღუდული აქვს მოქმედი კანონმდებლობით.

IV. კონკურსის ჩატარების წესი

4.1. კონკურსი ჩატარდება „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის, უნივერსიტეტის წესდებისა და ბსუ-ს წარმომადგენლობითი საბჭოს 2010 წლის 15 მარტის №01 გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური პერსონალის სამსახურში მიღების წესის“ შესაბამისად, რომელსაც კონკურსანტი გაეცნობა საპროცედურო კომისიებში და ბსუ-ს ვებ-გვერდზე.

4.2. შესაბამისი დოკუმენტაციის წარმოდგენის შემთხვევაში აკადემიურ თანამდებობაზე ასარჩევი კანდიდატის გამოსავლენად გაითვალისწინება, აგრეთვე:

ა) პროფესიული, საბაკალავრო, სამაგისტრო/სარეზიდენტო და სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამების, სასწავლო კურსების, სალექციო კურსების, მოდულების ხელმძღვანელობა, მონაწილეობა (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

ბ) თანამედროვე სასწავლო პროგრამების ჩამოყალიბება და განვითარება: ელექტრონული სალექციო კურსების მომზადება და დანერგვა; კვალიფიკაციის ამაღლების კურსების მომზადება და დანერგვა; კვალიფიკაციის ასამაღლებელი სპეციალური ტრენინგების გაგება; საგანმანათლებლო პროგრამის ჩამოყალიბებაში მონაწილეობის მიღება (კურსულაღმის კომიტეტის წევრობა) (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

გ) სასწავლო პროცესისა და კვლევისათვის სახსრების მოძიების გამოცდილება (სასწავლო და სამეცნიერო გრანტები, საერთაშორისო პროგრამები) (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

დ) ბოლო 5 წლის განმავლობაში დაცული სამაგისტრო ნაშრომების ხელმძღვანელობა და დაცული დისერტაციების ხელმძღვანელობა, კონსულტანტობა;

ე) დისერტაციის ოპონირება (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

ვ) კონკურსანტის მიერ ბოლო 5 წლის განმავლობაში გამოქვეყნებული ნიშნები (სახელმძღვანელოები, მონოგრაფიები, საცნობარო ლიტერატურა) და სამეცნიერო პუბლიკაციები;

ზ) ნიშნების (კრებულიები/ჟურნალების) რედაქტორობა, რეცენზენტობა და რედაქციის წევრობა (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

თ) პატენტი (საავტორო მოწმობა) (ბოლო 5 წლის განმავლობაში);

ი) ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში სამეცნიერო კონფერენციების (სიმპოზიუმები/კონგრესები/სესიები) ორგანიზება/მონაწილეობა;

კ) საკონკურსო მიმართულების შესაბამისი პედაგოგიური და სამეცნიერო-კვლევითი კომპეტენციების დამადასტურებელი სხვა აქტივობები (ბოლო 5 წლის განმავლობაში).

4.3. აკადემიურ თანამდებობაზე ასარჩევად გათვალისწინებული იქნება, აგრეთვე, პირის პროფესიული კვალიფიკაცია და უნარ-ჩვევები, მისი კომპეტენციისა და პიროვნულობის შესაბამისობა საკონკურსო თანამდებობასთან.

სსიპ – ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აკადემიური სააჟო

© პოეზია

მთავარი ოცნება

I
ოცნების ფართო შარას გაყვები,
ღრუბლებს განდევნის გუმბათზე სვალ მზე,
გამოაღვიძა სიომ ჭადრები,
ერთობისათვის ვილოცებ სვალზე.

გულს მიძგერებენ სისხლის ზვირთები,
არ მიცხოვრია ამაოდ ჭარმაგს,
სიკეთეს დავთეს, სანამ ვიქნები,
არ დავუკარგავ წინაპრებს ამაგს.

სიმართლისათვის ვიბრძოლე, ვიბრძვი,
მახარებს მართალ კაცთა სიმრავლე,
ფუძედ ვერ გახდი სიბრყველს სიბრძნის,
ნაგავს ნაპირზე რიყავს მდინარე.

ის, ვინც ჭაობის ლაფში იცოცხებს,
არ დაგვინდობს და ოქროზე გაგცვლის,
მე რა ვუთხარი ისეთ სიცოცხლეს,
თუ არ გვერქმევა სახელი კაცის!

II

არ მიძებნია ოქრო და ვერცხლი,
მომაველის იმედს ვქარგავ რითმებით,
ასეთი ვარ და ვერავინ შემცვლის,
მამულზე ფიქრით, ლოცვით ვინთები.

უსასრულოა ოცნების სივრცე,
ცხოვრება დღის და ღამის ომია,
საქართველოსთვის გულს ჯალათს მივცემ,
მისი ტკივილი ჩემი მგონია.

ზეცა კრიალებს ღრუბლების ზემოთ,
ქვემოთ ნისლების ამაღა ტირის,
თუ არ გაუგებ სიმწარეს გემო,
ველარ შეიგრძნობ სიამეს ტკბილის.

დრომ ვერ წაშალა ცოდვა კანის,
სული შეურყვნა ევას მაცდურმა,
ადამიანის მოდგმას რა ელის?
შუღლის მორევი ჯერ ვერ გაცურა.

არ დაიღვრა მიზეზი ომის,
თუ არ დაფიქრდი, თუ არ დადინჯდი,

სიძულვილსა და
სიყვარულს შორის
დარჩენილია ერთი
ნაბიჯი.

მტრობა ერს თიშავს და
მამულს აგნებს,
ერთად ვილოცოთ ყველა ქართველმა,
უნდა გვაჯობონ შვილებმა მამებს,
სიბნელე ნათელს ველარ გათელავს.

ოცნებით ვძლიე, ღამე ვერ მიძლებს,
გაბრწყინებული ცის ნახვა მსურდა,
თუ წინ მიგვიძღვის წინაპრის სიბრძნე,
რწმენის სანთელი ენთება მუდამ.

დრო არ ჩერდება, წლებს წლებზე აწყობს,
ბრიყვს ვერ უშველის კითხვა მორალის,
მკვიდრ ფუძედ უდგას წარსული აწმყოს,
აწმყო ბურჯია ნათელ მომავლის.

მწარედ იხსენებს ღალატს კრწანისი,
ამერ-იმერის ძმობას ნატრულობს,
ლაჟვარდებიდან ტკბილი სმა ისმის,
მზე ამოვიდა, უსმენს ჩაკრულოს.

III

წლები ებრძვიან, ნატვრას ვერ სძლიეს,
უიმედობის ნამქერი გალღვა,
ფრთები შეისხა, არ იცვლის იერს,
ოცნება ცაში აიჭრა ღალად.

არ დავუჭირე მერანს სადავე,
ჩემი გაზრდილი არ მწირავს, მინდობს,
ცისარტყელები ზეცას ქარგავენ,
ალამაზებენ იები დიდგორს.

მამა-პაპების ვიგრძენი სუნთქვა,
ყიჟინით მოჰქრის სპათა ამქარი...
ტაძრები ვაგოთ, მომავალს ვუთხრაო!
რომ არ დახვდება კერა ჩამქრალი.

ვნატრობ, ვიხილო მთვარე ამაღამ,
გამთელებული, სავეს და ბადრი,
სულს რწმენა იცავს, გული გალადდა,
ეკლებს იცილებს, არ ჭკნება ვარდი.

არ იყო ამ გზის გავლა იოლი,
ღმერთმა ისმინა ერის ვედრება,
ზარის გუგუნი ისმის სიონის,
იმედიანი დილა თენდება.

P.S.
ნაიარვეი ჯერ არ სორცდება,
ის ერთიანად გვტყვია ქართველებს,
ერთად მივალწვეთ მთავარ ოცნებას,
მამულს ერთობის ძალა ამთელებს!..

იუზა ჩაკვტაძე

17 ოქტომბერი 2012 წელი.

© ჩვენი პრესდაიჯესტი

გაქმნილია გაზეთები

ინტერვიუ ნოდარ საღურთაძეს

„21013 წლის ბოლომდე 290 მილიონი დაახლოებით სოფლის მეურნეობის ინფრასტრუქტურაზე, მელიორაციაზე, ტრანპორტის შეძენაზე და ა. შ. გარდა ამისა, მალე შეიქმნება სოფლის მეურნეობის მილიარდიანი ფონდი, რის შემდეგაც გლეხი უფასოდ დახმავს მიწას, უფასოდ მიიღებს სასუქს, შესაძლებელია კატებს... აღარ დავაფინანსებთ ისეთ პროექტებს, რომლებიც არავის სჭირდება, მაგალითად, ლაზიკაში ძეგლების დადგმას და ა. შ. პრაქტიკულად, გავაორმაგებთ ლტოლვილთა სამინისტროს შენახვის ხარჯებს... სამინისტრო 50 მილიონ ლარს დახარჯავს ლტოლვილებისთვის ახალი შენობების ასაშენებლად“.

„ასაგულ-დასაგული“

„არ მისწინა, დამიძირეთ, აბარ მარ“

– აცხადებს როლანდ ახალაია. პარლამენტის უმცირესობის წევრს, შესაძლოა, დეპუტატის უფლებამოსილება შეუნცდეს. ამ მოთხოვნით სამეგრელო-ზემო სვანეთის საოლქო პროკურატურამ იუსტიციის სამინისტროს მიმართა, თუმცა, საკითხი განსახილველად პარლამენტში ჯერ არ შესულა. ახალაიას უფლებამოსილების შეწყვეტის მთავარი მიზეზი დაკითხვაზე არმისვლაა.

„რეზონანსი“

ძუთაისელაბი პარლამენტს ვერ ელვინა

პარლამენტის წინ მეოცნებები დაგვირდნენ, რომ გამარჯვების შემთხვევაში პარლამენტს თბილისში დააბრუნებდნენ. დანაპირების ასრულება ნელ-ნელა დაიწყო. უკვე გამოვლინდა ის ფირმა, რომელიც თბილისში პარლამენტის შენობას გაარემონტებს. ვიცე-სპიკერი ზვიად ძიძიგური ვარაუდობს, რომ თბილისში დეპუტატები უკვე მომავალი წლიდან დაიწყებენ მუშაობას. მაგრამ ბევრი ქუთაისელი პარლამენტის თავიანთ ქალაქში დატოვების მომხრეა, რადგან მიაჩნიათ, რომ ამ ფაქტმა გაზარდა ქუთაისის საერთაშორისო ცნობადობა.

„ახალი თბილისი“

რეკლამა გ. ახვლედიანის ქ. №19.
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
299-62-77; 599 32-85-76.

გაზეთის შემდეგი ნომერი გამოვა
პარასკევს, 2013 წლის 4 იანვარს

© კადრი

© ანაკლოტი

– საზღვარი პეტკა როგორ არ გაუმართა: აგარაკი დაეწვა, ახალი მანქანა დაამტვრია, ცოლი გაექცა. უარესი რა შეიძლება აწი დაემართოს?

– მხოლოდ ის, რომ ცოლი დაუბრუნდეს.

– მძებრი დილის ოთხ საათზე დაბრუნდა საყვარლისგან. კარებთან შეჩერდა, თეთრად შეფეთებულ კედლებს ხელისგულები ჩამოესვა, მერე ხელები შუბლზე, პიჯაკ-სა და შარვალზე შეიწმინდა და ზარი დაერეკა. კარი ცოლმა გაუღო.

– მაპატიე, ძვირფასო, გუშინ ჩემი პირველი საყვარელი შემხვდა და აი, თავი ვერ შევიკავე.

– კარგი, კარგი, გეყო ტრაბახი და ტყუილები, კვლავაც მთელი ღამე ბილიარდს თამაშობდი სომ?

– მორი მამაკაცი ერთმანეთს შეხვდა.

– გავიგე, რომ საცოლეს მიუტოვებინარ!

– ჰო, მითხრა, ჩემთვის ძალიან ღირსი ხარო.

– მერე რატომ არ უთხარი, რომ მილიონერი ბიძა გყავს?

– საქმეც ის არის, რომ ვუთხარი და ახლა იგი ჩემი ბიცოლაა!

– მის ჰგავს თქვენი პანია? – ეკითხებოდა ახალმოლოდინებულ დედას.

– პირწავარდნილი მამამისია. სულ ძინავს, ხოლო გამოღვიძებისთანავე მაშინვე ბოთლს იტაკებს ხოლმე პირში.

– მშ რომ გავთხოვდე, სომ წარმომიდგენია, რამდენი მამაკაცი გაუბედურდება?

– ეუბნება დაშა თავის დაქალს.

– რატომ? შენ სომ მხოლოდ ერთს მისთხოვდები?

ავტორთა საშუალოდგომი
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აგებენ ავტორები.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გ. ახვლედიანის (მწოდელი პერმისკაიას) ქ. 19
ინფორმაცია 66434

გამომცემელი:
შპს „თანამშრომლობა“-ს გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
ტ. 599 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“
(რკინიგზის ჩიხი, № 20)

uac(უაკ) 070.4(479.22)
ს-323
ISSN 2233-3851
9 772233 1385001

მთავარი რედაქტორი
ალექს
ასლანოვი
299-62-77;
599 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გომიზაშვილი 599 53-76-16;
რუსლან რუსია 599 17-21-21;
სპარტაკ ძოგუშია 599 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა მამუკაძე 514 33-33-24